

༡༡། ཁོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་སྤང་བ་ལས་སྒྲིམས་འཇུག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་
པ་བཞུགས་སོ། །

@01A གྲུ་སྒྲིམས་འཇུག་གི་ལེགས་བཤད་པ་ཞེས་པའི་མངོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་སྤང་བ་ལས་སྒྲིམས་འཇུག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ། །

འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གཉིས། དེ་གཉིས་རིམ་ལའང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་བར་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ནི་སྤང་བ་གནས་
གསུམ་པར། བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། བཞི་པ་ས་ནི་བརྒྱུད་

པ་ཡིན། ཁོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་སྤང་བ་ལས་སྒྲིམས་འཇུག་གི་ལེགས་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ། །

པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་འགའ་བ་དང་། ཉིར་བསྐྱོགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ནི། རང་ས་ཁོ་ནར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་གཉིས་ཀ་དང་། དག་བ་དང་
ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། ཐོས་བྱུང་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་དང་།

སྒོམ་བྱུང་གསུམ་ཀ་ཡོད་པ་དང་། ཆོ་ཇི་སྲིད་བར་རྒྱན་ཆགས་པ་དང་། སྦྱོར་བས་སྦྱབ་པའམ་ཉིར་བསྐྱོགས་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལས་སྐབས་འདིར་རྒྱ་སྒྲིམས་འཇུག་གི་བསམ་
གཏན་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དེ་ཐམས་ཅད་

ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་སེམས་བྱུང་དག་བ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ལ། ཇེས་འབྲང་དང་བཅས་ན་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པའང་ཡོད་པས་ཕྱང་པོ་ལྔ་འོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་
སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཐམས་ཅད་ཅེ་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

མི་འགྱུར་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་གྱི། སྟོབས་རྒྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་ཅེ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བས་
འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ནི། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་

@02A ༄། །ཡིན་གྱི། སེམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་མིད་དོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །ཆ། དཔྱོད་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྡན། །ཡན་ལག་སྔ་སྔ་སྤངས་པ་ཡི། །ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་དེ་དག་གྲང་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་

བདེ་རྣམས་སྔ་མ་སྔ་མ་སྤངས་པ་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་འཛོག་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་བ་ནི་རྟོག་དཔྱོད་དགའ་བདེ་དང་བཅས་པ་ལྡན་པ་དང་། དེའི་ཤྱགས་ལ་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་དཔྱོད་པ་ཙམ་དང་ལྡན་པ་ལས་རྟོག་པ་དང་དགའ་བདེ་དང་མི་

ལྡན་པར་བསྟན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནི་རྟོག་དཔྱོད་སྤངས་ཤིང་དགའ་བདེ་དང་ལྡན་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་བ་སྤངས་ཤིང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། བཞི་པ་
ནི་རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་བདེ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་སྟེ་དེ་ཐམས་ཅད་གྲང་གཟུགས་ཀྱི་དག་

བརྩེ་གཅིག་པའོ། །སྐབས་འདིར་དཔེ་འགའ་ཞིག་ཏུ། ཡན་ལག་སྔ་སྔ་སྤངས་པ་ཡི། །ཞེས་གྲངས་ཀྱི་ལྔ་འབྲི་བ་ནི་ཡིག་མོར་ཏེ། དེ་ལ་གོ་དོན་གང་ཡང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་
དོན་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡན་ལག་སྔ་མ་སྔ་མ་སྤངས་པའི་དོན་ནོ། །བསམ་གཏན་

བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་སྒྲོམས་འཇུག་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོགས་བཞི་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ནི།
གཟུགས་མེད་ན་ནི་གཟུགས་མེད་དོ། སྐྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་ནམས་པ་བཞི། ཞེས་སྤར་བཤད་

ཟེན་ལ། རྒྱ་སྒྲོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ནི་གཟུགས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོམས་འཇུག་དགེ་བ་ཅི་གཅིག་པ་སྟེ་འཁོར་དང་བཙས་ན་ཕུང་པོ་བཞི་འོ། །བཞི་པོ་དེ་
དག་ཀྱང་རང་རང་གི་འོག་ས་ལས་དབེན་པ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་

མེད་ལམ་ལས་སྐྱེས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་དང་ཉེར་བསྟོགས་སྤྱི་མ་གསུམ་དང་བཙས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་མི་དམིགས་པས་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་བཞིག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ནམ་
མཁའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་སོ། །སྟེ་པ་གཞན་

@02B འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྐྱ་བ་ནམས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་མི་འཐད་པའི་རིགས་པ་འཕེན་རྒྱལ་སོགས་ཞིབ་པ་
འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་སོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་འདིར་མང་བར་འགྱུར་བས་མ་སྒྲོས་སོ། །འོ་ན་གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་

ན། གཞུགས་མེད་ནས་འདོད་གཞུགས་སུ་སྐྱེས་པ་དག་ལ་གཞུགས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ནི་གཞུགས་ཁོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི།
གཞུགས་མེད་པ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་གཞུགས་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱུང་ན། དེ་ནི་གཞུགས་མེད་ནས་གཞུགས་སུ་འཕོ་བའི་འཆི་ལྟས་ཀྱང་ཡིན་པས་

འཆི་ལྟས་དེས་གཞུགས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྒྲིན་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་འདས་པའི་གཞུགས་རྫས་སུ་བྱུང་པས་བྱེད་པར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པས་ནི། སེམས་ལ་
གཞུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པས་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཅིང་། སྐབས་འདིའི་རང་ལུགས་ལ་ནི། འདོད་ཚུལ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་སྒྲུབ་ནས།

དེའི་ཆོ་གཞུགས་ནི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ནི་འདོད་གཞུགས་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བཞི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདས་པའི་
གཞུགས་རྫས་སུ་བྱུང་པས་རྣམ་སྒྲིན་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ནི། སྤར་གནས་གཉིས་པར་འདོད་པ་ནས་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་

གང་ཟག་གི་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྤར་མ་འཇོག་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་གཞུགས་མེད་པ་དེ་སྤར་འདོད་གཞུགས་གང་རུང་ནས་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་བླང་ཁ་མའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་འདས་པ་དེས་སྤར་གཞུགས་མེད་ནས་འདོད་གཞུགས་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་བ་བླང་མ་ཐག་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་

བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡང་སྤར་བསགས་འདས་པ་དེ་དག་གིས་བྱེད་པའོ། ། ༥ རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་མཁའ་མཐའ་ཡས། ། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། གཟུགས་མེད་
སྟོམས་འཇུག་བཞིའི་སྒྲ་དོན་ནི་དང་པོ་གསུམ་ནི་སྦྱོར་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་རིམ་པ་ལྟར། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་

སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ། ། ཞེས་པ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོན་ས་བཏགས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། འདུ་ཤེས་རྒྱུ་ཞིང་དམན་པས་འདུ་ཤེས་མེད་
པ་ཞེས་གྲང་བྱ་ལ། ཡང་འདུ་ཤེས་རྒྱུ་ཟད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་པས་ན་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་

@03A ༄། །མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བའམ། ཡང་ན་སྤྲ་མ་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བའི་ཆོ་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ལ་སྟོན་དུ་བཞུ་ཞིང་། འདུ་ཤེས་གཏན་ནས་མེད་པའང་ཀུན་ཏུ་སྟོངས་པའི་
སྟོན་དུ་བཞུས་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་འདི་ནི་ཞི་བ་དང་གྲུ་མོ་མ་པའོ་ཞེས་ཡིད་ལ་

བྱེད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། །སྤྱིད་པ་གསུམ་ན་དེ་བས་ལྷག་པ་མེད་པས་སྤྱིད་ཅི་ཞེས་གྲང་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་
སྟེ་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྒྱས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། ། ༥ རྣམ་པ་བརྒྱད་བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། ། ཞེས་

སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་སྲིད་ཅི་མ་གཏོགས་པའི་བདུན་ལ་ནི། སྤྲུལ་བཅེད་རིགས་སམ། དངོས་བཏགས་མ་ཕྱེ་བར་དབྱེ་ན། རོ་ཕྱང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དག་པ་བ་
དང་། ཟག་མེད་དེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། རོ་ཕྱང་དང་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་པ་ནི། གཙོ་བོར་རང་སའི་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་

དུ་སོང་བས་མཚན་པའི་སྟོམས་འཕྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་འབྲེལ་པ་རྣམས་སུ་དངོས་བཏགས་དངོས་སུ་མ་ཕྱེ་ཡང་། སྟོམས་འཕྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྟོམས་འཕྲུག་
རྗེས་མཐུན་པའམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་དགོས་ཀྱི། དེ་སྟོམས་འཕྲུག་དངོས་སུ་འདོད་ན་ནི། སྟོམས་འཕྲུག་དགེ་བ་ཅི་གཅིག་པ། །ཞེས་

སོགས་མང་པོ་ཞིག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟོམས་འཕྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་བསྐྱིབས་ལ་ལྷུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་ཅི་ལ་ཡང་རོ་ཕྱང་ལྡན་དང་དག་པ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ།
ཟག་མེད་ནི་མེད། འདྲུ་ཤེས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོམས་འཕྲུག་དགེ་བ་ནི་དག་པ་བ་ཡིན་ལ། དག་པ་

བ་དེ་ལ་འདི་ནི་བཟང་ངོ་ཞེས་ཞེན་ཅིང་སྲིད་པ་སྐྱེས་ན་སྟོམས་འཕྲུག་རོ་ཕྱང་ལྡན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཕྲུག་གི་རོ་ཕྱང་བ་ལས་སྐྱེས་བའི་ཕྱིར། སྟོམས་འཕྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་བསྟན་བ་
དང་། ང་རྒྱལ་སོགས་དང་བཅས་པའང་ཡོད་པས་སྲིད་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་བར་མ་ངེས་ཀྱང་། འདིར་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ནི་གོང་

སའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རང་སའི་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་དེ་ཉིད་དམིགས་གྱིས་བཀར་ནས་གསུངས་པའོ། །སྒྲོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ནི་བདེན་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ།། མེད་པོ་ལ་ལྷ་རྟོག་དཔྱེད་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲུབས་སུ། དེ་ལ་གཟུགས་མེད་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་

@03B རྣམས་ནི་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བར་རོ་གཅིག་པས་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མ་གསུངས་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་
ཡང་རང་ལུགས་ནི། གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། མན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། གནས་གྱི་ཡན་ལག་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པ་སྟེ་འོག་

ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ངོས་བབྱང་བའི་རྒྱལ་ལ། བྱེད་བྱག་སྒྲུབས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་བསམ་གཏན་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ།
གཞན་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་ཁོ་ན་ཡིན་ཞོ་ཞེས་འདོད་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། བསམ་གཏན་རྣམས་ཡན་ལག་དེ་དག་ལས་

དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟར་ཚོགས་པའི་སྤྱི་དང་བྱེད་བྱག་གི་སྒྲོ་ནས་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འཛོག་པར་བཞེད་དོ། །འོ་ན། བསམ་
གཏན་སོ་སོ་ལ་ཡན་ལག་ཇི་ཅུམ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། གཞོད་

སེམས་སོགས་ཀྱི་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱད་གཉིས། རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་དེ་དག་སྤངས་ནས་དེས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བདེ་གཉིས། སེམས་
ཅུ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྔ་མ་དེ་དག་འགྲུབ་པས་དེ་གཉིས་ཀའི་གནས་སམ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །བསམ་

གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་རྟུ་དང་བ་དང་། ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བདེ་གཉིས། གནས་གྱི་ཡན་ལག་
ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་བཞི་འོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དགའ་བདེ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་

འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མི་བརྟེན་པའི་བྲན་པ་དང་། བྲན་པ་མི་བརྟེན་པའི་ཤེས་བཞིན་གསུམ་དང་། ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་བདེ་བ་དང་། གནས་གྱི་ཡན་ལག་
ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། གསུམ་པའི་བདེ་བའི་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་བྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག

པ་དང་། འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཉིས། ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། གནས་གྱི་ཡན་ལག་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། འདི་
དག་ལ་འོག་མའི་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་མིང་གི་སྟོན་ས་བཙོ་བརྒྱད་ཡིན་

@04A ༄། །གྲི། རྣམ་ཐིགས་གྲི་སྒོ་ནས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འབྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་། གཉིས་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། གསུམ་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དང་། བཞི་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་ནི་རྣམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་བདུན་ནི་དགའ་བདེ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་།

དན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་བཏང་སྒྲོམས་རྣམས་དང་རྒྱལ་རྒྱུ་ལྟེན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབས་འདིའི་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ཞེས་པ་ནི། འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་དུ། ཐག་བསྐྱང་པའི་གཉིན་པོར་
 འདོད་པ་ཉིད་ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ངེས་པར་དོན་ལ་གནས་ཏེ། ཡན་ལག་འདི་དག་དངོས་གཞིའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་

གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག །དེས་ན་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གྲང་ཐག་བསྐང་བའི་གཉིན་པོ་མ་གཏོགས་སྟོང་བའི་གཉིན་པོ་ལ་མི་བྱེད་དེ། དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ལ་སྟོང་གཉིན་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇོག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོང་གཉིན་པལ་ཆེ་བ་ནི་ཉར་

བསྐྱོགས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟེང་ནས་འཇོག་པའི་བྱིར། འོ་ན་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ཉིད་དུ། ཡན་ལག་དེ་དག་འཆད་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སོགས་སྟོང་བས་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ཞེས་དང་། ཉེན་དཔྱིད་སྟོང་བས་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ཞེས་སོགས་སྐབས་འགར་བྱེད་སྒྲུ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོང་།

གཉིན་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སྐབས་འགར་མི་མཐུན་སྟོགས་རྣམ་པ་ལྔ་སྟོང་བའི་གཉིན་པོ་ཞེས་འབྲེལ་སྒྲིག་དང་བཅས་ཏེ་སྟོང་གཉིན་དུ་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
སྤང་བྱ་དེ་དང་དེ་སྟོང་བའི་ཐག་བསྐངས་པའི་གཉིན་པོ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱང་མཁས་པའི་ཆོག་བརྗིང་བས་བར་གྱི་

ཆོག་མི་མངོན་པར་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་སོགས་ལས་ཡན་ལག་འཛོག་ཚུལ་འདི་དང་མི་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ་གཞན་དུ་ཤེས་སོ། ། ཨ་ ཤིན་དུ་སྤངས་པ་བདེ་བ་
ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འོན་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་དགའ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདེ་བ་

འདྲན་པ་མི་འཐད་དེ། ས་དེ་གཉིས་ན་དགའ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བས་ཚོར་བ་སེམས་བདེ་ནི་མེད་ལ། ལྷས་བདེ་ནི་དབང་ཤེས་ཡིན་པས་མཉམ་བཞག་གི་ས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
འཁོར་དུ་མི་རུང་བ་མ་ཟད། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ལྷས་བདེའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན།

@04B དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྒྲིབས་ནི། དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་ལས་གཞན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ནི་དངོས་གཞི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་དགོ་བའི་ས་མང་གི་ཤིན་སྤངས་ལ་བཏགས་པ་ལས་ཚོར་བ་བདེ་བ་མ་ཡིན་པས་ལྷས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གང་རུང་དུ་ཐལ་བའི་

སྐྱོན་མེད་པར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ཆར་གྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་ལུས་བདེ་ཡོད་པས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལུས་ཆོར་བདེ་བ་ཡོད་པར་
མ་ཟད། བསམ་གཏན་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལུས་ཆོར་བདེ་བའང་ཡོད་པར་བཞེད་པར་མངོན་ཏེ། དེས་བྱེ་སྤྲའི་འདོད་པ་

འགོག་པ་ན། བསམ་གཏན་སྔ་མ་གཉིས་སུ་ཤིན་སྐྱངས་ལ་བདེ་བར་བརྟེན་ན། འོ་ན། བསམ་གཏན་སྔ་མ་གཉིས་ལས་ཤིན་སྐྱངས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ཡོད་པས།
བཞི་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འང་བདེ་བ་སྒྲོས་རིགས་པ་ལས་མ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྟེན་རྩལ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྤྲ་བས། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་དེ་དག་བའི་ས་མང་གི་ཤིན་སྐྱངས་ལ་བཏགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། བསམ་གཏན་གོང་མ་གཉིས་སོགས་
སྒྲོམས་འཇུག་གཞན་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་བདེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཇུག་མོད་ཀྱང་། སྐབས་ཐོབ་ཁས་ལེན་འདི་ལྟར་སྤྲ་སྟེ། དངོས་

གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ལས་གཞན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤིན་སྐྱངས་དེ་རང་གྲོགས་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བས། དེ་དང་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་
གྱུར་པའི་བདེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ཡན་ཆད་དགའ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་དང་ཉེར་

བསྐྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་བའི་ས་མང་གི་ཤིན་སྤྱངས་རྣམས་རང་གྲོགས་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མ་སོང་བས་བདེ་བར་མ་བཤད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན། ལུགས་
འདིར་དགོ་བའི་ས་མང་གི་ཤིན་སྤྱངས་དེ་ཤིན་སྤྱངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཤིན་སྤྱངས་མཚན་ཉིད་པ་

ཡིན་མིན་གཉིས། གོང་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དགོ་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་སྟོམས་འཇུག་དུ་བཤད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་དགོ་བའི་ས་མང་གི་ཤིན་སྤྱངས་དེ་སེམས་ཤིན་སྤྱངས་མཚན་ཉིད་པར་འཇོག་དགོས་ཏེ། འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་

@05A ༄། ༄། རྒྱན་དུ། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ན་ནི་དགོ་བའི་ས་མང་པོ་པའི་སེམས་ཤིན་དུ་སྤྱངས་པ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བཅོད་པ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་
ལུགས་ཀྱིས་རིག་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སེམས་ཤིན་སྤྱངས་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སོང་བས་བྱུང་བམ་

ཞེ་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཞི་གནས་འགྲུབ་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་སེམས་ཅུ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགོ་བའི་ས་མང་གི་ཤིན་སྤྱངས་དེ་སེམས་
ཤིན་སྤྱངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གོང་མའི་དགོ་བ་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་འདོད་པའི་

ཡིད་ཤེས་དག་བ་དང་། དབང་ཤེས་དག་བའི་འཁོར་གྱི་ཤིན་སྒྲུངས་ནི་ལུས་སེམས་གྱི་ཤིན་སྒྲུངས་གང་དུ་ཡང་མ་གཏོགས་སོ། །འོ་ན། ལུས་སེམས་གྱི་ཤིན་སྒྲུངས་གཉིས་དང་དེ་གཉིས་གྱིས་
བྱངས་པའི་བདེ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིན། ལུས་ཡང་ཞིང་ཟོ་མདོག་བདེ་བ་དག་བའི་བྱ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལུས་

གྱི་རིག་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ལུས་ཤིན་སྒྲུངས་དང་། སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་སེམས་ལས་རུང་བྱུང་པར་ཅན་དེ་སེམས་ཤིན་སྒྲུངས་སུ་
འཛོག་ལ། ལུས་ཤིན་སྒྲུངས་འདོད་གཟུགས་གྱི་ས་ལྗེ་དང་དེས་བྱངས་པའི་ལུས་ཤིན་སྒྲུངས་གྱི་བདེ་བ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་

གཏན་དང་པོར་གཏོགས་ཤིང་། སེམས་ཤིན་སྒྲུངས་ས་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད་ལ། དེས་བྱངས་པའི་སེམས་ཤིན་སྒྲུངས་གྱི་བདེ་བ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ན་ཡོད་པར་མངོན་
ནོ། །བསམ་གཏན་བཞིའི་བྱུང་པར་ནི། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་མ་རྫོགས་གྱི་བྱུང་པར་དང་། གཉིས་པ་དང་

གསུམ་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་མ་རྫོགས་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་གྲང་བཤད་དོ། ། སྟེ་རབ་རྟུ་
དང་བ་དད་པ་ཡིན། ཞེས་པ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་རྟུ་གྱུར་བའི་ནང་རབ་རྟུ་དང་བ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོས་

འདོད་པ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཟད། འདིས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།། མཎ ལུང་རྣམ་གཉིས་ཕྱིར་དགའ་
ཡིད་བདེ། །ཞེས་པ་ནི། གྱེ་བྲག་སྤྲུ་བས། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་ནི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཁོན་དང་། གསུམ་

@05B པའི་བདེ་བ་ནི་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རྣམ་པར་བསྐྱུར་བའི་མདོ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་གཉིས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་པ་སྟེ།
མདོ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་སོ།། མཎ ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་བདེ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ། འོ་ན་སྤར་བཤད་པའི་ཡན་

ལག་དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་པས་དབེན་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བདེ་མེད་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་
གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་

གྱུར་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་དྲན་པ་མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་བཏང་སྟོམས་དང་དྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་
དག་ལ་གྱེ་སྤྲུའི་རང་ལུགས་ལྟར་ན་ཤིན་སྤངས་དང་། འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་

ནི་དག་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་ལ་རྩ་བར་ཁ་ཅིག་ཅེས་གཞན་ལུགས་སུ་མཛད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་སོགས་དང་མཐུན་པར་མཛད་པའོ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་
བདེ་དང་དྲན་པ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགའ་བདེ་སོགས་

མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ལ་དགའ་བདེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་བདེ་ཉོན་མོངས་ཅན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་བདེ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་དགའ་བའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དྲན་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་

པས་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ༥ སྦྱོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གོལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་རང་སའི་སྦྱོམས་འཇུག་ལ་ལྟོས་པའི་
སྦྱོན་བརྒྱད་ལས་གོལ་བས་གཡོ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྲལ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་སྦྱོན་བརྒྱད་ནི། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས། དབུགས་འབྱུང་རྩབ་གཉིས།

ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད། ཡིད་བདེ། ཡིད་མི་བདེ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །འོན་ཀྱང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོན་ཡིན་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོན་ཡིན་པས་མ་
བྱེད་སྟེ། དགའ་བདེ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྦྱོན་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་

@06A ༄། །ཏུ་ཡང་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ལ་སྟོས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིན་ཡིན་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིན་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་སྟེ། ཡིད་མི་བདེ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་
གཉིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ༥ སྒྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

འོ་ན། གོང་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་། བདེ་བ་སོགས་དེ་དག་འབྲས་བུ་སྒྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ་ཡང་ཡོད་ཚུལ་མཚུངས་སམ་ཞེ་ན།
འབྲས་བུ་སྒྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ན་ནི་དེ་དག་དང་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་སྒྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཡིད་ཤེས་

འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་། མིག་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། རྣམ་ཤེས་བཞི་ཆར་གྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་རྣམས་
ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ན་དེའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་ཤེས་མེད་པས་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་

བཏང་སྟོམས་གཉིས། གསུམ་པ་ན་ཡིད་ཀྱིས་པའི་ཚོར་བ་སེམས་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས། བཞི་པ་ན་ཡིད་ཀྱིས་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོན་ཡོད་དོ། །རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་དང་འབྲས་
བུ་སྒྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཆེ་སྟེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ལ་ནི་སྟོམས་འཇུག་རྗེས་འབྲང་

དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ་ནི་ས་དེར་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དང་། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཤེས། ཡིད་ཤེས། བདག་
འབྲས་སོགས་ས་དེར་གཏོགས་པའི་ཆོས་པལ་མོ་ཆེ་འབྱུང་ངོ། ། སྟེ་གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་

ནི་སྤར་གནས་དང་པོ་སོགས་སྟུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་ས་ན་དབང་ཤེས་དང་། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱན་ནས་སྦྱོང་བའི་རྟོག་དཔྱེད་མེད་པས་དེ་དག་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་འབའ་ཞིག་མངོན་དུ་

བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་པ་གཞན་འགའ་ཞིག་ནི་བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་གསུམ་གྱི་སས་བསྟུས་པའི་མིག་ན་ལུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་
ལུགས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། ། སྟེ་དེ་དང་མི་ལྡན་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐྱབས་སྟུ། སྟོམས་

@06B འཇུག་དེ་དག་ཐོབ་ཚུལ་ལ། དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་ཐོབ་ཚུལ་ནི། འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། གོང་ནས་འོག་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྦྱར་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པ་
བཞིས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེ་དང་སྤར་གཏན་ནས་མི་ལྡན་པ་ཞིག་གིས་གསར་དུ་

ཐོབ་ན་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པའམ། ཡང་ན་སྲིད་ཅི་མ་གཏོགས་པའི་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་གོང་ས་
ནས་འོག་སར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་གསར་དུ་ཐོབ་ལ། སྲིད་ཅི་འདི་དངོས་གཞི་ནི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་

དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་ཀྱི། སྲིད་ཅི་འདི་གོང་ན་ས་གཞན་མེད་པས་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་མེད་ལ། འོག་ས་ནས་སྲིད་ཅིར་སྐྱེས་ན་ཡང་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་སྒར་ནས་ཐོབ་
ཟིན་པས་སྐྱེ་བས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་འབྲེལ་པ་རྣམས་སུ་སྲིད་ཅི་ལ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་མེད་པར་

གསུངས་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར། འོག་ས་ནས་སྲིད་ཅིར་སྐྱེས་པ་ན་སྲིད་ཅི་འདི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལས། སྒྲིར་སྲིད་ཅི་འདི་སྟོམས་འཇུག་ལ་
སྐྱེས་ཐོབ་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིར་ལམ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་

བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སྒྲིར་བའི་སྟོབས་ཁོ་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་ཀྱི་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་ལས་བྲལ་བ་ཙམ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་མི་རུས་སོ། །ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་
དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ནི། ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ཀས་ཐོབ་སྟེ་དང་པོ་ནི།

དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་སྤྱར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉམས་ན། དེའི་ཆོ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གསར་དུ་ཐོབ་པ་
ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་གཞན་ལ་ཡང་མཚོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ཆོ་

འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པའོ། །དེས་ན་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ། བསམ་གཏན་དག་པ་བ་གང་ཞིག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་
འདོར་བ་དང་། ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཉམས་པས་ཐོབ་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཉམས་པས་བཏང་

@07A ༄། །པར་གསུངས་པ་ཡང་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་དེ་དང་པོར་འདོད་པ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་ལ། དེ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་

བྲལ་ན་དེའི་ཆོ་དང་པོའི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་དེ་བཏང་བ་ཡིན་ཅིང་། ཡང་དེས་སྤྱར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཉམས་ན་ཡང་དང་པོའི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཡང་སྤྱར་
བཞིན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ད་དུང་གལ་ཏེ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཀྱང་ཉམས་

ན་ནི། དང་པོའི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཡང་གཏོང་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ཏེ། དེས་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ། །འོ་ན་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཐོབ་ན། དང་པོའི་ཉམས་པ་
ཆ་མཐུན་ཐོབ་པས་བྱུང་བས། ཞེ་ན་། དེ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་པ་ཉོན་མོངས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྟེ།

རང་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་ལ་སྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དག་པ་བ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དུ་ཐོབ་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིབ་པ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། ། ༥ ཟག་
མེད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡིས། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཐོབ་ཚུལ་ནི། སྒར་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་

འཇུག་ཙམ་ཡང་གཏན་ནས་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་གིས་གསར་དུ་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཐོབ་པ་ན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ཡང་མཐར་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་
བུ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་ཀྱི། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ནི་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པ་མེད་ཅིང་། དག་བཙམ་པ་ནི་ཕལ་ཆེ་བ་

སྒར་ནས་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཐོབ་ཟིན་ཤ་དག་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་སྒར་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཙམ་གྱིས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་འདྲའོ། །ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཞུགས་པས་ནི་མཐོང་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གསར་དུ་ཐོབ་པས་དེ་ནི་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་

སྟོབས་ཀྱིས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་མཐར་གྱིས་པ་རྣམས་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་ན། དེས་པ་ལ་འཇུག་ན་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་
ཐོབ་པར་མ་དེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྩ་བར་དེས་པ་ལ་འཇུག་པས་ཐོབ་ཚུལ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ལ། དེ་

@07B ལྟ་ན་ཡང་ཡོད་པར་ནི་འདོད་དགོས་ཏེ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དང་། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཐོབ་པ་ན། དེས་པ་
ལ་འཇུག་པས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་སྟོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསར་

དུ་ཐོབ་པ་དང་། ཉམས་པས་ཐོབ་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་སྟི་ཙམ་སྤར་ནས་ལྟན་བཞིན་པ་ལས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོར་བས་ཐོབ་པ་དང་། ཉམས་
པས་ཐོབ་པའི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་བྱུད་པར་འགའ་ཞིག་སྟོར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཐོབ་

ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྟོབས་པ་དབང་རྟུལ་དབང་རྟོན་དུ་འཕོ་བའམ། མི་སྟོབས་པ་དབང་རྟུལ་དབང་རྟོན་དུ་འཕོ་བའི་ཆོ་དབང་པོ་རྟོན་པོས་བསྟུས་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་
སྟོར་བས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། མི་སྟོབས་པ་ཉམས་པའི་ཆོ་སྟོབས་པས་བསྟུས་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཉམས་

པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་སྒྲིམ་ནི་སྤར་ནས་ལྡན་བཞིན་པ་ཡིན་ལོ། ། མེད་མོངས་ཅན་ཉམས་སྒྲིབ་པ་ཡིས། ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་
ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲིབས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་

གཏན་དང་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་ཆོ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཉམས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ།
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་དང་པོར་སྒྲིས་པའི་ཆོ་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲིབས་ཐོབ་པ་འོ། །

སྒྲིབས་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྒྲིས་ན་ཡིན་གྱི། འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྒྲིས་པ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་ནི་སྒྲིམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་སྤར་ནས་ལྡན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་དང་སྒྲུར་བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐོབ་པ་མེད་དོ། ། མེད་མོངས་ཅན་ཉམས་སྒྲིབ་པ་ཡིས་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་

སུ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འོ་ན། སྒྲིམས་འཇུག་དེ་དག་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གང་དང་གང་སྒྲིཞིན། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་
ཐག་ཏུ་རང་ས་དང་། ལྟག་གི་ས་གཉིས་ཏེ་ས་གསུམ་གྱི་བར་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་།

@08A ༄། །ཡང་རང་ས་དང་འོག་གི་ས་གཉིས་ཏེ་ས་གསུམ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་སྐྱེར་བཏང་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ས་
ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གྱི་

མཇུག་ཐོགས་སུ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། ཅི་ཡང་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གོང་སའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དངོས་གཞི་དུག

འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་རང་སའི་ཟག་མེད་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་རང་སའི་ཟག་བཅས་དག་པ་བ། ལྷགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་ཟག་བཅས་དང་སྟེལ་ན་བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་དག་པ་བ་དང་། མ་སྟེལ་ན་ཐོད་ཀླལ་གྱི་སྐྱེར་བའི་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་

ཡང་སྟེལ་ནས་ངེས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བའི་ཆོ་ཐོད་ཀླལ་དངོས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དག་པ་བ། མ་སྟེལ་བར་གསུམ་པར་འགྲོ་ན་ཉེ་བའི་སྐྱེར་བ་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་
མེད་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་འོག་གི་བཞི་པ་པན་ཆད་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་དུ་སྐྱེ་མི་སྲིད་དེ།

ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ལ་ནི་ཟག་མེད་དུ་མ་ཟད་སྒྲིམས་འཇུག་ཙམ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་ཡང་ཆོག་སྒྲིན་བཅད་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཞེས་པའི་བྱད་
པར་སྒྲོར་ཞིང་། ཅུ་འགྲོལ་ནམས་ལས་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་

པར་འཆད་ན་དོན་ལ་གནས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་སྐྱམ་ལའད་དང་འགལ་བའི་ལུང་འདྲིན་པར་དོགས་ན་ནི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ཁས་སྐྱངས་ནས་མཇུག་ཐོགས་སུ་བྱང་བ་དང་། ཇེས་སུ་བྱང་བ་ལ་བྱད་
པར་བྱེ་ནས་ལན་འདེབས་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཀྱི་

མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་བརྒྱད་སྟེ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་རང་སའི་ཟག་མེད་དང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་རང་སའི་དག་པ་བ། ལྷགས་མཐུན་དུ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་མ་སྤེལ་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་
པའི་ཟག་མེད། སྤེལ་ན་གསུམ་པའི་དག་པ་བ། མ་སྤེལ་བར་རང་ས་ནས་རྩིས་པའི་གསུམ་པར་འགོ་ན་ཉེ་སྒྲོར་

@08B བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཟག་མེད། རིས་མི་མཐུན་གསུམ་པར་སྤེལ་ནས་འགོ་ན་ཐོད་ཀླལ་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་པའི་དག་པ་བ། ལྷགས་བརྒྱུད་ཏུ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་མ་སྤེལ་ན་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཟག་མེད་དང་། སྤེལ་ན་དང་པོའི་དག་པ་བ་ནམས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་

མཚུགས་ཐོགས་སུ་བཅུ་བྱུང་སྟེ། རང་སའི་གཉིས། བཞི་པའི་གཉིས། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་གཉིས། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གཉིས། ལྷགས་མི་མཐུན་དུ་གསུམ་པར་འགོ་ན་
དང་པོའི་གཉིས་ནམས་འབྱུང་བས་སོ། །དེས་མཆོན་ཏེ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཟག་མེད་ཀྱི་མཚུགས་ཏུ་བཅུ་བཅུ་

འབྱུང་བའང་ཤེས་པར་རྒྱས་ལ། ནམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཟག་མེད་ཀྱི་མཚུགས་ཏུ་ནི་དགྲ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། དེས་ལྷགས་མཐུན་དུ་རིས་མི་མཐུན་གསུམ་པར་འགོ་ན་སྟོན་ཅིང་ཅིང་ཤེས་པ་བཞི་ན་ལས་
ཟག་མེད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་ཅིང་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཟག་མེད་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་

མེད་ཀྱི་མཚུགས་ཐོགས་སུ་ནི་བདུན་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། དེས་གོང་སར་འགོ་ན་སྟོན་ཅིང་ཅིང་ཤེས་པ་བཞི་ན་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་། རང་གི་གོང་དུ་རིས་མི་མཐུན་གསུམ་པར་འགོ་བ་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་གི་ཆོ་ཡང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མཚུགས་ཐོགས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱི། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མཚུགས་

ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཟུགས་མེད་ལ་འཇུག་པ་མེད་དེ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་ཆེར་འདོད་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་། གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པས་དམིགས་པ་རིང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། ། ཎ
སྒྲུའོ་དག་པ་ལས་དེ་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བས་སུ། ཇི་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་གཞི་དག་

པ་བའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ཡང་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་འབྱུང་ཚུལ་རིགས་པ་དེ་ཁོ་ནས་མཚུངས་པར་ཤེས་ལ། འོན་ཀྱང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ནི། དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་སྤར་བཤད་པ་དེ་
དག་གི་སྟེང་དུ་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་པ་ན་དག་པ་བའི་མཆུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྟོམས་

འཇུག་འབྱུང་བ་ནི་ལྷག་པོའི་བྱད་པར་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་མཆུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཅན་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པས་སོ།། ༥ ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་རང་དག་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ནི་རྒྱན་གྱི་ཆོ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། གལ་ཏེ་དྲན་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟིན་ན་དེ་ལས་

@09A ༄༄༅། །ལངས་པའི་ཆོ་རང་སའི་དག་པ་བ་དང་། ཡང་གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ལ་དགའ་བར་འབྱུང་ན་ནི། དེ་ལས་ལངས་
པའི་ཆོ་འོག་སའི་དག་པ་བ་ཡང་འབྱུང་ལ། སྤེམ་འདིའི་འབྱུང་ཚུལ་ནི། དང་པོ་སྟོམས་

པར་འཇུག་པའི་ཆོ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ནི་འོག་སའི་དག་པ་བ་བཟང་བས། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འོག་མའི་དག་པ་བ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་
སྟུམ་དུ་འཕེན་པ་བཏང་ན་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཆུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འོག་སའི་དག་པ་བ་འབྱུང་བ་

ཡིན་ནོ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ནི་རང་ས་འོག་ས་གང་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྐྱེའོ།། ༥ འཆི་འཕོའི་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱན། ཞེས་
པ་ནི། གོང་དུ། སྐྱེའོ་དག་པ་ལས་དེ་བཞིན། ཞེས་པའི་མཇུག་ཏུ། རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་ཞེས་

བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དག་པ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་ན། རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་གཏོགས་གཞན་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་འབྱུང་བར་བཤད་
པ་ནི། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཉོན་

མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་ན་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་ལས་གཞན་སའི་ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྒྲིར་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་
ལ་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་མེད་ཅུ་ནི་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་སྟོམས་

འཇུག་དག་པ་བ་དེ་དག་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་འབྱུང་སྟེ། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དགོ་བ་དག་པ་བ་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་འཆི་སེམས་བྱས་པ་ལས་རང་ས་
དང་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་དག་གི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ས་དེ་དང་དེའི་

ཉོན་མོངས་ཅན་ཤ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་པའམ་དེ་ལ་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལངས་མ་ཐག་ཏུ་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་ན། རང་སའི་
ཉོན་མོངས་ལས་ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་

@09B མོངས་ཅན་གྱི་འཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཅི་རིགས་པ་འབྱུང་སྟེ། དེས་འཆི་སེམས་བྱས་ནས་རང་ས་དང་འོག་ས་གཉིས་ཆར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་
དེར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་སེམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པ་གང་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ༥ ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་མིན། །ཞེས་

པས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་འཆི་སེམས་བྱས་ནས་གོང་སར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་འཆི་སེམས་བྱས་པའི་ཆོ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ལས་ས་གཞན་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་གྱིས་འཆི་
སེམས་བྱས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག །འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པར་གོང་མར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན། སྐྱེས་ཐོབ་དགོ་བ་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་སྟོམས་འཇུག་དངོས་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པས་སྟོམས་འཇུག་གི་མིང་ཐོབ་པ་ཙམ་ལས་སྟོམས་འཇུག་
དངོས་སུ་ནི་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འབྲའི་དགོ་བ་དེ་དག་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དངོས་ལ་ནི་མཉམ་བཞག་གིས་སས་བསྐྱས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། སྐྱེས་ཐོབ་
ཀྱི་དགོ་བ་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་སྟོམས་འཇུག་དངོས་མིན་ན། འོ་ན། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་

མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་ན་རང་སའི་ཉོན་མོངས་མ་གཏོགས་གཞན་སའི་ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་བ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་ལྟར་དུ་ངེས་སམ་སྒྲུམ་
པའི་དོགས་པ་སེལ་ཕྱིར་དུ། འཆི་འཕོའི་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱན། །ཞེས་བཀོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཞེ་ན། དེ་ནི་དག་པ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་ལ་འབྲུལ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་དགོ་བ་དག་པ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་གཞན་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་འབྱུང་ངམ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་པ་
སེལ་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པ་ལས། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དངོས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་སའི་

ཉོན་མོངས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དག་པ་བ་དང་། སྟོམས་མཇུག་དག་པ་བ་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་སྟོམས་
འཇུག་དག་པ་བ་ནམས་ལ་བྱུང་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། རྩས་སྤྱི་ཉིས་མགོ་སྤངས་པའི་ཕྱི་མ་གཉིས་

@10A ༄། །གང་རུང་མིན་ན། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གང་རུང་གི་དགོ་བ་དག་པ་བ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་མ་ཐད། ་ ་ ་ བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གང་རུང་གི་དགོ་བ་དག་པ་
བ་ཡིན་ན་ཡང་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་མོད་ཀྱང་། བསམ་གཟུགས་གང་རུང་གི་དགོ་

བ་དག་པ་བ་ཡིན་ན་སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་ལ། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བ་ལ་སྒྲིམས་
འཇུག་དག་པ་བ་དངོས་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་སྟེ།

དེ་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་དགོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་མའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དགོ་བ་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་གོང་མའི་དགོ་བ་དག་པ་བ་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དགོ་བ་དག་པ་བ་
དང་། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་ཕྱེ་

དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་གོང་འོག་གི་ཁས་ལེན་མང་པོ་ཞིག་འཛོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དཔྱད་ན་ཤེས་སོ། །འོ་ན། གོང་མའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དགོ་བ་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པ་དེ་དགོ་ལ་དག་པ་དག་པ་
ཞེས་བརྗོད་ན་ཆོག་མོད། སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དོན་མེད་དོ། །ཞེ་ན། རྒྱ་སྒྲིམས་འཇུག་སྒྲོམ་

པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་ན་དེ་ལ་ཡང་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མིང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་མིང་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། ། ཨླ དག་པ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འོ་ན། ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇུག་ཏུ་རང་ས་དང་གོང་འོག་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་རྣམས་འབྱུང་ངམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། སྤིང་ཅི་མ་གཏོགས་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་ལྷག་མའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ལ་སྟོམས་འཇུག་ཉམས་

པའི་ཆ་མཐུན། གནས་པའི་ཆ་མཐུན། བྱད་པར་གྱི་ཆ་མཐུན། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་མཐུན་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤིང་ཅིའི་གོང་ནས་གཞན་མེད་པས་སྤིང་ཅིའི་སྟོམས་འཇུག་བྱད་པར་ཆ་མཐུན་མེད་ཀྱང་གཞན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆ་མཐུན་བཞིའི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་། སྟོམས་འཇུག་

@10B དག་པ་བ་གང་ཞིག །རང་གི་འཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རིགས་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་དུ། རང་སའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དང་། གོང་སའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོམས་

འཇུག་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་དང་། གནས་པའི་ཆ་མཐུན། བྱད་པར་གྱི་ཆ་མཐུན། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་མཐུན་རྣམས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཆ་མཐུན་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། རང་རང་གི་
འཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཆོས་དེ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ལ་བསམ་ནས་དེ་དང་དེའི་ཆ་མཐུན་ཞེས་

བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། རང་དུས་སུ་ཆོས་དེ་དག་སྐྱེས་ཟིན་པ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་དུས་སུ་ནི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་པ་སྟོར་
ལམ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་ཏེ། སྟེར་དེས་པར་འབྱེད་པ་མཐོང་ལམ་དང་། དེའི་ཆ་ནི་མཐོང་

ལམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ལ་བྱས་ནས། སྟོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་པོ་དེས་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་དངོས་དང་བརྒྱད་པ་ཅི་རིགས་པའི་སྟོན་ནས་འབྱེན་པར་བྱེད་པས་
ན་དེ་དག་ལ་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་གོང་དུ། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་

ཟིན་པ་ལྟར་དང་། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དེས་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་པ་མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་གསུམ་ཅི་རིགས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་བྱས་
ནས། རང་གི་འཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་

སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་རྣམས་ལ་སྟོམས་འཇུག་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་བཤད་པས། སྦྱིར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། སྟོམས་འཇུག་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཆེའོ། །དེས་
ན་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་སྟོམས་འཇུག་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་ལ་སྦྱུང་བཞི་སྟེ་དེ། སྦྱིར་ལམ་བྱོད་སོགས་དང་པོ་

གསུམ་དེ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་ལ་ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པའི་སྦྱུང་དང་པོ་དང་། རང་གི་འཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཐོང་ལམ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྦྱོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་རྣམས་སྟོམས་འཇུག་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་ལ་ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པའི་སྦྱུང་

@11A གྲུ། །གཉིས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱིར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིད་ཅིག་མ་རྣམས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྦྱུང་གསུམ་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་གཉིས་
ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱུང་བཞི་པར་འཛོག་གོ། དེས་ན་སྦྱིར་གོང་དུ་དོགས་པ་བཀོད་པ་ལྟར། བསམ་

གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལྟ་བུ་དང་པོར་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་གྱུང་། དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཐོབ་ན་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེའི་
ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་རིགས་ཅན་ཡང་ཡོད་པ་

གང་ཞིག །དེས་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེས་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་
ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེའི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཡང་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པ་གང་རུང་ཐོབ་པར་འཛོག་དགོས་པ་

འདྲའོ། །ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་འདིའི་འཛོག་ཚུལ་གྱིས་སྤར་བཤད་པའི་གོང་མའི་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སྟོམས་འཇུག་དངོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡིན་ན། དེས་འཆི་སེམས་བྱས་པའི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་གོང་འོག་

གི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་སྤིད་པས་ན། འཆི་སེམས་དེས་རང་སར་སྐྱེ་བ་ལེན་ན་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་དང་། གོང་སར་སྐྱེ་བ་ལེན་ན་བྱད་པར་ཆ་མཐུན་དུ་འཛོག་པའམ། ཡང་ན། གོང་
འོག་གང་དུ་སྐྱེ་བ་བྱངས་ན་ཡང་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་དུ་འཛོག་དགོས་པ་སོགས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཁས་ལེན་མང་པོ་ཞིག་

དང་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། འདི་དང་འབྲ་བའི་ད་དུང་འགལ་བའི་ཕུང་པོ་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་བར་སྒྲུང་ངོ། ། ཉམས་ཆ་མཐུན་སོགས་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེ་ལྟར་ན་
ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས་བཞི་པོ་དེ་དག་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་ཞེ་ན། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་རྣམས་ཀྱི་

མཆུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱན་གྱི་ཆོ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་རང་ཉིད་དང་། བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོ་གནས་པ་ཆ་མཐུན་ཏེ་གཉིས་གཉིས་ལས་བྱད་པར་ཆ་མཐུན་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་
མི་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་གསུམ་དང་།

@11B བྱད་པར་ཆ་མཐུན་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་འབྱུང་ལ། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ནི་རྒྱན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་མས་འཇུག་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་གཅིག་ཕུ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། དེའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ཟག་མེད་འབྱུང་ཡང་དེ་ནི་སྒྲོ་མས་འཇུག་དག་པ་བ་མ་ཡིན་པས་ཆ་མཐུན་

བཞི་པོ་གང་དུ་ཡང་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་ནི་ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་གང་གི་མཆུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲོ་མས་འཇུག་གནས་པ་
ཆ་མཐུན་ཡིན་ན་རང་གི་མཆུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲོ་མས་འཇུག་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མི་འབྱུང་བས་བྱབ་པར་ཐལ། སྒྲོ་མས་འཇུག་

གནས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་སྒྲོ་མས་འཇུག་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། མ་བྱུང་ན་དེར་ཐལ། འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། གནས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་
མཆུག་ཐོགས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་

བཟོད་པ་ཆེན་པོ་སྐད་ཅིག་མཐའ་མའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོམས་འཇུག་གནས་པ་ཆ་མཐུན་གང་ཞིག །དེའི་འཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོམས་འཇུག་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
ཐལ། ལྷགས་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྟོར་ལམ་རྟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནས་སྟོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་

སྐད་ཅིག་མཐའ་མའི་བར་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་ནམས་རེ་རེ་ནས་སྟོམས་འཇུག་གནས་པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ནས་སྟོམས་འཇུག་དག་
པ་བ་གང་ཞིག །རང་གི་འཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྟགས་རེ་རེ་ནས་སྟོལ། །རྩ་བའི་རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྟོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་སྐད་ཅིག་མཐའ་མའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེ་དངོས་སུ་འདྲེས་བྱེད་གང་
ཞིག །སྟོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེ་སྟོམས་འཇུག་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།

དེ་རང་གི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟོམས་འཇུག་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་ནང་པན་རྩལ་འགལ་ལམ་ཞིན།
དང་པོ་གཉིས་ནི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་པོ་གཅིག་ལ་གཅིག་མིན་གྱི་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་

@12A ༄། ༄མྲི་མ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དང་འགལ་བས་བྱལ་ལ། ཆ་མཐུན་མྲི་མ་གཉིས་ནི་མི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་མུ་བཞི་སྟིད་ཅིང་མུ་སོ་སོའི་མཚན་གཞི་ཡང་འཛོགས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།
ཡང་སྟོམས་འཇུག་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། བྱད་པར་ཆ་མཐུན་དང་

གནས་པ་ཆ་མཐུན་གཉིས་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་དང་། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་མིན་དགོས་པ་སོགས་སོ་སོའི་འཛོགས་བྱད་དང་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་ས་
ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་

གྲིས་བྱལ་པར་ཐལ། སྟོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྲིས་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། མ་གྱལ་ན་དེར་ཐལ། དེ་ལས་དྲོ་བར་འགྱུར་བ་
འབྱུང་། །དེ་ནི་བདེན་བཞིའི་སྟོན་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཉམ་ཐོས་སྟོར་

ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་གྲིས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཚོགས་ལམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་གསུམ་དང་། སྟོར་ལམ་པའི་

རྒྱུད་ལ་བྱུང་པར་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་པ་དང་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆ་མཐུན་བཞི་ཆར་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆ་མཐུན་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་མཛུགས་
ཐོགས་སུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་སའི་

ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་བེད་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བྱུང་པར་ཆ་མཐུན་གྱི་རྗེས་སུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱུང་པར་ཆ་མཐུན་དེ་ཉིད་གནས་པ་ཆ་མཐུན་དང་། གནས་པ་ཆ་མཐུན་དེ་ཉིད་
ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོར་འཕྲོས་ནས་དེའི་མཛུགས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་རང་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་འདྲ་

ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་རྗེས་སུ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་གནས་པ་ཆ་མཐུན་དེ་ཉིད་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོར་འཕྲོས་ནས་དེའི་མཛུགས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་རང་སའི་ཉོན་མོངས་
མངོན་དུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཛུགས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་མངོན་དུ་

@12B གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་སུ་ངེས་སམ་སྒྲིམ་སྟེ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་སྒྲོམས་འཛུགས་དེ་མཉམ་བཞག་གིས་པ་གང་ཞིག །རང་སའི་མཉམ་བཞག་གི་མཛུགས་ཐོགས་
དེ་མ་ཐག་ས་གཞན་གོང་འོག་གི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་མི་རྒྱས་སམ་སྒྲིམ་ཡང་དཔྱད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམས་

འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའམ་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཡང་། དེའི་སྟོན་དུ་སྟོམས་འཇུག་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་དགོས་སམ་སྟམ་མོ། །ཟག་མེད་ལས་
ལྷང་བའི་རྗེས་སུ་ནི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། ། སྟེ་ས་

བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐོད་གཤམ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱར་བ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་གཞི་ནི། ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་
གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་ས་བརྒྱད་དང་། ཟག་མེད་ལ་སྟོན་ཅི་མ་གཏོགས་པའི་ས་བདུན་ཏེ། བསྟན་ཟག་བཅས་

ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཚུལ་ལ། སྦྱར་བ་དང་དངོས་གཞི་གཉིས། སྦྱར་བ་ལ་ཡང་རིང་སྦྱར་དང་ཉེ་སྦྱར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་མི་
སྟོལ་བ་མ་ཟད་རིས་མཐུན་གྱི་ས་ཡང་མ་བོར་བར་ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྟོན་ཅི་འེེ་བར་ལྷགས་

མཐུན་དུ་ས་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ནས་གོ་རིམ་བཞིན་སོང་སྟེ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། སྦྱར་ཡང་སྟོན་ཅི་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་ལྷགས་མི་མཐུན་དུ་ཡང་གོ་རིམ་བཞིན་འོངས་ནས་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ས་བདུན་པོ་ལ་ཡང་ལྷགས་འབྱུང་དང་ལྷགས་སྟོན་གྱི་རེ་རེ་

བཞིན་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཉི་པའི་སྒྲོར་བ་ལ་རིས་མཐུན་གྱི་ས་རེ་རེ་བོར་བ་སྟེ། ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས།
དེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་ས་རེ་རེ་བཞུལ་ནས་ལྷགས་མཐུན་དུ་ཡར་

སོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་ལྷགས་མི་མཐུན་དུ་ཡང་ས་རེ་རེ་བཞུལ་ནས་མར་འོངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་སོགས་ལྷགས་འབྱུང་ལྷགས་ལྷོག་གཉིས་ཀར་ས་རེ་རེ་བོར་སྟེ་སྟོམས་པར་འཇུག་

@13A ༄། །པའི་སྟོན་སྒྲུབ་བྱང་བར་བྱེད་པའོ།། ༥ རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ཐོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོར་བ་རྣམས་ལ་གོམས་པར་བྱས་
པ་ལས། གང་གི་ཆོ་ཟག་བཅས་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས། ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་

གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཟག་བཅས་གྱི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། དེ་ནས་ཟག་མེད་གྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་བར་ལྷགས་མཐུན་དུས་རེ་རེ་བཞུལ་ཞིང་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པ་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཡང་ཟག་བཅས་གྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་

དང་པོའི་བར་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ནས་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས། ཟག་བཅས་གྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་
གྱི་བར་དང་། ཡང་ཟག་མེད་གྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས། ཟག་བཅས་གྱི་བསམ་གཏན་དང་

པོའི་བར་སྐྱེ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ཕྱོག་གཉིས་ཀར་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ཞིང་རིས་མི་མཐུན་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་སྐྱེ། དེ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་སྤེལ་
མར་སྒོ་མས་པར་འཇུག་ལུས་པ་དེའི་ཆོ་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་སྒོ་མས་འཇུག་དངོས་གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་མཚོན་

ཏེ་ཟག་བཅས་གྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་ཟག་བཅས་རྣམ་ཤེས་གྱི་བར་ལུགས་མཐུན་དང་། ཡང་ཟག་མེད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་ལུགས་མི་མཐུན་
དུ་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ནས་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་

ནས་ཟག་བཅས་སྤིད་ཅིའི་བར་ལུགས་མཐུན་དང་། ཡང་ཟག་བཅས་སྤིད་ཅི་ནས་ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ནས་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་
པར་འགྲོ་བའི་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་དངོས་གཞི་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེས་ན་ཟག་བཅས་གྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་

པ་ནས་ལྷགས་མཐུན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལན་ལྟ་ རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤྱིད་ཅིའི་བར་སོང་ནས་
ལྷགས་ལྷོག་གི་ཆོ་སྤྲུང་ཡང་ཟག་བཅས་སྤྱིད་ཅི་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་དགོས་པ་ཡང་། སྤྱིད་ཅིའི་ས་པའི་ཟག་མེད་

@13B མེད་པའི་གནད་ཀྱི་ཡིན་ལ། འདི་ཐད་འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་དུ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་སྤྱིད་ཅིའི་བར་དང་། སྤྱིད་ཅི་ནས་གཉིས་པའི་བར་ལྷགས་
མཐུན་དང་ལྷགས་མི་མཐུན་པ་ས་རེ་རེ་རྒྱལ་ནས་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བའི་ཐོད་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའང་སྤྲུང་

ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནང་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་རྒྱལ་དང་ཡར་འོངས་མར་འོངས་ཀྱི་མཆོམས་འཛིན་ལྷགས་སོགས་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ལས། ཟག་
བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་རྒྱལ་ཏེ་སྤྱིད་ཅིར་འགྲོ་བ་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་དངོས་གཞིར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་སྤྱིད་ཅིར་འགྲོ་བར་ས་མི་མཐུན་གྱི་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་མེད་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་སོགས་
ཀྱི་ཆོ་དང་པོ་ཟག་བཅས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ཟག་མེད་ཀྱི་བར་གྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཐོད་རྒྱལ་གྱི་དངོས་

གཞི་ཡིན་ནམ་ཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་གསུམ་པ་ཟག་མེད། ནམ་མཁའ་ཟག་བཅས། ཅི་ཡང་མེད་ཟག་མེད་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཐོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་གྱི། ཐོག་མའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
བསམ་གཏན་དང་པོ་དེ་གང་ལས་ཐོད་མ་ཀྱི་བས་ཐོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཡར་འོངས་མར་

འོངས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་མཐའ་དག་ལ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོན་རེ། ཐོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀའི་དངོས་གཞི་མེད་པར་ཐལ། དེ་
ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆོ་མར་འོངས་མཐའི་དང་པོའི་

དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བའི་ཐོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟར་ཟག་བཅས་སམ་
ཟག་མེད་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་སྟེ་སྟེལ་མར་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅུས་པ་དེའི་ཆོ་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་

འཇུག་དངོས་གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ་བའི་ཐོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དེ་གང་ལས་ཐོད་
ཀྱི་བ་ཡིན་ཞེན། དེ་འདྲ་བའི་ཐོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་

@14A ༄། །གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ལས་ཐོད་ཀྱིས་བ་ཡིན་གྱི། དེ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལས་ནི་ཐོད་ཀྱིས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་ནི་འགག་
ཟིན་ཅིང་སྤར་སྐྱེ་བའི་རྣམས་པ་དང་མི་ལྡན་པས་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་ལ། ད་ལྟར་བ་མངོན་དུ་

གྱུར་ན་དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ངེས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགོ་བའི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་གཞན་ལ་འང་སྤར་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དེའི་ལུས་
ཉིན་ནི་གྲིང་གསུམ་གང་རུང་གི་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་གྱི་ཉིན་དང་། གང་ཟག་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་ཅིང་དབང་པོ་རྣོ་བས་གཉིས་ཀའི་

ཆ་ལས་རྣམས་གོལ་གྱི་དབྱ་བཅོམ་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་སྒྲིབ་པ་དབང་རྣོན་རྣམས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་འབྱོར་ཡང་ཉོན་མོངས་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། དུས་གྱི་རྣམ་
གོལ་གྱི་དབྱ་བཅོམ་རྣམས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཡིན་ཡང་དབང་པོ་རྣུལ་བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་མ་འབྱོར་བའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་རྩལ་ཡང་འདི་ཉིད་ལྟར་ཡིན་པ་ལུགས་འདིར་འདོད་ལ། གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་འདོད་རྩལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཤེས་སོ། །ཎ
བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། འོ་ན། གོང་དུ་བཤད་པའི་བསམ་གཏན་དང་

གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དེ་དག་གི་ལུས་རྟེན་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞིན། ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་ས་དང་འོག་སའི་རྟེན་གང་རུང་
ཁོ་ན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྒྲིམས་འཇུག་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། རང་ས་ན་སྒྲིམས་འཇུག་མཆོག་

ཡོད་བཞིན་དུ་འོག་སའི་དམན་པས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་ཅེ་འི་སྒྲིམས་འཇུག་ནི་རང་ས་ནས། འོག་མ་འདོད་པའི་རྟེན་གྱི་བར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པས་ས་དགུ་པ་ཅན་ཡིན་པ་
ནས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲིམས་འཇུག་རང་ས་དང་འདོད་པའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ས་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་

པའི་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེ་བ་རང་ས་དང་འོག་ས་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་མ་གཏོགས་གོང་སའི་རྟེན་ལ་
མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ཟག་བཅས་དང་མཚུངས་ལ། དམིགས་གསལ་སྤྱི་ཅེ་འི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་

@14B གིས་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་ཟག་མེད་མངོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱི་ཅེ་འི་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཅེ་འི་རང་ས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་
སྒྲིམས་འཇུག་ཟག་མེད་དེ་སྤྱི་ཅེ་ལ་ཐག་ཉི་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྒྲིམས་འཇུག་

མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྲིད་ཅིའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྲིད་ཅིའི་འཕགས་པས་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་ནི་དམིགས་གསལ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཞེས་བརྗོད་ན་རྩ་བའི་ཆོག་ཟིན་

ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་སྲིད་ཅི་ལས་གཞན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་
མེད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་ནི་འདོད་དགོས་ཏེ། འཕགས་པ་དེ་དག་གིས་སྤར་འོག་སའི་

སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཐོབ་པ་ནི་གང་ཞིག། དེས་ན་ཟག་མེད་གྱི་གཏོང་རྒྱ་ལ། འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤངས་ཉམས་པ་ལས། །ཞེས་པ་མ་གཏོགས་ས་འཕྲོས་པས་གཏོང་བ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཎ སྲིད་བཅས་རང་གི་སྲིད་ལ་དམིགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་གི་དམིགས་

པ་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་ས་པའི་སྲིད་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་འོག་ས་དང་གོང་ས་ལ་མི་
དམིགས་ཏེ། ས་གོང་འོག་རང་རང་གི་སྲིད་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་གང་གི་སྲིད་པ་ཡིན་པ་དོན་ཎ ས་དེ་ཁོ་

ན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ལས་ས་གཞན་ལ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་ལ། ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ལ་གནས་གསུམ་གསུམ་དང་། བཞི་པ་ལ་གནས་བརྒྱད་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་གནས་
ལྷག་འོག་ཏུ་འདུག་པའི་བྱུང་པར་ལས་གཞན་དང་པོའི་གནས་གསུམ་དང་པོར་ས་གཅིག་པ་ནས། བཞི་པའི་

གནས་བརྒྱད་བཞི་པར་ས་མཚུངས་པའི་བར་དུ་ཡིན་ལ། དེས་ནས་གཅིག་པའི་གནས་གོང་འོག་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནི་ནང་པན་ཚུན་དུ་ཡང་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དེ་
དག་གྲང་ས་ཐད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། སྟེ། བསམ་གཏན་དགོ་ཡུལ་ཡོད་དགྲུ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གཟུགས་

@15A ལྟོ། །མེད་དངོས་གཞི་དག་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤར་གོང་དུ་ཡང་འགའ་ཞིག་ཙམ་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་ཡུལ་དུ་ནི་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་དོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་ཅི་རིགས་པའི་རྩོལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ།

བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་ཟག་བཅས་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་འགོག་ལམ་གཉིས་ཏེ་བདེན་བཞི་ས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཡོད་རྒྱ་ཅོག་ཐམས་ཅད་ཅི་རིགས་པའི་
རྩོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིར་བསྐྱོགས་རྣམས་ཀྱིས་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་གྲང་།

དངོས་གཞིའི་དག་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འོག་སའི་ཟག་བཅས་སྟོད་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་དོ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་དམིགས་པ་ལས་དས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གོང་སའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ནི་ངས་པར་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་པོ་

གང་རུང་གི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་རྟོ་རྟུ་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་ལ་སྟོད་ཅིའི་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བྱུང་བ་གོང་དུ་ཟག་མེད་ས་དགུ་ལ་བཏེན་པའི་
སྒོམ་ལམ་རྟོ་རྟུ་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བཞིར་འབྱུང་བས་ཤེས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་བཏེན་ནས་སྟོད་

ཉོན་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་དངོས་གཉིན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཀྱང་སྟོད་ཅིའི་ཟག་བཅས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
བཤད་མ་ཐག་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་འདྲན་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒོམ་ས་འཇུག་ངས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་

གྱིས་ཀྱང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་ན་སྟོད་ཅིའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་དགོས་པ་འདྲ་བས་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ལའང་གོང་སའི་ཟག་བཅས་ཡོད་པར་མངོན་
ནོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱིས་འོག་སའི་ལམ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཡོད་དེ། ས་དགུའི་ལམ་ནི་ཕན་

ཚུན་དུ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡོད་ཀྱི་དེའི་ཚུལ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཚུངས་སོ། ། ༥ ཟག་པ་མེད་པས་ཉོན་
མོངས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ནི་

@15B རང་ས་དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་བྱེད་ལ། ཉེར་བསྡོགས་དག་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་བྱེད་ཀྱི། དངོས་གཞི་དག་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤོང་གཉིན་མི་བྱེད་དེ། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ནི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་སྤོང་བར་བྱེད་ལ། རང་ས་དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ནི་སྤོང་མི་རྒྱས་པའི་

ཕྱིར་རོ། ། ༥ དེ་དག་ལ་ནི་ཉེར་བསྡོགས་བརྒྱད། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འོ་ན། ཉེར་བསྡོགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལྟར། དེ་དག་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་
པའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱང་བརྒྱད་ཡོད་ལ། དེ་ལ་ཡང་དངོས་བཏགས་མ་བྱེན་མཉམ་པར་བཞག་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་

ཡང་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་། དངོས་བཏགས་བྱེན་ཉེར་བསྡོགས་དངོས་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་གཉིན་པོ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་
ཅན་ནི་གཉིན་པོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་ལྟོགས་མེད་ཟག་མེད་མ་གཏོགས་པའི་ཉེར་བསྡོགས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་དག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་

ལ། དེ་ཡང་འོག་ས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་མ་བུལ་ཞིང་འབད་པས་བྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཚོར་བ་ཡང་བཏང་སྟོམས་ཁོན་དང་བཅས་པ་ལས་གཞན་མེད་དོ། ཉེར་བསྟོགས་ཉོན་
མོངས་ཅན་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པས་ནི་ཉིད་མཚམས་སྟོར་སེམས་ཀྱང་བྱེད་པ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་བསམ་

གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོག་མེད་ལའང་རོ་མྱང་ལྡན་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་རང་ལྷགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། འདི་ཁའི་མཇུག་ཏུ་རྩ་བར། དང་པོ་འཕགས་པའང་ཁ་ཅིག་
གསུམ། ཞེས་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོག་མེད་ལ་དག་པ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་འཕགས་པ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཡང་ཡོད་པ་རང་

ལྷགས་སུ་བསྟན་ནས། ཁ་ཅིག་གིས་རོ་མྱང་ལྡན་དང་གསུམ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཞེས་གཞན་ལྷགས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ས་
བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཀྱང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཉེར་བསྟོགས་བཏགས་པ་བ་ལས་དངོས་སུ་འདོད་མི་རིགས་ཏེ་གཞོད་

བྱེད་མང་དུ་འཇུག་པས་སོ། ཁས་མ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་གཞན་པའི་ས་ལྷག་མ་བདུན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ནི་དག་པ་བ་ཁོན་ལས་ཟག་མེད་ཡིན་པ་མེད་དོ། གྲུབ་མཐའ་གོང་
མ་པ་ནམས་གྱིས་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་བདུན་བདུན་སོགས་བཤད་ཀྱང་འདིར་

@16A ༄། །སྒྲུབས་སྤྱི་མ་བཅུ་པས་མ་སྒྲུབ་སོ། ། ༥ རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སྤྱི་འོན། །བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་དེ་རྒྱུར་ཞེ་
ན། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་སྤངས་ཤིང་དཔྱེད་པ་ཙམ་དང་བཅས་པ་ནི་བསམ་གཏན་

ཁྱད་པར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་དངོས་བཀྲགས་མ་སྟེན་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་དང་། རོ་སྤྱང་ལྷན་དང་གསུམ་ཡོད་ལ། འབད་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་པས་ཆོར་བ་ཡང་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་

པའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་བ་དང་། རྟོག་མེད་དཔྱེད་ཙམ་དང་ལྷན་པའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་
བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་སྒྲིམ་པ་ལས་ནི་ཆངས་པ་ཆེན་པོར་སྒྱུ་ལོ། །དེས་ན་མདོ་ལས། རྟོག་བཅས་དཔྱེད་བཅས་

དང་། རྟོག་མེད་དཔྱེད་ཙམ་དང་། རྟོག་མེད་དཔྱེད་མེད་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་པ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་ཤེས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོན་གས་དང་། དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་བ་གཉིས་ནི་རྟོག་བཅས་དཔྱེད་བཅས་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ནི་རྟོག་མེད་

དཔྱེད་ཅམ་དང་། གཉིས་པའི་ཉེར་བསྐྱེད་ལས་ནས་སྤྱི་ཅེའི་བར་གྱི་སྒྲིམས་འབྲུག་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་མེད་དཔྱེད་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། ༥ མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། ཡང་། མདོ་ལས། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཞེན།

མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་མྱང་འདས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་། ཤོ་མོ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟེ་བཅུ་དང་བུལ་བས་
ན་མཚན་མེད་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ།

འགོག་པ་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ཤིང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །སྟོན་པ་མེད་པ་ནི་གོང་གི་རྣམ་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་སྟོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་

@16B བྱས་སྤྱུག་བདེན་གྱི་མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐྱེད་གཉིས་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ལམ་བདེན་ཡང་སྤྱིར་སྟོན་བྱ་ཡིན་ཀྱང་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཆོ་གཟིངས་ལྟར་སྤངས་དགོས་
པས་ན་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པའི་བཅུ་པོ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ཤིང་། དེ་དག་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་

སྒྲོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་བ་རྣམས་ནི་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་འབྲེན་པར་
མཛད་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ནི་དེ་ཡིན་ལ། ལུགས་འདིར་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པ་ནི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་གྱི་ཚེ་

འདུས་བྱས་གྱི་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པ་ལ་བྱུག་པའོ། །འདིའི་ཐད་གྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་སོགས་སུ། མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་
པ་དང་། སྤྱོད་པ་ཉིད་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྤྱོད་བདག་མེད་གཉིས་གྱི་རྣམ་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་སོགས་གསུངས་པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་

དེ་དག་འགོག་པ་ཞི་བ་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་སོང་བའི་དོན་ཡིན་པ་ལས། རྣམ་པ་དེ་དག་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་སོང་བའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་
མཚུངས་ལྷན་ལ་ཤེས་པས་བྱུང་པ་གང་ཞིག་འགོག་པ་ཞི་བ་སོགས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་

དག་ལ་ཟག་བཅས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་ས་དུག་དང་། གཟུགས་མེད་
བཞི་སྟེ་ས་བརྩུན་ཡོད་ལ། ཟག་མེད་རྣམས་ནི་ཟག་མེད་གྱི་ས་དགུན་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཟག་བཅས་གྱི་ཉིང་

དེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་འདོད་པ་མ་གཏོགས་པའི་ས་བཅུན་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་པོ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱིས་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། དེ་
དག་ས་ནི་དང་པོ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་

མ་ཁྲབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཏིང་དེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱང་ཡོད་པས་རྗེས་མཐུན་དང་བཅས་ནས་བཅུ་གཅིག་ན་
ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཏིང་དེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་འདོད་པའི་སས་

@17A ༄། །བསྐྱུས་མེད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་པོ་དེ་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། ཏིང་དེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཟག་བཅས་འཇིག་རྟེན་པ་དག་པ་
བ་དང་། ཞེས་དང་། དེའི་མཆན་བྱར། དེ་ཡང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་འཕགས་ལམ་གྱི་སྟོར་རྗེས་ཁ་

ཅིག་གིས་བསྐྱུས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཏིང་དེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་མེད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པ་རྩ་བའི་ལུང་གིས་འགྲུབ་པ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཡང་ཟག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ། མདོ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་དུ་ཡང་གསུངས་སོ། ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཅེས་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། ཡང་མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་

སྟོན་པ་མེད་པ་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་སྤར་ལག་མ་ཐག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་སུན་འབྲིན་བྱེད་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི། མི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་

འདི་ནི་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། མི་སྟོབ་པའི་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །དེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་མི་སྟོབ་པའི་

སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ཡང་སྟོང་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་གཉིས་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་དུ་འང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཏིང་ངེ་

འཛིན་འདི་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱང་། དེ་ལ་དམིགས་ནས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོང་པ་དང་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་

@17B བྱེད་པ་ལས། ལམ་སྐྱབ་པ་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་དེ། ལམ་བདེན་ཡང་མཐར་ཐུག་ལྷག་མེད་ཐོབ་པ་ལ་སྤངས་དགོས་པས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་བདེན་ཡང་སྟོང་བ་དང་མི་རྟག་པར་བལྟས་ནས་བསུན་འབྲིན་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་ལས་སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །ཏིང་ངེ་

འཛིན་གསུམ་པ་ནི། མི་སྒྲོབ་པ་གང་ཞིག་མཚན་མེད་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སུ་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་མ་སྐྱེས་ན་མཚན་མེད་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཁོའི་རྒྱན་འབྱུང་ཡང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་སྐྱེས་ན་མཚན་མེད་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་སྤྲར་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་

གཏན་ནས་འགག་པས་དེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་མ་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་ལ། དེ་འབྲའི་འགོག་པ་དེ་ནི་མཚན་མེད་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤྲར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ལ་སོ་སོར་མི་བརྟགས་ཤིང་

གཉིན་པོས་བྲལ་བའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེས་ཀྱང་མི་སྟོབ་པའི་མཚན་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གཤགས་བྱེད་པའི་མི་བརྟགས་པའི་ཟད་པ་སོ་སོར་
བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས། འགོག་པ་དང་གྲཞི་མ་པ་སོགས་སུ་ཡིད་

ལ་མི་བྱེད་དེ། དམིགས་ཡུལ་ལ་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་འདི་དག་ཀྱང་བྱེ་སྒྲུའི་གྲུབ་མཐའི་རང་ལུགས་ཡིན་པ་ལས། གྲུབ་མཐའ་གོང་
མ་རྣམས་གྱིས་ནི་འདི་ལས་གཞན་དུ་བཞེད་ལ། འདི་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལྟག་མེད་ཀྱི་ཆོ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་བ་གཏན་འཁེབས་དུ་

འདོད་པ་ཉིད་ལ་བྱུག་པས། རྣམ་པར་ཐར་པ་སུན་འབྱེན་བྱེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་འདི་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་མཚམས་ཀྱང་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ལྟག་མེད་དུ་གཤེགས་པ་ལ་ཉེ་བར་
ཕྱོགས་པའི་ཆོ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལས། དེའི་གོང་དུ་ནི་མིན་པར་སེམས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན། དེ་དག་མངོན་དུ་བྱས་ནས་སྤར་ཡང་རྣམ་ཐར་སྟོ་

གསུམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མི་སྟོན་དེ་དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཕྱི་མ་འདི་གསུམ་གྱིས་སུན་འབྱེན་པར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་ཡང་དབྱེད་དོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་མི་
སྟོབ་པའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་ཤིང་། དེ་ཡང་དབང་པོ་རྣོ་བས་དེ་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དག་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་དང་།

@18A ༄། །དེའི་རྟེན་ཡང་སྒྲིང་གསུམ་གང་རུང་གི་མི་ཁོ་ནའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དབང་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་འགའ་ཞིག་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། གུན་ཏུ་དགའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་མི་སྟོབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་དེ་དག་ལ་རྒྱབ་གྱིས་

ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཞན་དང་གཞན་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཕྱི་མ་གསུམ་པ་འདི་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་སུན་འབྱེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་སུ་འང་སྒྲ་སྟེ། དེ་དག་གི་དམིགས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་གསུམ་པོ་ད་

དག་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་འཕགས་ལམ་གྱིས་ནི་འཕགས་ལམ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བཟུང་བ་ལས་སྤང་བར་མི་བྱེད་ལ། འདི་གསུམ་གྱིས་ནི་འཕགས་ལམ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དོར་བྱོར་བཟུང་

བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །ས་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ཕྱི་མ་བདུན་མ་གཏོགས་འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་ས་བླ་གཏུག་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད་ལ། འདི་ལ་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་མཆན་བྱུང་། ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་གཞུགས་མེད་གསུམ་འདོད་པ་དང་བཅས་པ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་སྲིད་ཅིང་།

སས་བསྐྱུས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འཁོད་འདུག་ཀྱང་། ཙུ་བ་ཉིད་ལས། ཉེར་བསྒྲོགས་བདུན་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཟད་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་རང་གི་ཡིག་ཆེན་དུ་ཡང་ས་
བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད་པར་གསུངས་འདུག་པས་མཆན་བྱ་ལ་ཡིག་མོར་བྱུང་བ་འདྲ་སྟེ། གཟུགས་མེད་བཞི་ཞེས་འགོད་དགོས་རྒྱུ་

སྒྲུང་ངོ། ། སྟེ་དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། ཡང་མདོ་ལས། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་དང་། ཤེས་པ་མཐོང་བར་
འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་

བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བཞི་གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་སམ། ཟག་མེད་གང་རུང་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་

@18B པའི་མངོན་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་གཉིས་ནི་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་པ་མཐོང་
བར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ནང་བསྐྱེད་ཞིབ་ཏུ་བྱེད་སྟེ་བ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི། ལྷ་འི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་རྟོག་བཅས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
ཤེས་རབ་རྟོག་མེད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་ནི་ལྷ་འི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཉིད་ཤེས་པ་མཐོང་འགྱུར་གྱི་ཉིང་

ངེ་འཇིན་དུ་བཤད་པས་ན། གོང་གི་དེ་གཉིས་ཆར་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་པ་མཐོང་འགྱུར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དུ་འདོད་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་སྒྲོར་བྱུང་
གི་ཡོན་ཏན་མི་སྟུག་པ་དང་། དབུགས་འབྱུང་རྩབ་བྲན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་གནས་ཤེས་པ་སོགས་

ནས། ཐོད་ཀྲལ་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དང་། ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་རབ་རྩ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཅེས་བྲ་སྟེ།
ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་རབ་རྩ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་

གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པའི་ངོ་བོར་བྱུར་པའི་དོན་རྟུན་ཉིང་ངེ་འཇིན་ནི། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཡིན་ལ། དེས་ན་འདི་དག་ལ་སྐབས་འདིའི་
དངོས་བསྟན་ཞེས་པའི་བྱུང་པར་སྐྱར་དགོས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་མདོ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁོ་ན་མཐོང་ཆོས་

ལ་བདེར་གནས་སུ་གསུངས་ནས་གཞན་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ནི། དང་པོའི་དངོས་གཞི་དེ་འདོད་པ་ལས་འདས་པའི་དང་པོ་ཡིན་པ་མ་ཟད་འདོད་ཁམས་ཉིས་པ་མང་བ་ལས་འདས་པས་
དེའི་བདེ་བས་སྒོ་ལྷག་པར་ཆོམ་པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ལས། སྤྱིར་བསམ་གཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་

གནས་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པས་དེ་ཁོ་ནར་མ་ངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དངོས་
གཞི་ཡང་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། འདི་ནི་འདོད་པ་ལས་འདས་པའི་དང་པོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་དུ་གཤམ་

@19A ༄། །གྱི་བསམ་གཏན་གཞན་དག་ཀྱང་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་གཉིས་རང་རང་གི་འོག་མ་ལས་འདས་པའི་རང་སའི་བདེ་བས་སྒོ་ལྷག་པར་

ཆོམ་པས་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ལས། བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དེར་འཛོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། བཞི་པའི་དངོས་གཞི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ་རང་སའི་བདེ་
བས་སྒོ་ལྷག་པར་ཆོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་མཚན་

ཉིད་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འབྲང་བ་ལས། དེའི་བདེ་བས་སློང་ལྷག་པར་ཡོངས་སུ་ཆོམ་པས་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་འབྲོག་ཏུ་ངལ་ཞིང་སྒྲོམ་པ་ཚུ་རྟོག་པ་ཅན་གྱིས་ཆོམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་མ་ལ་བདེ་བ་སྤྱོད་བར་ངས་པ་ནི་མེད་དེ། ཉམས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་གཉིས་པ་ལ་

སོགས་པར་སྐྱེས་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ལ་ཆོ་ཕྱི་མ་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་འཛོག་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམས་

སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པས་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་དང་། རང་རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་ཡོད་པས་གྲོགས་གྱི་མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ལས་དེ་དག་
ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་དངོས་སུ་མ་ངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་སོགས་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། མི་སྤྱག་པ་སྒྲོམ་པ་

སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ཡང་ཏིང་འཛིན་ལས་གཞན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དེ་ལམ་སྐྱེ་སྤྱོད་བས་
པལ་ཆེར་གྱིས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོ་རྟོ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་པལ་ཆེ་བའམ་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་

ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་གསུངས་པ་ལས། སྤྱིར་ས་གཞན་ལ་བཞེན་པའི་དོ་ཇེ་ལྷ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
རོ། ། མཛད་མེད་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་ཆད་མེད་པ་སོགས་

@19B སྒྲོམས་འཕྲུག་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་འབྱུང་བའི་ཆད་མེད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
བྱམས་པ་ཆད་མེད་པ་དང་། སྤྱིང་ཇེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྒྲོམས་ཆད་མེད་རྣམས་སོ། ། དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཞོད་སེམས་དང་། རྣམ་

པར་འཆོ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཡུན་ཚོགས་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་གཞོད་སེམས་མང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉིན་པོ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན། བཏང་སྒྲོམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་གཉིན་པོ་བྱེད་པ་ལྟར་མི་སྦྱུག་པས་ཀྱང་བྱེད་ན། དེ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། བྱེད་བྱས་སྒྲུབ་རྣམས་ནི་ཁ་དོག་གི་འདོད་

ཆགས་ཀྱི་གཉིན་པོར་མི་སྦྱུག་པ་དང་། འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉིན་པོར་བཏང་སྒྲོམས་འཛོག་པར་འདོད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི། འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉིན་པོར་
མི་སྦྱུག་པ་དང་། ཕ་མ་སོགས་ཉི་དུའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉིན་པོར་བཏང་སྒྲོམས་འཛོག་པར་བཞེད་དེ་དོན་ལ་གནས་པ་ནི་དེ་འོ། ། ཆད་

མེད་པ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡང་བྱམས་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཚད་མེད་གཉིས་ནི་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགོ་བ་ཡིན་ལ། དགའ་བ་ཚད་མེད་ནི་གཞན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་ཤེས་ན་ཡིད་བདེ་བའི་དགོ་བ་དང་།
བཏང་སྒྲོམས་ལ་གཞུང་གི་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགོ་བ་དང་། ལྷགས་ལ་བསྟན་པ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་

དགོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་དང་གཞོད་སེམས་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་པའམ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གྲུ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་
བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྡུལ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །ཡིད་དགའ་བ་དང་ལྡན་

པར་གྱུར་ཅིག །ཉི་རིང་ཆགས་སྤང་མེད་པར་མཉམ་པ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་སྒྲོམས་པར་འདུག་པའོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་དེ་དག་ནི་
མོས་པའམ་འདུན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཞེ་སྤང་མེད་པ་སོགས་འདུན་པ་ལས་གཞན་པའི་

སེམས་བྱུང་ལ་འདོད་ན་ཇི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། འདུན་པ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་སོགས་ལ་དེ་དང་དེ་དག་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། ༥ སྒྲོད་ཡུལ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཞེས་སོགས་གྲིས་ཚད་མེད་པ་དེ་དག་དང་པོར་

@20A ༄། །བསྐྱེམས་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་ལམ་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་གཞོད་སེམས་སོགས་གྱི་གཉིས་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་གང་དུ་ཡོད་ན། དགའ་བ་ཚད་མེད་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་

གཉིས་ལས་གཞན་ན་མེད་ཅིང་། གཞན་གསུམ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ས་ལྔ་ན་ཡོད་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་དགའ་བ་ཚད་མེད་ཡིད་བདེ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་
དང་། གཞན་གསུམ་ནི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་མཉམ་པར་མ་

བཞག་པ་དང་ཚད་མེད་གྱི་སྒྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲོས་ཏེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྐྱེགས་བཞི་དང་དངོས་གཞི་ལྔ་སྟེ་ས་བཅུ་ན་ཡོད་པར་འདོད་ལ། སྒྱུར་འདོད་ཚུལ་ཕྱི་མ་གཉིས་
འཐད་མིན་ཁ་ཚོན་གཅོད་དགའ་ཡང་། སྐབས་འདིར་རང་ལྷགས་ལ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་འཛོག་མི་རིགས་ཏེ། འདི་དག་མཉམ་

བཞག་གི་ས་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་འཛོག་ན་དགའ་བ་ཚད་མེད་ལ་ཡང་དེ་འཛོག་དགོས་པས། དེས་ན། དགའ་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །ཅིས་
གསུངས་པ་དང་འགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉིར་བསྐྱེགས་ཀྱང་འཛོག་མི་རིགས་ཏེ། དགའ་བ་ཚད་

མེད་ཡིད་བདེ་ཡིན་པས་ཉེར་བསྐྱོགས་ལ་མི་རུང་བར་མ་ཟད། ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞོད་སེམས་སོགས་ཀྱི་ཐག་བསྐྱང་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། ཚད་མེད་བཞི་པོ་དེས་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་མི་སྤོང་སྟེ། བསམ་

གཏན་དག་པ་བ་དངོས་གཞིའི་ས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། དངོས་གཞིས་སྤངས་པ་ཐག་བསྐྱང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྦྱོར་བ་ལ་ཉེར་བསྐྱོགས་འབྱུང་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་འདོད་སེམས་ནི་ངས་པར་ཡོད་ལ། སྦྱོར་བའི་དམིགས་

རྣམ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་དངོས་གཞིའི་ཚད་མེད་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མེད་འདི་དག་དང་པོར་བསྐྱོམས་པའི་ཆོ་ཉོན་མོངས་ཤེས་ཆེ་རྒྱུ་དང་བསྐྱུན་ནས་དམིགས་ཡུལ་ཉུང་དུ་དང་
མང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་སོགས་གཞན་དུ་ཤེས་ལ། དང་པོར་བསྐྱོམས་པའི་ཆོ་དམིགས་ཡུལ་འདོད་པའི་

@20B སེམས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་ན་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས། སྦྱོད་ཡུལ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཚད་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་
དམིགས་ཡུལ་ལ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་བྱུང་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱོམས་པ་རབ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་སེམས་སོགས་གྱིས་ཁམས་

གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཚད་མེད་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དག་བཙམ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་
ལ་བདེ་བ་མངའ་བར་ཐོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཅིག་ཅར་

མོས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དུ་བྱམས་པས་རྒྱས་ཤིང་བྱུང་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ནི་འདི་དག་སྐྱེ་
བའི་ཐབས་སུ་ལུང་ཟབ་མོའི་གདམས་ངག་འདོམས་པ་སོགས་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་དང་པོར་སྟོ་གསལ་བའི་མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་

བསྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། ཕྱིས་ནི་རྟེན་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་དམ་སྟུམ་མོ། །ཐོབ་རྒྱལ་ཡང་གང་ཟག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་གིས་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་ན་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཚད་མེད་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་ལ། འགའ་ཞིག་གཉིས་པ་སོགས་བསམ་གཏན་གོང་མའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་ན་དེ་དང་

དེའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་མེད་དུ་ཡོད་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་མོད། འོན་ཀྱང་བསམ་གཏན་སྔ་མ་སྔ་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་ན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཚད་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་པར་མ་ཟད། ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་ན་

སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པས་ཀྱང་མ་ཁྲབ་སྟེ། འདི་དག་སྒྲར་འདྲིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱང་སྒྲར་མ་འདྲིས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ནས་དངོས་གཞི་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་མེད་རྣམས་སྟོར་བས་གསར་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དགའ་བ་ཚད་མེད་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་གསུམ་པན་རྩལ་དེས་ལྡན་དུ་གསུངས་པ་ཡང་གང་རུང་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་ན་གཞན་གཉིས་ཐོབ་པའི་སྟོན་ལས་
གསུམ་ཆར་མངོན་གྱུར་དུ་ལྡན་དགོས་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་དམིགས་རྣམས་སོ་སོ་ནས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

@21A ༄། །དགའ་བ་ཚད་མེད་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་པའི་ཚད་མེད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་
པས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ས་པ་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། འདི་དག་དང་པོ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱང་། འདི་དག་དང་ལྡན་པའི་གོང་མ་བ་ནི་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། འདི་དག་གི་ཐོབ་པ་གཏོང་ཚུལ་རང་ཉིད་ས་
གང་ལ་བརྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དེ་དང་དེའི་དངོས་གཞི་དག་པ་དང་ཐོབ་པ་གཏོང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་

འདི་དག་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མེད་པ་འདྲ་སྟེ། གོང་མའི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བས་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ལ་མ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཡང་དཔྱོད་
དགོས་ལ། འདོད་པ་བ་ཡང་གཞན་སྡེའི་རྒྱུད་ལ་ནི་མེད་དེ། འདི་དག་སྐྱེ་བའི་ཐབས་སུ་ལུང་ཟབ་མོའི་མན་ངག་ཐོས་

པ་ལ་སྟོས་པས་གཞན་སྡེ་ལ་དེ་མེད་པའི་སྒྲིམ་ཏེ། འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། གཞན་གྱིས་འདོམས་པ་ལ་སྟོས་པའི་སྒྲིམ་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིམ། ཨ་ རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད་དང་པོ་
གཉིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མདོ་ལས། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་

ཅན་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། སྤྱག་པའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་དང་བརྒྱད་གསུངས་པའི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་སྟོས་@
པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བལྟ་བའི་སྒྲིམ་མི་སྤྱག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། རོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པ་

དང་། དམིགས་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་སྤྱར་མི་སྤྱག་པ་བསྟོམ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་པལ་ཆེ་བ་མཚུངས་ལ། མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ནི་མི་སྤྱག་
པ་ནི་སྤྱར་བཤད་པ་སྤྱར་ས་བཅུ་ན་ཡོད་ལ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་

གཉིས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་མ་གཏོགས་མེད་དེ། རྣམ་ཐར་འདི་ཉིད་ནི་གཙོ་བོར་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉིན་པོ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་དབང་ཤེས་མེད་པས་དེ་ཡན་ཆད་ཁ་
དོག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཐད་

@21B འབྲེལ་པ་རྣམས་སུ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དབང་ཤེས་མེད་པས་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ལས། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་
སས་བསྐྱས་པའི་ཁ་དོག་དང་དེ་ལ་ཆགས་པའི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་འདོད་ཆགས་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་པའི་

དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག །རང་སའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་རང་སའི་ཟག་བཅས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་ཤེས་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉིན་པོར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མི་སྟག་པའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་དང་། དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་

པའི་གཉིན་པོར་གཉིས་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མི་སྟག་པའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་མ་གཏོགས་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་མི་སྟག་པའི་རྣམ་ཐར་མི་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡན་ཆད་ན་དབང་ཤེས་ལ་འདོད་

ཆགས་དང་བྲལ་བ་གང་ཞིག །ཡུལ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། གང་ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཏེ་སྒྲ་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་ཡུལ་ཅན་དབང་ཤེས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལས། སྤྱིར་ཡུལ་དེ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཁྲབ་པ་མེད་པར་མ་ཟད། ཡུལ་ཅན་དེ་

ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་ཡུལ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཁྲབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟུར་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སྟུག་ཀྱན་ཤེས་པ་གཉིས་དང་ཟུར་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་དང་པོའི་སས་
བསྟུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་། ཁམས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀྱན་འགོ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་སྟེ་སྟུག་ན་

ཤེས་སྒྲ་འོ། །འོ་ན། མི་སྟུག་པ་སྟོམ་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱིས་མ་ཁྲབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། མི་སྟུག་
པ་སྟོམ་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་ས་བཅུ་པོ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་། དམིགས་པ་འདོད་སྣང་མིས་བསྟེད་དོ། །

@22A ༄། །ཞེས་དམིགས་ཡུལ་འདོད་པའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ཤ་སྟག་མེ། དེས་ནི་མི་སྟུག་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་ལ་འབྲུལ་ནས་དམིགས་ཡུལ་བྱད་མེད་དུ་བརྒྱུང་བར་མི་
བྱའོ། །རྣམ་ཐར་འདི་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དང་། མོས་པ་ཡིད་མེད་།

ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཉིན་པོར་བཤད་པ་ཡང་སྤངས་བྱ་ལས་ཐག་སྤིང་བའི་གཉིན་པོ་ཡན་གྱི་དངོས་སུ་སྤོང་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཅན་གཟུགས་
ལ་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ཞེས་པའི་བྱད་པར་ནི། མདོ་ལས། ནང་།

གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བལྟ་བ་དང་། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེའི་དོན་
ཡང་ལྟ་བ་པོ་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་མ་བཞིག་པར་དེའི་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་

བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་དང་། ཡང་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་པ་ཞིག་སྟེ་གཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་
བལྟ་བ་སྟེ་བྱད་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པའོ། །གསུམ་པ་སྟུག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ས་ནི། བསམ་

གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཆགས་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ནི་སྤྱག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་
སྤྱལ་ན་མ་སྤྱག་པར་བལྟ་ཞིང་དེ་ཉིད་ཉིང་ངོ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་སྤྱག་པའི་

རྣམ་ཐར་ཞེས་བྲལ། དེ་བསྐྱོམས་པའི་དགོས་པ་ནི་མི་སྤྱག་པ་བསྐྱོམས་པས་སེམས་ཞུམ་པ་གཟེངས་མེད་པ་དང་། གཟུགས་སྤྱག་པ་སྤྱལ་པ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་ན་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་མ་
འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། མི་སྐྱེ་ན་འགྲུབ་པ་ཡིན་པས། འགྲུབ་མ་འགྲུབ་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འགྲུབ་

མ་འགྲུབ་བརྟགས་པའི་ཆོ་གཟུགས་སྤྱག་པ་སྤྱལ་པ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་ན་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གང་དུ་གཏོགས་པའི་ས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་རྣམ་ཐར་མི་འགྲུབ་
པར་མ་ཟད། རང་རང་གི་གོང་སའི་བར་དུ་ཆགས་བྲལ་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་པ་

@22B རྣམས་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་ཚུལ་ཡང་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གྱི། བསམ་བཞིན་དུ་གོང་སའི་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་པར་བྱའོ་སྐྱམ་ནས་འོག་སའི་ཉོན་
མོངས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་སུ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །རྣམ་ཐར་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཀྱང་ལུང་ཟབ་མེད་མན་ངག་ལ་

བཏིན་ནས་སྐྱིད་གོས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པས་བསྟུས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་ཐར་ཟད་པར་ཟིལ་གཞོན་རྣམས། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཁོ་ནའི་བྱད་ཆོས་ཡིན། །བསྟན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ལ་དེ་དག་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདྲིར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསམ་

གཏན་སྡུམ་གསུམ་དུ་སྟུག་པའི་རྣམ་ཐར་མི་སྟོན་པ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ན་དགའ་བ་དང་གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་ཡོད་པས་སྟུག་པར་ཡིད་ལ་བྱས་ན་དགའ་བ་དང་བདེ་བས་ཆགས་པ་སྐྱིབས་མ་ཆགས་པ་མི་འགྲུབ་པས་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །རྣམ་ཐར་དང་པོ་གསུམ་པོ་འདི་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཕུང་

པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ་རྗེས་འབྲང་གི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་གཟུགས་མེད་མཉམ་བཞག་དག་རྣམས་སོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཞེས་པ་ནི། བསྟན་པས་བསྟུས་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་དག་བ་དག་པ་བ་རྣམས་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་

པའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་ཀྱི། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་རྣམས་མ་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་འཆི་སེམས་སོགས་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་རང་ལུགས་སུ་མི་འདོད་དོ། །དེས་ན་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་ན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་

ཡོད་ལ། སྲིད་ཅིའི་སེམས་བསྐྱེས་ལ་ནི་ཟག་བཅས་མ་གཏོགས་ཟག་མེད་མེད་དོ། །བསྐྱེད་པས་བསྐྱེས་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིར་མ་ཟད་ཉེར་བསྐྱེད་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་རྣམས་ལ་ཡང་རྣམ་ཐར་གྱི་མིང་ཐོབ་ཀྱང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ལ་ནི་རྣམ་ཐར་གྱི་མིང་མི་ཐོབ་སྟེ། གཟུགས་

མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནི་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ལ། ཉེར་བསྐྱེད་གསུམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དག་གིས་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཨྤ
འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཞེས་པ་ནི་གནས་གཉིས་པར་

@23A ༄༅། །བཤད་པའི་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཉིད་ཡིན་ལ། འགོག་པ་དེ་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་འཇུག་སེམས་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་ནི་སྲིད་
ཅིའི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཆེས་སྤ་བར་བྱས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་

ཀྱི་རྒྱན་བཅད་ནས་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། ལྷང་བའི་ཆོན་ནི་སྤར་གྱི་ལྷང་སེམས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་སྲིད་ཅི་རང་སའི་དག་པ་བ་དང་། འོག་མ་ཅི་ཡང་
མེད་ཀྱི་འཕགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གང་རུང་གིས་ལྷང་བར་འགྱུར་བས། དེས་ན་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དངོས་དང་།

དེ་ལ་སྒྲེམས་པར་འབྱུག་པའི་སེམས་གཉིས་ནི་སྤིད་ཅིའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དག་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ལྷང་སེམས་ལ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའོ། །འོ་ན་འདི་དག་ལ་
རྣམ་ཐར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉིན་པོ་དང་།

གསུམ་པས་ཞུམ་ཞིང་ཆགས་པའི་གཉིན་པོ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་གཉིན་པོ་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཀྱིས་ཚོར་འདྲ་འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་
རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་སྟེ། དེ་དང་དེ་དག་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། ། ཨྤ དང་པོ་འདོད་གཏོགས་སྣང་

ཡུལ་ཅན། །ཞེས་པའི་དོན། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ནི་གཙོ་བོར་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་ནི་གཙོ་བོར་འདོད་
པར་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་དམིགས་ཡུལ་འདི་དག

ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུལ་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟ་ན་འདོད་པར་གཏོགས་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་། ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ཀྱང་སྐྱུལ་གཞི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ལ་
དམིགས་ནས་སྐྱུལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་ཡུལ་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་

གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བྱོད་གྱིས་དང་པོ་འདོད་གཏོགས་སྒྲུང་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་པའི་དོན་འབྲེལ་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་ཐར་གསུམ་པོ་དེ་ཐོག་མར་གསར་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་
དམིགས་ཡུལ་འདོད་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པས་དེ་གསུམ་གཙོ་བོར་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་

@23B གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཕྱིས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་ཤེས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉིན་པོར་དང་པོའི་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲི་
མ་ཆེད་ལ་དམིགས་པའི་གཉིས་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མི་སྟག་པའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་འབྲུབ་མི་འབྲུབ་བརྟགས་ཕྱིར་དུ་

དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཞུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྒྲུལ་ནས་སྟག་པར་བལྟ་བའི་བཞི་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྟག་པའི་རྣམ་ཐར་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འོན་ཁོ་རང་ལ།
དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་ཤེས་འདོད་ཆགས་ཐག་བསྐྱང་། བའི་གཉིན་པོར་དང་པོའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་སྟག་མི་

སྟག་གི་རྣམ་ཐར་གསུམ་པོ་དེ་བསྐྱོམ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཐག་བསྐྱང་། བའི་གཉིན་པོར་རྣམ་ཐར་བསྐྱོམས་ན་འདོད་པའི་གཞུགས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཐར་གསུམ་པོ་དེ་བསྐྱོམ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། གོང་སའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉིན་པོར་འོག་སའི་གཞུགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཐར་

བསྒྲུབ་པ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིར་གཉིན་པོ་གང་གིས་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ཐག་བསྐྱིང་། བར་རྒྱས་ན་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཐག་བསྐྱིང་། བར་རྒྱས་གྱི། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཐག་
བསྐྱིང་། བར་རྒྱས་ན་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ཐག་བསྐྱིང་། བར་རྒྱས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གོང་གི་རྣམ་ཐར་གྱི་དམིགས་ཡུལ་རྣམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་

ཁོ་ནས་སྤྱུལ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྤྱུལ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱུལ་པར་ནི་འཛོག་
ཆོག་གོ། ། མཛེས་གཤམ་གྱི་སྒྲུབ་སྤྱོད་ལ། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་

ཐར་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལམ་དམིགས་པ་ལ་ནི། གོང་ས་དང་རང་སའི་སྤྱུག་ཀྱན་འགོག་པ་གསུམ། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་ན་ནི་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལམ་བདེན་གོང་ས་དང་
རང་ས་དང་འོག་སས་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཅི་རིགས་པའི་རྩོལ་གྱིས་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །འདིའི་ཐད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་

མཚན་བུར། འདི་ནི་ཉེར་བསྟེན་གསུམ་། གོང་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་ས་བཅུ་པར་བཞག་དོ། །ཞེས་པ་ཞིག་གསུང་འདུག་པ་ཡང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པའམ་ཡུལ་ལ་
གསུང་རྒྱ་ཡིན་འདུག་པ་ལས་རྣམ་ཐར་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ནི་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཐའ་དག་ངོ་བོ་གཞུགས་

@24A ༄། །མེད་གྱི་སྐྱེས་སྐྱུས་ཤེད་ག་ཡིན་ན་སྐྱེས་པ་བཅུ་འབྲུང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་ཡུལ་ལ་སྐྱེས་པ་བཅུ་འབྲུང་ཚུལ་ཡང་འདོད་པ་ན་མི་འབྲུང་སྟེ། གཟུགས་མེད་གྱིས་འདོད་པ་ལ་
མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟག་མེད་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་སྤྲུག་དང་།

གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཅི་རིགས་ཏེ་སྤྲུག་དང་། སྤྱིད་ཅིའི་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་དང་བཅས་པའི་སྐྱེས་པ་བཅུ་པོ་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་
ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉར་བསྡོགས་ལ་ཉར་བསྡོགས་ལ་ཟག་མེད་གྱིས་བྱུང་པར་

ཐལ། འདི་ནི་ཉར་བསྡོགས་ལ་གོང་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པ་སྐྱེས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དངས་མ་ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་གཟུགས་མེད་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་ཟག་མེད་ལ་ཉར་བསྡོགས་ལ་གོང་མ་བདུན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེའི་ཡུལ་ཟག་བཅས་ལ་རང་སའི་ཉར་བསྡོགས་ལ་མེད་པའི་

དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་དེ་གཉིས་ལས། དེ་དག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་སྐྱེས་པ་གོང་མ་དང་རང་གི་སྐྱེས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། སྐྱེས་པས་སྐྱུས་པ་ཀྱན་འབྲུང་དང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་། གཟུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་ལ་མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་སྤྱིད་པས་

དེས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལ་ཡང་དམིགས་ཤིང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆིད་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ནི་འདུས་མ་བྱས་གྱི་རྣམ་མཁའ་ཡང་འབྱུང་ངོ། །འོ་ན། གོང་དུ་
གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ས་འོག་ས་ལ་མི་དམིགས་པར་བཤད་པ་དང་། འདིར་གཟུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་

འོག་ས་གོང་ས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ནི་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ལ། འདིར་ནི་འོག་སའི་ཟག་མེད་རྗེས་ཤེས་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་མཇད་པ་ཡིན་པས་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཤེས་ན་སྒྲིན་

མེད་པ་ཉིད་དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་རྣམ་ཐར་མི་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱིས་སྒྲོབས་[@] པ་དང་། སྐྱ་ཆོ་གཏོང་འཇོག་དང་།
རི་རབ་རྩལ་ཤུན་བསྐྱེད་ལ། སྤྱག་པའི་རྣམ་ཐར་ནི་བསྐྱེད་མི་རུང་བ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན། རྣམ་ཐར་དང་

^{@24B} ཟེལ་གཞོན་འདི་དག་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཐག་བསྐྱིང་[@] བ་དང་སྒྲོམས་འཇུག་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐག་མ་
སྐྱིངས་[@] ཤིང་སྒྲོམས་འཇུག་ལ་དབང་མ་ཐོབ་ན་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མི་ཐོབ་ཅིང་། ས་སོགས་

གསར་ལ་སོགས་པར་བསྐྱར་བ་དང་། དུས་རིང་པོར་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་སློབས་མེད་པ་དང་། སྐྱོ་ཆོ་གཏོང་འཛོག་དང་། རི་རབ་རྩལ་ཕྱན་དུ་འབྱུག་པ་སོགས་འཕགས་པའི་རྩལ་རྣམས་ཀྱང་
མི་འགྲུབ་པས་དེ་དག་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འོ། །ཡང་མདོ་ལས། རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཁོན་

ལ་ལུས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་ཞེས་གསུངས་ལ་གཞན་རྣམས་ལ་མ་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་ཐར་གསུམ་པས་གཞུགས་གྱིས་པའི་རྣམ་ཐར་རྫོགས་པར་
མངོན་དུ་བྱས་ལ། བརྒྱད་པས་གཞུགས་མེད་གྱིས་པའི་རྣམ་ཐར་རྫོགས་པར་མངོན་དུ་བྱས་པས་དེ་གཉིས་ལ་

དམིགས་གྱིས་བཀར་ནས་གསུངས་ཞིང་། བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། ། མེད་ཟེས་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། མདོ་ལས། ཟེས་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་བརྒྱད་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དབྱིབས་ཟེས་གཞོན་བཞི་དང་། ཁ་དོག་ཟེས་གཞོན་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་།

དེ་ལ་དབྱིབས་ཟེས་གཞོན་བཞི་ནི། རང་གཞུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་ལ་གྱི་གཞུགས་རྒྱུ་དུ་ཁ་དོག་བཟང་པ་དང་། ངན་པ་རྣམས་ལ་བཟླ་ཞིང་གཞུགས་དེ་དག་ཟེས་གྱིས་མནན་
ནས་ཤེས་པ་དང་། ཟེས་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ་དེ་སྟེ་བྱུར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཟེས་གཞོན་དང་པོ་དང་། རང་གཞུགས་

སྤྱ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་བཟང་ངན་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་ཟིལ་གྱིས་མཉན།^{25A} པ་སོགས་གཉིས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་
ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུང་དུ་ལ་བལྟ་ཞིང་ཟིལ་གྱིས་མཉན།^{25B} པ་ནི་གསུམ་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་

གཟུགས་ཆེན་པོ་ལ་བལྟ་བ་སོགས་ནི་བཞི་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཟིལ་གཞོན་ཞེས་བྱ་བ་འོ། །ཁ་དོག་ཟིལ་གཞོན་བཞི་ནི། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་རིམ་པ་བཞིན་ཕྱི་རོལ་
གྱི་ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ། དཀར་པོ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་ཟིལ་གྱིས་མཉན།^{25C} ནས་ཤེས་པ་དང་མཐོང་སྟེ་

@25A ༄། །དེ་དང་དེ་ལྟ་བུར་འདུ་ཤེས་པ་བཞི་ལ་བྱེད་པ་འོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དབྱིབས་ཟིལ་གཞོན་དང་ཁ་དོག་ཟིལ་གཞོན་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཟིལ་གཞོན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་
པོས་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཆར་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ཟིལ་

གཞོན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཆར་ལ་དམིགས་པ། དབྱིབས་རྒྱུང་པ་ལ་དམིགས་པ། ཁ་དོག་རྒྱུང་པ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་ཡོད་པས་དེ་དག་དང་གི་དམིགས་ལུལ་གྱི་
གཙོ་བོ་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་དང་དེའི་ཟིལ་གཞོན་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཟིལ་གཞོན་དང་པོའི་དམིགས་

ཡུལ་དུ་བྱུར་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཆུང་དུ་ཁ་དོག་བཟང་བ་ལྟ་བུ་དེ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཆར་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་དབྱིབས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཁ་དོག་དང་། ཁ་དོག་དང་མི་ལྡན་པའི་
དབྱིབས་མེད་པར་མ་ཟད། ལྷགས་འདིར་ནི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་སྤྱུ་བཞིར་འདོད་པས། དེ་ཡང་གནས་དང་པོར་

བཤད་པ་ལྟར། ཚེད་གཞི་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་བདག་པོའི་སྐྱ་སྐྱར་མ་སྐྱར་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་ཆོས་ལ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཆུང་དུ་ཁ་དོག་
བཟང་བ་ལྟ་བུར་བྱུང་གཞི་གཞུགས་ཆུང་དུ་གཙོ་བོར་འཛིན་དགོས་པས་དབྱིབས་ཡིན་ལ་ཁ་དོག་མ་ཡིན་པ་

དང་། ཡང་ཁ་དོག་སྡོན་པོ་གཞུགས་ཆུང་བ་ལྟ་བུར་བྱུང་གཞི་ཁ་དོག་སྡོན་པོ་གཙོ་བོར་འཛིན་དགོས་པས་ཁ་དོག་ཡིན་ལ་དབྱིབས་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཞུགས་སྤྱུ་འདྲ་
ཤས་པ་དང་གཞུགས་མེད་པར་འདྲ་ཤས་པའི་དོན་ནི་ནམ་ཐར་གྱི་སྐྱབས་སྤྱུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞུགས་ཆུང་དུ་དང་ཆེན་པོ་ནི་

རིམས་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི་གཞུགས་དང་སྡོད་གྱི་གཞུགས་གཉིས་ལ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་སྤྱ་བ་དང་རགས་པའི་གཞུགས་ལ་བྱེད་པའོ། །ཁ་དོག་བཟང་ངན་ནི་ཁ་དོག་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་
ངམ། ཡང་ན། ལྟ་དང་མིའི་གཞུགས་གྱི་ཁ་དོག་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཟིལ་གྱིས་མཚན་པ་ན་དབང་བསྐྱུར་པའི་དོན་དང་།

ཤེས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གིས་མཐོང་བའོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་བཟང་བ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལས་བཟང་བའི་གཟུགས་དང་། ངན་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་
ལས་ངན་པའི་གཟུགས་ཤི་མ་སྤྲུལ་པ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་འདོད་རྒྱུར་དབང་བསྒྱུར་བ་ལ་ཤི་མས་སྤྲུལ་མ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་

@25B འོན་ཏེ་གསུངས་ཀྱི་གཟུགས་བཟང་བའི་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱད་དང་། ངན་པའི་མཐར་ཐུག་མནར་མེད་པའི་ལུས་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དེ་ལས་བཟང་བ་དང་ངན་
པར་སྤྲུལ་ནས་ཤི་མས་སྤྲུལ་མ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་ལས་བཟང་བ་དང་། ཤི་མ་ལས་ངན་པར་སྤྲུལ་ཏེ་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ད་ལྟར་སྤྲུལ་ཉུང་ན་སྤྲུལ་བཟང་བའི་མཐར་ཐུག་དང་། ཤི་མ་ངན་པའི་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཆེ་བའི་མཐར་ཐུག་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་གཟུགས་དང་། རྒྱུར་བའི་མཐར་ཐུག་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་ལྟ་བུར་རིམ་པ་བཞིན་སྤྲུལ་ལས་ཆེ་བ་དང་ཤི་མ་ལས་རྒྱུར་བར་

ཡང་སྤྲུལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་གཟུགས་རྒྱུར་བ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་ཕྱ་མོ་ལས་རྒྱུར་བའང་སྤྲུལ་མི་རྒྱས་པ་འདྲ་སྟེ། དེ་མན་ཆད་སོ་སྐྱིས་མིག་ཤེས་ལ་མི་མངོན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་ཡང་
དཔུང་དོ། །དེས་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཟིལ་གཞོན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་འང་རིགས་འགྲོའོ། །སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་ཤེས་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་ལས་

དང་། མཐོང་བ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་གསུངས་པ་ནི་སྐབས་འདིར་རང་ལུགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན། ཟེལ་གཞོན་འདི་དག་གིས་དང་ངོ་བོ་སོགས་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་
དང་མཚུངས་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག། རྣམ་ཐར་དེ་དག་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། ཁ་

དོག་གི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་དང་པོ་ལ་མཚོན་ན་སྡོན་པོ། ཁ་དོག་སྡོན་པོ། སྡོན་པོ་ལྷ་བྱར་སྡོན་པ། འདི་སྡོན་པོ་འབྱུང་བ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་སོགས་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་
དང་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་དོན། སྡོན་པོ་ལ་མཚོན་ན། སྡོན་པོ་ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནམ་ཁ་དོག་སྡོན་པོའི་སྤྱི་ཙམ་དང་། ཁ་དོག་སྡོན་

པོ་ཞེས་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་། སྡོན་པོ་ལྷ་བྱར་སྡོན་བཞེས་པས་བཙུང་མའི་ཁ་དོག་དང་། འོད་སྡོན་པོ་འབྱུང་བ་ཞེས་པས་ལྷན་སྐྱེས་དང་བཙུང་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་འབྱུང་བའི་
ཁ་དོག་བསྟན་པའོ། །དེའི་ནང་ཚན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཁ་དོག་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་དེ་གྲུབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་དེའི་ཁ་དོག་གྲང་རང་གྲུབ་ཀྱི་

ཚུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་བྱེད་པ་དང་། བཙུང་མའི་ཁ་དོག་ནི་ཚོན་ལ་སོགས་པས་ཁ་བསྐྱར་པའི་ཁ་དོག་ལྷ་བྱ་ལ་བྱེད་པར་སྒྲུང་ངོ། །དབྱིབས་ཟེལ་གཞོན་བཞི་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་ལ་
ཆགས་སྒྲུང་སྐྱེ་བའི་གཉིན་པོ་དང་། ཁ་དོག་ཟེལ་གཞོན་བཞིན་གཞན་གྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པ་དང་ཡིད་རྣམ་པར་ཞུམ་པའི་གཉིན་པོ་

@26A ཨྲ། ཡིན་ནོ། རབ་རྒྱུད་པོ་དེ་ལས་ཟེལ་གཞོན་དང་པོ་གཉིས་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ས་གང་དང་གང་གི་གཉིན་པོ་བྱེད་ཚུལ་དང་། དམིགས་པ་སོགས་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དང་མཚུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཟེལ་གཞོན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ནི་གཉིས་

པ་གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དང་མཚུངས་པ་དང་། ཁ་དོག་ཟེལ་གཞོན་བཞི་ནི་གསུམ་པ་སྟུག་པའི་རྣམ་ཐར་དང་མཚུངས་སོ། རྣམ་ཐར་དང་ཟེལ་གཞོན་གྱི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན། རྣམ་ཐར་གྱིས་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་ཙམ་ལས་ཟེལ་གྱིས་མི་ནོན་ལ། ཟེལ་གཞོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་

བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་ལ་སྟུག་པ་དང་མི་སྟུག་པ་གང་དུ་དམིགས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བར་དམིགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མེ ཟད་པར་བཅུ་འེ་བརྒྱུད་མ་ཆགས། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། ཡང་མདོ་ལས། ཟད་པར་གྱི་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་སྡོ་སེར་དཀར་དམར་བཞི་སྟེ་བརྒྱུད་དང་།

ཟད་པར་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་མེ དེ་བཅུ་གསུངས་པའི་དང་པོ་བརྒྱུད་ནི་ཆགས་པའི་གཉིན་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། ས་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ཁོ་ནའི་སས་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ཟེལ་གཞོན་རྣམས་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེ་ཡང་སྔོ་སོགས་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཟིལ་གཞོན་གྱི་མ་བཞིའི་འབྲས་བུར་བཤད་ལ། དང་པོ་བཞི་ཡང་ཟིལ་གཞོན་སྔ་གྱི་རྣམས་ཅི་རིགས་པའི་འབྲས་བུར་ངས་སོ། །བརྒྱད་པོ་འདིའི་
དམིགས་པ་ཡང་གཙོ་བོར་འདོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གང་རུང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྔོ་

སོགས་བཞི་ནི་ཁ་དོག་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཤིང་། ས་སོགས་བཞི་ཡང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྙད་དུ། །ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བཅོམ་དུ། །ཅིས་པ་ལྟར་ས་ཆུ་མེ་རླང་གི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་
གང་རུང་དུ་དམིགས་པ་ལས་དང་ཆུ་སོགས་སྔ་དམིགས་པར་བཞག་པའོ། །དེས་ན་ཟད་པར་གྱིས་ཆུ་མེ་རླང་

བཞི་དང་སྔོ་སོགས་བཞི་པོ་དེ་མདོ་སྔོ་པ་སོགས་གོང་མ་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་སྔ་འདོད་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་མོད། ལྷགས་འདིར་ནི་དེ་དག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་
གཟུགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཟད་པར་གྱིས་ཆུ་མེ་རླང་བཞི་པོ་དེ་ནི་རིག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་དང་

@26B སྔོ་སོགས་བཞི་པོ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དག་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉིང་
ངེ་འཇིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱལ་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་བྱས་པ་ལ། འོ་ན། ཟད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱིས་ས་ཆུ་དང་ཆུ་

མེར་སྐྱལ་མི་རྒྱས་པར་བལ། དེ་དག་པན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་ཐོག་ས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་དག་གོ་ས་འགོག་རྒྱས་ཡིན་ཀྱང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་འདོད་
གྱུར་དབང་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ས་ཚུར་སྐྱལ་པ་དང་ཚུ་མེར་སྐྱལ་པ་སོགས་ལ་པན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་རིག་པས་

མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྩ་འཕུལ་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་འཕགས་པ་དག་གིས་ས་སོགས་གསེར་ལ་སོགས་བར་བསྐྱར་བ་དང་། རི་རབ་རྩལ་ཕྱན་དུ་འཇུག་པ། རྩས་ལྟན་
རིང་ཐུང་དུ་བསྐྱར་བ་སོགས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པར་བསྟན་པ་སོགས་མེད་པར་འདོད་དགོས་པས། དེ་ནི་མི་

རིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་མཆན་བུར། དེ་ལ་དབང་ནས་ས་ལ་སོགས་པ་གསེར་ལ་སོགས་པར་བསྐྱར་བ་དང་། དངོས་པོ་བཟོན་པ་དུས་འདི་སྲིད་དུ་གནས་པར་གྱུར་
ཅིག་ཅེས་མོས་པ་ལྟར་འགྲུབ་པས་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་དང་། ཆོ་གཏོང་འཛོག་དང་། རྩལ་ཕྱན་དུ་རི་རབ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་

བྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟད་པར་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་
དག་པ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ནི་རང་རང་གིས་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་སྟེ། དེ་ཡང་རང་སའི་ཟག་བཅས་ཟག་

མེད་གཉིས་ཆར་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་དོ། །རྣམ་ཐར་སོགས་གསུམ་པོ་འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་དང་པོའི་རྣམ་ཐར་གྱིས་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྟོགས། བར་དུ་ཟིལ་གཞོན་གྱིས་དམིགས་པ་
ཟིལ་གྱིས་མནན། མཐར་ཟད་པར་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱན་ལ་རྒྱས་པར་བྱུང་པར་བྱེད་པས་ན་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་

རྫོགས་ཤིང་དག་པ་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་འབྱུང་བས་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གཞན་པའི་ཡོན་
ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྒྲེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་འོ། །

@27A ༄༄༅། ། རྩ་མཉམ་པ་བཤད་ཟིན་ལྷག་མ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། འོ་ན་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཐོབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེན། དེ་ལ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད། ཟིལ་གཞོན་བརྒྱད། ཟད་པར་བཅུ་
དང་བཅས་པས་ཉི་ཤུ་ཙུག་ཡོད་པ་ལས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཐོབ་ཚུལ་དང་

ཉེན་སོགས་ནི་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཙུག་ལྔ་ནི་སྒྲུང་འདྲིས་པ་ཡིན་ན་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་ལ། མ་འདྲིས་པས་ནི་སྒྲུང་པ་འབད་ཚུལ་
གྱིས་ཐོབ་པོ། །འདྲིས་པ་དང་མ་འདྲིས་པའི་བྱུང་པར་གང་ཞེན། སྒྲུང་ཐོབ་པ་བར་དུ་བཏང་བ་

སྐར་སོར་རྒྱད་པ་ལ་འདྲིས་པའི་ཐ་སྟད་དང་། སྐར་གཏན་ནས་མ་ཐོབ་པ་ལ་མ་འདྲིས་པའི་ཐ་སྟད་བྱེད་པར་སྒྲུང་ལ། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བྱེད་ན། ཆོ་གཅིག་ལ་དང་པོར་ཐོབ་པ་བར་དུ་ཉམས་ནས་སྐར་
སོར་རྒྱད་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདྲིས་པའི་ཐ་སྟད་བྱེད་པ་ལས། རྒྱུ་བ་སྒྲུ་མ་ཉམས་སུ་ཐོབ་སྟོང་བ་ཙམ་ལ་ནི་འདྲིས་པའི་ཐ་སྟད་མི་ཐོབ་སྟེ།

འདྲིས་པ་དང་མ་འདྲིས་པའི་ཐ་སྟད་འདི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྐར་དགོས་པས་ན། སྐར་ཐོབ་སྟོང་མ་སྟོང་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་ན། རྒྱུ་བ་སྟོན་མ་སྟོན་
མ་ཉམས་སུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སོགས་གཏན་ནས་ཐོབ་མ་སྟོང་བའི་སེམས་ཅན་ཞིག་ནི་ལུགས་འདིར་ཡང་མི་

འཇོག་པས། དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྐར་འདྲིས་པས་ཐོབ་པ་ཤ་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྟོན་འབྱུང་ངམ་སྟམ་མོ། ༥ གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་
གྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འོ་ན་འདི་དག་གང་གི་རྟེན་ལ་སྦྱེ་ཞེས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་ཟད་པར་

གཉིས་ཏེ་དུག་ནི་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་སྦྱེ་བ་ཡོད་ལ། ལྷག་མ་བཅུ་དགུ་པོ་ནི་མི་ཁོ་ནའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་དང་པོར་ལུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ལྷ་སོགས་
འགྲོ་བ་གཞན་ལ་ལུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །ལུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི།

འདི་དག་དང་པོར་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ཐོས་པ་དང་བསམ་པས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱས་ནས། དེའི་ཇེས་སུ་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་
རེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་ཟད་པར་གཉིས་ཏེ་དུག་པོ་དེ་བསྟན་པས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་

@27B པར་ཐལ། འདི་དག་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་རྩ་བའི་ལུང་གིས་འགྲུབ་པ་གང་ཞིག །འདི་དག་རྒྱད་ལྡན་སོགས་གོང་མའི་སོ་སྐྱེ་ལ་བསྟན་པར་ཞུགས་པའི་ཐ་སྙད་མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། གོང་མའི་རྟེན་ཅན་ལ་བསྟན་པར་ཞུགས་པས་མ་ཁྲབ་ཀྱང་། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་

ཐར་སོགས་ཐོབ་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སོ་སྐྱེས་རྣམས་ནི་འདོད་པར་ཐོབ་པའི་རྣམ་ཐར་དེའི་རྒྱན་མ་བཏང་བར་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
རྣམ་ཐར་ཐོབ་པ་བར་དུ་ཉམས་ནས་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་སྟོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱིས་

སྒར་ཐོང་བའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཁའི་རྒྱན་སོར་རྒྱད་པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་རྣམ་ཐར་སོགས་བསྟན་པས་བསྐྱུས་པ་དང་། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་གཉིས་བསྟན་པར་ཞུགས་
པའི་གང་ཟག་དུ་འཛོག་ཆོག་པར་མངོན་ནོ། ། ༥ ཁམས་གཉིས་དག་དུ་གཟུགས་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

འོ་ན། དེ་ལྟར་ལུང་ལ་བརྟེན་དགོས་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པས་རང་རང་གི་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་ལ། ལུང་
དང་རྒྱ་དང་ལས་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ལུང་མེད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་

སྟོམས་འཇུག་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཁམས་སུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི། སྤར་མིའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
འཇུག་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཉམས་པ་ཞིག་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ཏེ། དེར་སྟོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་གཟུགས་

མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་སྤར་མིའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་སྟེ་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྟོང་འགྱུར་ཀྱི་ལས་བསགས་ཤིང་། བར་དུ་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་བ་ན་སྤར་བསགས་པའི་ལས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་

ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་འོ། །དེས་ན་འདི་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་དང་ལས་གཙོ་ཆེ་རུང་རམ་ནམ་གངས་ཀྱི་སྟོན་ས་བྱད་པར་ཕྱེ་བ་ཙམ་ལས་འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་འདི་ཉིད་རྒྱ་དང་ལས་
གཉིས་ཀའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་གང་ཞིག །རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡིན་

@28A ཨྲ། །པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་མ་
ཟད་རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ཡང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཁས་བླངས་

ཆོག་སྟེ་འོག་དུ་འཆད་དོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་དོགས་པ་དཔུང་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། མིའི་རྟོན་ལ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་སྟེ་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས་
པ་བར་དུ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་ནས་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ནས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་

ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་སྟེ། གཞུགས་ཁམས་ནས་འཆི་འཕོས་ནས་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྲུག་མོད། འོ་ན། གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་
བསགས་པ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པའི་མི་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞུགས་

མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བསགས་པ་ལས་ཉམས་པར་ཐལ། དེ་གཞུགས་
མེད་ཀྱི་དགོང་བ་ལས་ཉམས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་

མི་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་མ་བསགས་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་བསགས་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་
གནས་སྐབས་དེར་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་བསགས་པ་དེ་ལས་ཉམས་ན་ཡང་། ཚོགས་

ཤིང་དུས་ལ་བབས་ན། །འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྒྲིན་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤར་རྣམ་སྒྲིན་འབྲིན་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་སྤར་བསགས་པའི་ལས་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་

རྒྱད་མི་འཇོལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། དེ་འདྲའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྤར་གཟུགས་ཀྱི་རྟན་ལ་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་
ཀྱི་ལས་བསགས་པ་དེའི་དབང་གིས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་གཟུགས་

@28B ཀྱི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་བསྐྱེད་པ་དེའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་གཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་སྒྲིན་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཆོས་
ཅན། བྱོད་སྐྱེས་ནས་སྟོང་འགྱུར་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཉགས་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་

སྐྱེས་ནས་སྔོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ནས་སྔོང་འགྱུར་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྔོང་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་
གང་ཟག་དེས་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་

བ་འགྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་ལས་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་སྤར་མའི་རྟེན་ལ་བསགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲའི་གཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་
དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེས་ནས་སྔོང་

འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་སྐྱེས་ནས་སྔོང་འགྱུར་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྔོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལྟར་དོགས་པ་བཅད་ནས་དགྲུས་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཇི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་

སྟོམས་འཇུག་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་པའང་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ། དེ་ཡང་རྒྱས་བསྐྱེད་
པ་ནི་འོག་སའི་རྟེན་ལ་གོང་མའི་ཉིར་བསྟོགས་བསྟོམ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་

སྐྱེ་བ་རི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་སོགས་ལ་བྱེད་དོ། ༥ གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་ནམས། །དེ་དག་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། །ཞེས་པས། གཟུགས་
ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱ་དང་ལས་གཉིས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་ལོ། །

ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་འོག་མ་བའི་རྒྱ་ལ་གོང་མའི་སེམས་རང་གི་ངང་གིས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་བསམ་གཏན་གོམས་པའི་
བག་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བས་བག་ཆགས་ཀྱི་ནམ་བཞག་མི་འདོད་པས་སྟོན་བསམ་

@29A ༄༄༅། །གཏན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་བསྐྱེད་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན། འདོད་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེས། འདོད་
པའི་ལྷའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཞིང་

བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟངས་ཏུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་འཇིག་པའི་ཆོ་འདོད་པའི་ལྷ་མའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་རང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
མའི་རྟེན་ལ་ཡང་གོང་གི་སྐྱེ་ཚུལ་གསུམ་པོ་འདོད་པའི་ལྷ་དང་མཚུངས་པའི་སྟངས་ཏུ་ཡིད་བྱེད་བདུན་

དང་སེམས་གནས་དགུ་མེད་ལུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་པ་དེ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་འཛོག་
དགོས་པར་སྒྲུང་གི། རྣམ་སྤྲིན་ཁོ་ནར་འཛོག་ན་འདོད་ཁམས་སུ་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་

སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་གོང་མ་གཉིས་གང་རུང་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་སྤྲིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་འཛོག་པ་ན་རྒྱའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་འགྱུར་བ་རིགས་པ་འདིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

དེར་མ་ཟད་ཆོས་ཉིད་དང་ལུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་ལ། རྒྱ་དང་ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་
ནི་མེད་དོ། །དེས་ན་སྐྱེ་ཆུ་ལ་བཞིར་བྱེད་ནི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཡིན་གྱི་འགལ་བའི་སྒྲོན་ས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུར་ཡང་

སྒྲུའོ། །སྐྱབས་འདིའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་པ་ནི་ནམ་འཛིག་རྟེན་འཛིག་པའི་དུས་ལ་བབ་བ་ན་ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་འོག་སའི་རྟེན་ལ་གོང་སའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ངང་གིས་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་
པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་མེ་ཆུ་རྒྱང་གསུམ་གྱིས་འཛིགས་པ་མེད་པས་བཞི་པའི་གནས་ཡན་

ཆད་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མ་བཞག་གོ། སྤྱིར་ན་ལྷགས་འདིར་ཆོས་ཉིད་ཅས་པ་དེ་བཞིན་
ཉིད་སོགས་སུ་མི་འདོད་ཀྱང་འདི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་

@29B ཕལ་མ་ཆེ་ལ་འཇུག་པ་རིགས་པས་དབྱད་ན་ཤེས་པས་མང་དུ་སྒྲིམ་མ་དགོས་སོ།། ༥ སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམས་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
མཇུག་བསྟུ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནི། ལུང་གི་བསྟན་པ་སྡེ་སྟོད་གསུམ་དང་།

རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ལྷག་པའི་བསྟན་པ་གསུམ་དུ་འདུལ། དེ་གཉིས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་ལུང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་རྣམས་རང་གིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས།
བསམ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་སྡེ་སྟོད་འཛིན་པ་དང་། ལུང་གི་

བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ལུང་གིས་བསྟན་པའི་དོན་བྱང་རྒྱ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་ཅིང་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་གསུམ་ལ་སྟོབ་
པ་ནི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་

ནི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྟོས་པའོ། །དེས་ན་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བསྟན་པ་འཛིན་པ་དེ་དག་ཇི་སྟིང་གནས་པ་དེ་སྟིང་དུ་བྱུང་པའི་བསྟན་པ་ཡང་
གནས་ཤིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའོ། །འདི་ལས་འཕྲོས་ཏེ་འགྲེལ་ཁྲིལ་རྒྱ་མཚན་སུ་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་སོགས་

གསུངས་པ་ལ། བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་ཁོ་ནར་གནས་པ་སོགས་བཤད་པ་དང་། ལོ་སྟོང་གི་འོག་ཏུ་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ལུང་ཤུན་ཆོགས་ལས་སྐྱེ་གྱུ་འི་བདག་མོ་
སོགས་ཤྲག་འི་བྱད་མེད་ལྔ་བརྒྱ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་སྐབས་དང་། འཕགས་པ་ཀུན་དག་འ་བོས་ཤེས་པའི་གོས་

ཅན་ལ་བསྟན་པ་གཏད་པའི་སྐབས་དང་། དབྱ་བཙམ་པ་ཉི་མ་གྲུང་པས་རི་སྟོས་ཀྱི་དད་ཆེ། ལྷང་གི་ཁྱུ་བཏུལ་བའི་སྐབས་དང་། མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྟན་འགའ་ལས་
གསུངས་ལ། ཟླ་བའི་སྟིང་པོའི་མདོ་ལས་ལོ་ཉིས་སྟོང་དང་། མདོ་འགའ་ཞིག་ལས་སྟོན་པ་སྟུང་ན་ལས་འདས་ནས་

ལོ་བརྒྱ་ན་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབ་པར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་དག་ནི་བྲངས་དོན་དགོངས་གཞི་ཅན་དང་། མཛོད་ཀྱི་ཁྲིལ་བྱེད་པ་དག་དང་འབྲུམ་ཁྲིལ་ལས་ནི་ལོ་སྟོང་གི་འོག་ཏུ་ཡང་ཡུན་རིང་
གནས་པར་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་ཁྱུངས་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་མདོ་དང་། མ་འོངས་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཇི་ཙམ་

@30A ༄། །ནས་འབྱོན་པར་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་གཉིས་ལ་གདུགས་པར་སྒྲུང་ཞིང་། འདི་ཉིད་རང་ལུགས་སུ་བབྱུང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་བྱོན་ཚུན་ཆོད་
གི་འཕགས་བོད་གི་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་ཏུ་དར་བའི་ལུང་རྟོགས་གི་བསྟན་པ་འདི་དག་ཤྲག་འཁྱུང་བྱུང་བའི་བསྟན་

པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་རིགས་པ་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་གཉིས་བྱོན་ཚུན་ཆོད་གི་རྒྱ་བོད་གི་བསྟན་འཛིན་འབྱོན་འགྱུར་ལུང་བསྟན་པའི་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་སོགས་གི་མདོ་རྒྱུད་དུ་མའི་
ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་འཕགས་པ་དགའ་བའི་བཤེས་གཉིན་གི་རྟོག་པ་བརྗོད་པའི་མདོ་ལས་ནི་

ཡར་འཕེལ་དུག་བརྒྱའི་བར་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་པ་གནས་པར་བཤད་ཀྱང་། དེ་ནི་དགོངས་གཞི་ཅན་དུ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བྱམས་པའི་མདོ་གཉིས་གི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་
པར། འབྱམ་རྒྱིག་སོགས་ལས་བྱུང་དབང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ནས་བསྟན་པ་ལོ་ལྷ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་པ་

ཉིད་རང་ལུགས་སུ་བབྱུང་ནས། དེ་ལ་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུར་ཕྱེ་བའི་ལྷ་བརྒྱ་ཕྱག་དང་པོ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུའི་ལེའུ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དག་བཅོམ། ཕྱིར་མི་འོང་། རྒྱན་ཞུགས་ནམས་མང་དུ་
འབྱུང་བས་དེ་དང་དེའི་དུས་གི་ལེའུ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་ལྷ་བརྒྱ་ཕྱག་གསུམ་ལ་སྐྱབ་པའི་ལེའུ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་ལྷག་པའི་

ཤེས་རབ། ཉིང་ངེ་འཛིན། ཚུལ་གྱི་མཁས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་གནས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་དེ་དང་དེའི་དུས་ཀྱི་ལཱ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཕྱག་གསུམ་ལ་ལུང་གི་ལཱ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་
མངོན་པ། མདོ་སྟེ། འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་དེ་དང་དེའི་དུས་ཀྱི་ལཱ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་ལྷ་བརྒྱུ་ཕྱག་བཅུ་

པ་ལ་ནི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་དུས་ཀྱི་ལཱ་སྟེ། གསུང་རབ་རྣམས་ལས་ལྷ་བརྒྱུ་ཐ་མ་པའི་དུས་ཞེས་པའང་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོ་འཇམ་བྱ་སྒྲིང་པའི་མི་རྣམས་ཆོ་ལོ་ལྷ་བཅུ་པར་འགྱུར་ཞིང་།
དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱབ་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེན།

རྟོགས་པའི་བརྟན་པ་ནི། ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་མཁན་སྟོབ་དགོ་འདུན་མཆན་ཉིད་ཆང་བས་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྫོགས་པར་བྱས་ཀྱང་། ཡན་ལག་གཞན་ཆང་གི་བསྐྱབ་བྱ་
མཆན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ལ། དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསལ་དུ་སྟེ་བའི་འཕྲོ་ཆད་པ་

@30B ན། འཇིག་རྟེན་དུ་རྟོགས་པའི་བརྟན་པ་རྒྱབ་པར་འཇོག་དགོས་པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེས་མཆོན་ནས་དགོ་སྟོབ་དགོ་ཚུལ་རབ་བྱུང་དགོ་བསྟེན་སོགས་ཀྱང་
འདྲའོ། །ལུང་གི་བརྟན་པ་ནི། དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལ་ཉན་སེམས་སྟོམ་འདོད་ཀྱི་ཀྱན་སྟོང་རྣམ་དག

དང་བྲལ་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱི་ཚུལ་འཇིག་པ་ན། འཇིག་རྟེན་དུ་ལུང་གི་བསྟན་པ་རྒྱབ་པར་འཇོག་དགོས་པར་མངོན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུ་བརྒྱ་ཐ་མའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་འཇིག་རྟེན་དུ་ལུང་
རྟོགས་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱབ་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོ་ལོ་བརྩ་པ་ནས་རིམ་གྱིས་བརྒྱད་ཅུར་འཕེལ་བ་ན་

འཇམ་བུའི་གླིང་དུ་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བརྩུག་གིས་བསྟན་པ་འཕེལ་བར་མཛད་ནས། ཆོ་ལོ་བདུན་བརྒྱའི་མཐའ་མར་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་བར་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཆོ་རྒྱུ་འཕྲལ་གྱི་
སའི་སྟང་གི་བསྟན་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་བསྟུས་ཏེ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་

པའི་མོད་ལ་བསྟན་པ་རྒྱབ་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་དགའ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་རྟོག་པ་བརྗོད་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དུས་གྱི་ཆོ་
གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བརྩུག་གི་ལག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་གཏད་པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། མཆོན་གྱི་བསྐྱལ་པ་འདས་

རྗེས་དགོ་བ་བརྩུའི་མཐུས་ཆོ་ལོ་བརྩ་ནས་བརྒྱད་ཅུར་འཕེལ་བ་ན། ཉན་ཐོས་རྣམས་འཇམ་བུའི་གླིང་དུ་བྱོན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་འཕེལ་བར་མཛད། སྤྱི་རྒྱ་རྣམས་གྱི་ཆོ་ལོ་བདུན་བརྒྱ་པའི་དུས།
ཉན་ཐོས་དེ་དག་གིས་གང་སའི་སྟང་འདི་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤྲག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པའི་ཆོགས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་

བསྐྱུས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་བྱས་པར། བསྐྱོར་ཞིང་སྤྱིལ་མོ་ཀྱང་གིས་འདུག་སྟེ། བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ལྷ་ཀྱུ་བྱབ་པ་དེ་ལ་འདུད་པས་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་ལྷག་མེད་དུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས། མཆོད་

རྟེན་དེ་ཡང་འོག་གི་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་གནས་ཤིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་བ་ཕྱག་བདུན་བྱང་བའི་མཐར་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བའི་དུས་བཅས་པའི་བསྐྱུས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་བྱབ་དབང་གནས་བརྟན་དང་བཙས་པའི་བྱགས་སྟོན་དང་བྱིན་རྒྱ་བས་གྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་

@31A ༄། །ཡར་འཕེལ་ཆེ་ལོ་བདུན་བརྒྱའི་བར་དུ་སྟན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་དང་། སྒྲིགས་བམ། སྐྱུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་སོགས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་རྒྱའི་བསོད་ནམས་་
གྱི་ཞིང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཕྱག་མཆོད་སྐྱོར་བ་སོགས་དག་བ་བཅུའི་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་

པ་སོག་པ་ཡོད་པ་སོགས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱབ་པ་སོགས་རྟོགས་པའི་བསྐྱུས་པ་དང་། སྤེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་འཆད་རྟེན་སོགས་ལུང་གི་བསྐྱུས་པ་དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་
གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ལུང་རྟོགས་གྱི་བསྐྱུས་པ་གཉིས་པོ་དེའི་གྲུབ་རིམ་དང་འབྱུང་རིམ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།

སྒྲིབ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དབྱེ་གཞིར་བབྱང་ནས། དེ་ལ་སྟོན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུང་རྟོགས་
ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་འང་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་ཚུལ་སོ་སོའི་ས་ལམ་བཟོད་

ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་ལ། ལུགས་འདིའི་བཞེད་ཚུལ་དངོས་སུ་ཞལ་གསལ་འཁོད་པ་མ་མཐོང་ཡང་བསམ་ཆོད་རིགས་པས་དཔག་ན་འདི་ལྟར་སྒྲུབ་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། སྟོན་
པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་

སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་དེ་གཉིས་མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་རིམ་རིམ་བྱོན་དུ་ངེས་ཏེ། དང་པོར་སྟོན་པ་འདིའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་། དེ་རྗེས་ལུང་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཞུགས་པ་ལས་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར་ཏེ། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ནི་རྟུལ་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་སྦྱར་བུལ་སྒྲ་ཆོགས་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་འབྱུང་ཚུལ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་པ་
འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་རིམ་ཀྱང་ཤེས་དགོས་ཤིང་། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་

པ་གཉིས་དང་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ལ་བྱབ་ཆེ་རྒྱུ་གི་བྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དེ། སྟོན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ལུང་གི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལུང་གི་བསྟན་

@31B པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དེ་སངས་རྒྱུས་འོད་སྤང་སོགས་སྤར་འདས་པའི་
སངས་རྒྱུས་གཞན་གྱི་ལུང་གི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉུགས་པའི་ལག་རྒྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ།

སངས་རྒྱུས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ལུང་གི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉུགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ལ་རང་གི་བསྟན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དགོས། དེ་ཡོད་ན་རང་ཉིད་རང་གི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱུས་གཞན་གྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་གི་བསྟན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་ཙམ་པ་

དེ། དང་པོར་གང་གི་བྱང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ཤྲུག་ཕྱབ་པ་ཆེན་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་ཀྱི་བར་སྐར་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་དང་དེའི་བསྟན་པར་
འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་ལུང་གི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉྱགས་པ་ལས་བྱང་བའི་རྟོགས་

པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན། སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་དང་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་མུ་བཞིར་ཕྱེ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པ་ནི་འོད་སྤངས་སངས་རྒྱས་ནས་སྟོན་

པ་འདི་ཉིད་སངས་མ་རྒྱས་པའི་བར་གྱི་འོད་སྤངས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ལྟ་བུ། སྟོན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པ་ནི་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལུང་གི་བསྟན་
པ་ལ་གསར་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉྱགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་སྟོན་

པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་མིན་གྱི་མུ་ནི་ཤེས་སྒྲུའོ། །དེས་མཆོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཤཱཾ(KYA) ཕྱབ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་
རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་འང་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་པར་

@32A ༄། །ཐལ། དེའི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་གྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་འདི་ཉིད་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་
གྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་གྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་དེ་དང་དེའི་བསྟན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རང་རང་གི་བསྟན་པའི་གནས་ཚོད་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་ལས་དེ་ཕན་ཚོད་མི་གནས་
པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་གྱི་ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་གྱི་ལུང་གི་བསྟན་པ་

འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱང་དེ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་འོད་སྤངས་གྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྟོན་པ་འདི་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་འདི་ཉིད་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་རྟོགས་པའི་

བསྟན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་གྱི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འདི་ཉིད་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། སྟོན་པ་འདི་ཉིད་གྱི་བསྟན་པ་
རྒྱབ་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་གྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་

གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོ་ལོ་ཡར་འཕེལ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ན་ཆོད་དུ་འབྱུང་བའི་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་སྟོན་པ་འདིའི་བསྟན་པ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །གནས་བརྟན་འདི་དག་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་འགྲིག །འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་

རྒྱལ་ཇེས་སུ་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཡོད་ན་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་རྒྱལ་པའི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་སོགས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ལུང་གི་བསྟན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མདོ་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤངས་ཀྱི་ལུང་གི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་

དག་ལས། ས་སྟོགས་འདི་ཉིད་དུ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་འདི་ཉིད་གསུངས་ལ། མ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྤར་བསྐྱལ་
བ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤར་ལ་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་དྲུང་ནས་མདོ་སྡེ་འདི་ཉིད་ཐོས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་།

@32B མཚན་བརྗོད་ལས་ཀྱང་། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །མ་འོངས་རྣམས་ཀྱང་གསུང་འགྱུར་ལ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུང་
བ་གང་། །ཞེས་པ་རྣམས་འདིར་ཡང་འདྲ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་

དག་གི་དོན་མདོ་དེ་དག་གི་མིང་དང་ཚིག་དོན་འདྲ་བར་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་གསུང་བ་དང་གསུང་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པ་ལས། དེ་དང་དེའི་དུས་ཀྱི་
མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ད་ལྟར་ཡོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྟན་པ་འདི་ལ་ལྷ་སྡེ་དང་། ཉེ་བའི་ལྷ་སྡེ། མཆོག་ཟུང་སོགས་ཀྱིས་

འབྲས་བུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གསར་དུ་ཐོབ་ཚུལ་དང་། དེ་དག་དང་ལམ་བཟོད་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཚོགས་སྡེ་དེ་གི་རང་རྒྱལ་དག་ནི། ལྷ་ར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་མཐར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཐེག་པ་རང་ལམ་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའམ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་ཅུ་བསྐྱེད་པ་ནས། རི་ལྟར་ལྷ་ར་ཡང་ཐར་བའི་

ཆ་དང་པོ་མཐོང་ལམ་འཐོབ་པ་ལ་སྲིད་པ་གསུམ་དང་། བསེ་རུ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱས། །ཞེས་པས་བསེ་རུ་ལྷ་བུ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་སྦྱོར་ལམ་རྟོད་འཐོབ་པ་ལ་
བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་དང་། དེ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །ཞེས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་གླ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་

བསྐྱེད་པ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་རྟོད་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱའི་བར་མཆོན་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་བསོག་དགོས་པར་གསུངས་པས། དེ་
དག་རང་ལམ་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་སྦྱོན་པ་འདི་ཉིད་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པར་གྲུ་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་སོགས་

ཚོགས་ལམ་དང་། སྒྲོར་ལམ་བཟོད་པ་འབྲིང་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་ཚོགས་རྣམས། སངས་རྒྱུ་འོད་སྤངས་སོགས་སངས་རྒྱུ་སྒྲོན་མའི་རྟོགས་པའི་བསྐྱེད་པར་གཏོགས་ཚུལ་
རིགས་པས་དཔྱོད་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན། འཕགས་པ་དགའ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་རྟོག་བརྗོད་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལས། ཡར་འཕེལ་

བརྒྱད་བརྒྱ་ནས་སངས་རྒྱུ་བྱམས་པ་མ་བྱོན་པར་དེར་རང་སངས་རྒྱུ་བྱེ་བ་ཤྲག་བདུན་འབྱུང་བར་ལུང་བསྐྱེད་པས། དེ་དག་གི་ལམ་དང་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་སོགས་སངས་རྒྱུ་གང་གི་
བསྐྱེད་པར་གཏོགས་ཞེ་ན། འདི་དག་མ་འོངས་པ་ན་རང་བྱང་རྩལ་ཏུ་འབྱུང་འོ་ཞེས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་མ་ཐོབ་གོང་ནས་ལུང་

@33A ༄། །བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། བར་དེར་བསྐྱེད་པ་མང་པོར་བྱང་རྩལ་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་བསོག་པའི་སྐྱབས་མེད་པས། དེ་དག་རང་རྒྱལ་ཚོགས་སྒྲོད་པ་ཡིན་དགོས་ལ། ལམ་བཟོད་ཚུལ་
ཡང་ཉན་ཐོས་དང་མཐུན་དགོས་པ་སྤར་ལྟར་དང་། བསྐྱེད་པ་མང་པོའི་སྒྲོན་ནས་རང་བྱང་རྩལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཟིན་

པའི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རང་བྱང་རྩལ་ཏུ་ལུང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། ཕལ་ཆེར་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཡིན་དགོས་པས། བསེ་རུ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱས། །ཞེས་པ་འདིར་ཡང་མཚུངས་
ཤིང་། གང་ལྟར་ཡང་དེ་དག་གི་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཚོགས་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཙམ་པའི་གོ་འཕང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཐབ་དགོས་

པས། སྟོན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པས་བསྟུས་པ་ལས་སྤར་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་བསྟན་པར་འཇོག་མི་ཤེས་པ་སོགས་གཞན་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། ། མཛད་གྱིས་མངོན་པའི་
ཆོས་འདི་ཡལ་ཆེར་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་མཛད་ཚུལ་དང་དེ་ལ་སྟོན་སྟོང་བར་མཛད་པ་སྟེ།

དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉིན་ (~ZHA) བས་ཀྱིས་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་འདིའི་བཤད་ཚུལ་ཡལ་མོ་ཆེ་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་བྱུང་མཐའི་འདོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
པར་གསུངས་ལ། ཅུང་ཟད་ནི་མདོ་སྡེ་བ་དང་ཉི་འོག་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཚུལ་ཡང་གསུངས་པས་ན་ཡལ་ཆེར་ཞེས་གསུངས་

པའོ། །ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཚུལ་འདི་དག་ལས་འགའ་ཞིག་ཙམ་བྱུང་མཐས་བརྟགས་པས་འཐད་མིན་གྱི་ཕྱོགས་མཆིས་པ་རྣམས་ལ། ལོ་དང་བྲག་དང་ཟེར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་ཕྱར་
གྱིས་སྟོན་བརྗོད་མཛད་པ་ལས། གཞུང་གི་འདོད་ཚུལ་དངོས་གཞི་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་དགོངས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ཤེས་

ཆེ་བའི་དབང་གིས་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་ལྷགས་གཞིར་བཞག་ནས་གསུངས་པ་མ་ཟད་ཡལ་ཆེ་བ་མངོན་པ་གོང་མའི་དགོངས་དོན་དང་ཡང་གཅིག་ཏུ་འབབ་པས་ན་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་
འདོད་ཚུལ་ལོ་ཞེས་སྤང་ལྷགས་ཀྱིས་དོར་བར་མི་བྱ་བར་འབད་པ་དང་བཅས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་དང་དུ་བླང་བར་བྱའོ། །

༥ ཉེས་པར་ཟིན་གང་དེ་འདྲིར་བདག་གིས་ཉེས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་དང་ཚུལ་མ་མེད་པས་ཁེངས་པ་སྐྱུང་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོན་དོར་བར་མཇུག་པ་ཡིན་གྱི། སངས་
རྒྱུས་གཉིས་པའི་གསུང་ལ་ཉེས་པའི་ཆ་ནི་ཞར་ཡང་མི་མངའོ། ། ༥ སྒྲོན་པ་འཇིག་རྟེན་མིག་ཞེས་སོགས་ནས།

@33B ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་གཞན་བསྟན་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་བག་ཡོད་པར་གདམས་པ་སྟེ་ཆོག་དོན་ནི་ཤེས་སྒྲུའོ། །བསམ་གཏན་གཟུགས་
མེད་སྟོམས་འཇུག་ཚུལ་རྣམས་དང་། །ཆོད་མེད་རྣམ་ཐར་ཟིལ་གཞོན་ལ་སོགས་པའི། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེའི་རབ་དབྱེ་རྟེན་ཐོབ་སོགས།

གསལ་བར་བསྟན་འདྲིར་མཁས་རྣམས་འཇུག་པར་འོས། །ཆོས་མངོན་པའི་མཇུག་གི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱད་པ་ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་སྐྱུང་བ་ལས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། ། ༥ ད་ནི་བདག་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་

པའི་ལྷག་པ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་ཤིང་སྒྲོན་ལམ་དང་བཅས་པ་བྱ་བ་ནི། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་གཉིས་པ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གི་གཉིན་པོ་ཞེས་ཉི་ཟླ་ལྟར་
གྲགས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས་མཇུག་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་མཇུག་ཅས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅས་འདི་ནི་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག

ཉུང་ཡང་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོག་འབྲེལ་རྒྱལ་རྒྱལ་རིམ་ཙམ་ཡང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དཀའ་ན་དངོས་ཤྱགས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་ནི་ཕལ་དང་ཕལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་
བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་ཤིང་། ཅུ་བ་ཉིད་དུ་མ་ཟད་འབྲེལ་པ་དང་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་མཛད་

པ་རྒྱས་བསྟུས་ཅི་རིགས་སུ་མཆིས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཁས་པའི་ཆོག་ཟབས་ཅིང་བསྐྱིང་བའི་དབང་གིས་ལན་འགང་བྱང་བསྟུས་པ་དང་རྩོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དཀའ་བར་སྒྲུང་ལ། དེས་ན་
དེང་སང་གི་དུས་སུ་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་ལ་ལ་དག་གིས་ནི་དོན་གཉེར་ཆེན་པོས་མཁས་པ་དག་ལ་རྩད་ཅིང་འདྲི་བ་དང་

ཉིན་དང་མཆེན་དུ་ཆོག་དོན་ལ་བསམས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་རྩ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་ཤྱགས་ཀྱི་དོན་ཕལ་མོ་ཆེ་ཇི་བཞིན་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དེ་གཞུང་དོན་གྱི་གོ་བ་ལེན་རྒྱལ་
དང་། གོང་འོག་འགལ་མེད་དུ་འཆད་རྒྱལ། རྩོད་པའི་ཆོ་རིགས་པའི་འབབ་རྒྱལ་དང་། ལན་གྱི་ཆོ་འཛིན་མཚམས།

ཉམས་ལན་གྱི་ཆོ་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་རྒྱལ་སོགས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་རང་གིས་རྟོགས་ཤིང་། གཞན་ལ་ཡང་འདོམས་པར་རྒྱས་པ་དག་མཆིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་གྲུས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་པའི་ཐལ་མོ་
སྦྱར་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱལ་འདིར་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཕལ་ཆེ་བས་ཀྱང་མཛོད་ཀྱི་འགོ་

@34A ༄། །ལྷགས་ཞེས་ཙུ་བ་ཆེ་ཆེ་མོར་བྱེད་སྒོལ་འདུག་གྲང་། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་སློ་གྲོས་དང་བརྩོན་འགྲུས་གཉིས་ཀ་ཇི་ཞན་དུ་གྱུར་པས་གཞུང་གི་ཁོག་ཕིགས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་
ཆེས་ཉུང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་སླ་བའི་ཆོག་ཟིན་གྱི་དོན་འགའ་ཞིག་ཙམ་ཤེས་པ་རྣམས་ཚུད་པ་དང་

ལན་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱས། མ་ཤེས་པ་རྣམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག །སྐབས་འགར་གྲངས་འབྲེན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་གོང་འོག་དཀྱགས་སྒྲིབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་ནས་གནས་སྐབས་མགོ་བོ་སྒྲིངས་
པར་བྱེད་པའི་ཚུད་པ་སྒྱུར་ལེན་པ་མང་བར་མཐོང་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཆོས་མངོན་པ་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པ་ཙམ་ལས་

དགོངས་དོན་ཇི་བཞིན་སྟོགས་ཙམ་ཡང་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་དཀའ་བར་སྒྲུང་ཞིང་། དེས་ན་དེ་འདྲ་བ་དག་ལ་ནི་གཞུང་གི་རྒྱས་བཤད་རྣམས་ཉུང་དུར་བསྐྱས་ཏེ་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་འདི་དང་འདི་ཞེས་
མཛུབ་བྲིད་གྱི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་དང་། ཡང་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་འབབ་ལྷགས་དང་། ཁས་ལེན་གྱི་འཛིན་མཚམས།

གོང་འོག་འགལ་མེད་དུ་འཆད་ཚུལ། ཆོག་སྟོན་བཅད་ལྷགས་སོགས་ནི་རེ་རེ་བཞིན་གསལ་གསལ་རེན་རེན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་བྱང་ན་མ་གཏོགས་གཞུང་ཆེན་པོའི་བཤད་ཚུལ་ཟབས་
བརྒྱིང་གི་དོན་ཤེས་པར་མི་སྒྲུང་བས་དེ་དག་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བ་ཡང་སྲིད་དམ་སྟུམ་ནས་འདི་ཉིད་འགོད་པའི་མགྱོན་

པ་ཅུང་ཟད་བཏིགས་པར་བྱུང་ཅིང་། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་འདི་སྐད་དུ། བྱོད་ཀྱིས་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་གསུང་དུ་བསྒྲིགས་པ་ལ་དོན་མེད་དེ། སྟོན་བྱོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་པ་
ལས་ལྷག་པའི་དོན་ཞིག་ནི་བྱོད་ལ་འགོད་རྒྱ་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་སྤར་མཛོད་ཟིན་སྐྱར་བཤུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་གྱང་།

རང་ཉིད་ངལ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེན། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྤྲོ་བར་བྱུང་མེད་ནའང་། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ནས་
འདོམས་པར་མཛོད་པའི་དོན་རྣམས་ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་དག་ལ་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་གསལ་བར་འཆད་རྒྱ་འགའ་ཞིག་

ཙམ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་དུ་མ་ཟད། སྟོན་གྱིས་དང་ལྡན་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆག་ཅིང་། དེས་ན་མཁས་པ་རྣམས་བསྐྱབས་ཟིན་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཤེས་ཆེ་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པ་
དག་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞུང་དོན་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ལས་ལམ་

@34B དང་ལམ་མིན་འབྱེད་པའི་སྟོན་གྱི་མཐུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་གིས་གྱང་ཚུལ་དེ་གཞན་ལ་འདོམས་པ་ལས་མང་པོ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་བོན་ཐེབས་པར་
འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ལྷག་པོ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྱང་། ལེགས་བཤད་ལས། རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་ཡིས་

མི་ངོམས་ཏེ། །རྒྱལ་པོའི་བང་མཛོད་ཉེར་གྱིས་མིན། །འདོད་ཡོན་སྤྱད་པས་མི་ངོམས་ཏེ། །མཁས་པ་ལེགས་བཤད་གྱིས་མི་ངོམས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིར་མཁས་པར་བྱ་བའི་
གནས་མཐའ་དག་ལ་ངོམས་པ་མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་དགོས་ཤིང་། ལྷག་པར་གཞུང་ཆེན་མོ་འདི་ལྟ་བུ་

རྣམས་ལ་ནི་འོལ་སྤྱི་ཙམ་གྱི་ག་བ་དང་། ལན་རེ་ལན་གཉིས་རྩོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཇི་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱད་དཀའ་བས། ཆོག་དོན་མགོ་འཇུག་ཆེད་མར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ཤིང་དབྱད་པར་བྱ་
དགོས་ལ། དེ་ལྟར་དཔྱོད་པའི་ཆོ། ལེགས་བཤད་གྱིས་པ་དག་ལས་ཀྱང་། །མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་ལེན། །ཅེས་པ་ལྟར་

ཁོ་བོ་ཅག་ལྟ་བུའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སློབ་སྦྱོང་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་མོད། འོན་ཀྱང་། དེང་སང་གི་དུས་སུ་ནི། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གི་གཉིན་པོ་ཉིད་གྱི་གསུང་ལས།
སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་མིག་ནི་བྱམ་གྱུར་ཅིང་། །དབང་གྱུར་སྦྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཟད་པ་ན། །དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་དགར་གྱུར་པ་ཡི།

ངན་རྟོགས་རྣམས་གྱིས་བསྐྱན་པ་འདི་དཀྱགས་སོ། །རང་བྱུང་རང་བྱུང་བསྐྱན་པར་གཅིས་འཛིན་རྣམས། །མཆོག་ཏུ་ཞིར་གཤེགས་འགོ་མགོན་མེད་པ་ན། །འདོམས་མེད་ཡོན་ཏན་
འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དྲི་མས་དགའ་མགྱུར་དེང་སང་འདི་ན་སྤྱོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལ་ཀུན་གཟིགས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཉི་མ་

ལྷ་པ་ཆེན་པོས། དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་ཆོ། །དཔང་གུར་སྤྱི་པོ་ཟད་ཅེས་བྱགས་འབྱུང་ན། །དེང་དུས་བ་ལང་ཇི་འདྲ་མང་པོ་ཡིས། །འགྲོ་བ་འདྲན་པར་བྱེད་ལ་ཅི་
ཞིག་གསུངས། །དེང་སང་བཤད་དང་སྒྲུབ་པའི་བསྟན་པ་དག །ཆེས་ཆེར་ཉམས་ཤིང་ཕྱོགས་འདིར་གཞོལ་བའི་སྒོ། །འཛིན་

པ་ཉུང་ཕྱིར་གཞན་ལ་ཕན་དཀའ་ཡང་། །རང་གི་ཡིད་ལ་གོམས་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་བཀོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཆེས་ཆ་ཞིང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་
པའི་སྤྱིས་བྱས་ས་སྟེང་བྲུབ་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་བྱགས་ཡིད་འབྱུང་

@35A ༄༄༅། །པའི་གསུང་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ན། །དེང་སང་གི་དུས་སུ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཉམས་ཇི་དམར་གྱུར་ཅིང་། མཁས་སྤྱན་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་། །དམ་པ་དང་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་
པར་ཡང་བདག་ལྟ་བུས་བྱེད་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་སྒྲུབ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན། །དམ་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་

བཤད་སྤྱིས་གྱི་མཆོག །སྤྱན་པོ་རྣམས་ནི་ཟང་ཟིང་ལོར་གྱིས་མགུ །ཞེས་མཁས་སྤྱན་གྱི་བྱེད་པར་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་ན། །དེང་སང་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་དམ་པར་ཁས་འཆི་བ་
ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་ཟང་ཟིང་གི་ལོར་དང་། །བསྟོད་བསྐྱགས་སོགས་ཀྱིས་མཉེས་པར་འགྱུར་བ་ལས། །ལེགས་

བཤད་ཀྱི་སྐྱེས་ལ་མཉེས་པ་ཆེར་མི་སྤྱང་བ་མ་ཟད་འགའ་ཞིག་ནི་མི་མཉེས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མཐོང་བས། དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་རིགས་པས་གཞལ་ན་དམ་པ་ཡིན་མིན་འཆད་དཀའ་བའི་གནས་སུ་
གྱུར་ནའང་། བདག་དང་བདག་འདྲ་བ་རྣམས་སྤྱང་བ་མ་དག་པས་ལན་པ་ནི་གདོན་མི་ཟེའིང་། དེ་ལས་གཞན་

པའི་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེ་བ་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཆོ་འདིའི་རྟེན་བཀྱར་སྟན་གྲགས་དང་། བསྟོད་བསྐྱབས། གོ་ས། ཟང་ཟིང་གི་ལོ་རྒྱུར་བ་སོགས་བྱུང་ན་དེ་དག་ལ་དགའ་མགུ་རངས་པ་དང་བཅས་ངོན་ཆེ་
ཤོས་སུ་འཛིན་པ་ལས། བསྟན་པ་དང་དེ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལ་ཇི་སྟུམ་དུ་མི་སེམས་པ་མ་ཟད། རང་

ལ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་ངོན་སྦྱལ་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་འང་ངོན་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ནི་བརྒྱ་ལམ་ན་རེས་འགའ་ལྟ་བུ་བཅས། དེས་ན། ལྷན་པོའི་མདུན་དུ་མཁས་པ་བས། །སྤྱི་འཛིན་པ་བྱད་པར་
འཕགས། །ཞེས་པའི་ལུང་བསྟན་དུས་བབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་འདི་དག་དུ་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་འཆད་པ་

དང་རྩོམ་པའི་ངལ་བ་བསྟན་ཀྱང་མཆོག་དམན་གྱིངས་ལ་ནི་གཅན་གཟན་གྱི་མདུན་དུ་རྩ་སྟོན་སྤྱངས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བའི་ཁར། རང་ཉིད་ཀྱང་བྱ་རོག་ལུས་དཀར་སྐྱབ་པའི་ངལ་བ་ཙམ་ལས་
ཕན་པར་འགྱུར་བའི་གནས་མ་མཆིས་མོད། འོན་ཀྱང་། འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་

ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུ་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་བཀའ་ཁྲིམ་ཆེད་མེད་པའི་མཐུ་ལས་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་འབྲས་དགོ་གསུམ་དུ་ནི་དེང་སང་གི་དུས་སྟུང་གཞུང་ཆེན་འདི་ལྟ་བུས་མཆོན་པའི་སྡེ་སྡོད་
གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རྣམ་དག་མ་ཉམས་པར་གནས་ཤིང་། ད་ལྟ་

@35B ལྗོངས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱན་གནས་པའང་གདན་ས་འདི་དག་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཁོ་ནར་མཐོང་ལ། འདི་དག་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱས་པའི་སྐྱེས་
བྱ་དག་གིས་མཐའ་དབུས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་གཞན་དག་དུང་རྗེ་སྤྱི་མཐོང་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་མང་དུ་

མཐོང་ཞིང་ཐོས་པས། དེས་ན་གདན་ས་ཆེན་པོ་འདི་དག་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གཉིས་བ་གཞུང་ལུགས་འདི་དག་ལ་རྩལ་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་སྒོ་ཅན་ལ་ནི་
ངེས་པར་ཕན་པ་ཡང་སྤྲིད་དམ་སྟུམ་པའི་ལྷག་བསམ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་སྤར་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དྲིན་ལས་གཞུང་

འདི་དག་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་སྤངས་པ་རགས་རིམ་བགྱིས་པ་རྣམས་བརྗོད་པ་གསོ་བ་དང་། དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་ལ་ཞིབ་དུ་དཔྱད་ཅིང་བསམས་པ་ལས་
སྤར་མ་ཤེས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་གསར་དུ་རྟོགས་རྒྱུ་ཡང་མཆིས་པ་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་བརྗོད་

པའི་གཟུངས་དང་གཞན་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་སྤེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་ཞེ་ན། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉིན་ཉིད་ཀྱིས། བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་
ཕལ་ཆེར་ནི། །ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པའི་ཚུལ་གྱུ་བ་ལའད། །ཉེས་པར་ཟིན་གང་དེ་འདིར་བདག་གིས་ཉེས། །

དམ་ཆོས་ཚུལ་ལ་ཚད་མ་བྱབ་རྣམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་ཚུང་དུ་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་འོལ་
ཆོད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲེལ་པ་སོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རང་གི་

མིག་ལམ་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་ཞིབ་དུ་དཔྱད་ཅིང་། དེའི་ནང་ཚན་མཆི་མས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་དང་། དེའི་དོན་བསྟུ་ལྟ་བུ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་འདུན་གྱུ་བ་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲེལ་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གཉིས་དེང་སང་སེ་འབྲས་དག་

གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་ཡིག་ཆར་འཛིན་པ་མ་ཟད། བདག་དང་བདག་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ནི་གོ་བདེ་ཞིང་གནད་ཚད་ལ་དོན་འདུས་པ་སོགས་འབྲེལ་པ་འདི་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་ཀྱང་མི་སྣང་
བས་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡང་དུ་ལེགས་པར་བསམ་ཞིང་དཔྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་དགོངས་དོན་ཉམས་པ་མེད་

@36A ༄། །པ་ཉིད་གཞིར་བབྱང་བའི་ཐོག་ །རྒྱས་བཤད་རྣམས་དོན་བསྟུས་ཏེ་རྟུང་བྱའི་རྩལ་དུ་བཀོད། མཁས་པའི་གསུང་གོ་དཀའ་བ་རྣམས་ཅུང་ཟད་གསལ་དུ་བཏང་། གྲུབ་མཐའི་
འདོད་རྩལ་ལ་དངོས་ལྷགས་གྱི་རིགས་པའི་འགྲོ་ལུགས་དང་། རྩོད་པའི་ཆོ་ཁས་ལེན་འཛིན་རྩལ་

དང་། ཆོག་སྦྱོན་གཙོད་ལུགས། གཞུང་གོང་འོག་འགལ་མེད་དུ་འཆད་རྩལ་སོགས་སྟོགས་ར་བ་རྣམས་ལ་སྤྲན་སྤྲོར་སྤྲོབས་དེ་དང་དེར་གང་འཆམས་གསལ་བར་བྱེ་སྟེ་བཀོད། ཅ་བའི་ཆོག་
འགྲེལ་ཀྱང་ཡིག་ཆ་རྒྱས་བསྟུས་པལ་ཆེར་ལ་གསལ་བ་ལྟར་ན་འདིར་འགོད་མི་འགོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་། དེང་སང་

སྟོབ་གཉེར་བ་རྣམས་གཞུང་མང་པོ་བལྟ་བར་མ་ལྟོགས་པས་གཅིག་བལྟས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་གཅིག་ཤེས་ཀྱན་གྲོལ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་གྱི་ཡོད་ཆོད་འདུག་ཀྱང་། གཅིག་བལྟས་
པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ནི་འབྱུང་མི་ཤེས་ཅུང་། འོན་ཀྱང་ཆོག་འགྲེལ་ནི་གཞུང་གི་གོ་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་

ཡིན་པས་དེ་མ་ཤེས་ན་གཞུང་དོན་དངོས་གཞི་སྟོར་བར་འབྱུང་བས་ན་སྟོགས་ར་བ་དཔེ་མང་པོ་ནན་གྱིས་བལྟ་བར་མི་ལྟོགས་པ་རྣམས་ལ་ཕན་སྤྲོར་ཆོག་འགྲེལ་པལ་ཆེ་བ་ཡང་རགས་རིམ་གྱི་
རྩལ་དུ་བཀོད། པལ་ཆེར་གྱིས་

ཤེས་སྒྲ་བ་རྣམས་དང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རིགས་གཞན་ལས་ཤེས་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞུང་དོན་ཚད་མ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བྱེད་དེ་དང་དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལ་བཞུ་བར་བྱོས་ཤིག་
ཅེས་བྲན་བསོས་ཁ་བྱང་གི་ཚུལ་དུ་བཏབ། དོགས་པ་དབྱུད་པར་འོས་པའི་རིགས་རྣམས་རང་གཞན་ལ་

སློབ་སྦྱིད་འབྱུང་བྱིར་ངལ་བ་ལ་མ་ཅིགས་པར་སོ་སོའི་མཚམས་སུ་ཇི་ལྟར་འོས་པ་བཀོད་པ་བཅས། དེས་ན་སློན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རང་བཟོའི་བཤད་
ཡམས་འཕྲིང་བར་བསྒྲིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཡང་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་བསྟུས་ཏེ་སྦྱར་དུ་

བཤུས་པ་ལ་སྦྱར་བྱང་གསར་དུ་བཀོད་པ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སློན་བྱོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པའི་ཤྱགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་གསལ་བར་དངོས་སུ་མ་
གསུངས་པ་རྣམས་ཅུང་ཞིག་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་ཡོད་པ་ཡང་མགོ་འཇུག་ཀྱན་ཏུ་ཞིབ་མོར་

@36B དཔྱོད་ན་ཤེས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མང་པོ་ནི་གཞུང་དོན་བསྐྱིབས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཟད་ཡི་གས་ཀྱང་འཇིགས་ཤིང་། ལྷག་པར་སློན་བྱོན་དམ་པ་རྣམས་
ཀྱི་གསུང་ལ་ནི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཙམ་མཆིས་ན་ལས་ཆོག་དོན་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་ནི་འབྱུང་མི་སྲིད་ན།

བདག་ཉིད་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྷན་ཞིག་གིས་དེ་དག་ལ་འཐད་མི་འཐད་གྱི་རྣམ་བཞག་སྒྲ་བ་ནི། ཡུལ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངག་གི་ཉེས་པ་གསོགས་པ་ལས་མ་འདས་སོ་སྒྲུམ་ནས་དེ་འདྲ་བའི་
སྒྲོབས་པ་ཐུང་ཏུར་བབྱིད་ཅིང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། བྱོད་གྱིས་གཞུང་འདིའི་གོང་འོག་རྣམས་སུ་བྱ་བྲག་སྒྲ་

བའི་འདོད་ཚུལ་ལ་འཐད་མི་འཐད་གྱི་སྒྲོན་བརྗོད་མང་ཙམ་བཞོད་འདུག་པ་དེ་དག་ཀྱང་ངག་གི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཚུལ་དེ་ནི་སྒྲོད་འཇུག་ལས། འཇིག་རྟེན་རྣལ་
འབྱོར་གྱིས་གཞོད་ཅིང་། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་སྒྲོ་བྱུང་གྱིས། །གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་གཞོད། །ཅེས་གྲུབ་

མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་རྣམས་གྱི་འདོད་ཚུལ་ལ་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་ཡང་འོག་མ་འོག་མའི་འདོད་པ་ལ་གོང་མ་
གོང་མའི་རིགས་པས་གཞོད་པར་གསུངས་པས། དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་འདོད་ཚུལ་ཡང་ཕལ་ཆེ་བ་འཐད་ལྷན་

དུ་ངེས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་གྲུབ་མཐས་ཀྱན་བརྟགས་པའི་ཆ་རྣམས་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་རྣམས་གྱི་རིགས་པས་གཞུང་ན་མི་འཐད་པའི་གཞོད་བྱེད་འཇུག་པ་ནི་གོང་མའི་གཞུང་ཕལ་མོ་ཆེར་
གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབས་འདིར་ཡང་གོང་མའི་རིགས་པས་དཔྱོད་པའི་ཆོ་མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་

རྣམས་དངོས་སུ་བཀོད་པ་ནི་དེ་དག་ལ་གནས་སྐབས་བྱེས་ཀྱི་རང་ལྷགས་ཀྱི་ཆོ་ལན་འདེབས་རྒྱལ་དང་། ཁས་ལེན་འཛིན་མཚམས་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དོན་གྱི་གནས་
ཆོད་དངོས་གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་འདོད་རྒྱལ་ལྟར་འཐད་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་དུ་བཀོད་

པ་ལས། བྱེས་གསལ་བ་ལ་སྒྲུབ་ལྷགས་དང་། བརྟམ་པ་དང་། མགྲུས་པའི་བསམ་པས་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ད་དུང་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདི་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ཏེ། དེང་སང་རང་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་པར་ཁས་འཆེ་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཅུ། གསང་ཆེན་སྒྲ་ན་མེད་

@37A ༄༄༅། །པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པར་རྫོམས་པའི་ང་རྒྱལ་འཆང་ཡང་། དོན་དུ་གཞན་ལྷགས་ལྟ་བཞིག་རང་ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་སྒྲོམ་སྒྲོད་འབྲས་གང་གི་ཆ་ལ་ཡང་འདི་ཞེས་མཚུབ་མོ་
འཇུགས་རྒྱ་མེད་པར་སེམས་ལ་བསམ་རྒྱ་ཉོན་མོངས་དང་། ཁ་ནས་འདོན་རྒྱ་ལྷུ་གཏོགས་

མེད་བཞིན་དུ་ཐོབ་དང་སྤྱི་བཏོལ་གྱིས་གཞན་མགོ་བསྐྱོར་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་མཐུན་གྱི་སྒྲུན་པོ་དག་གིས་དད་ཅིང་གྲུས་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡང་མང་ཞིག་མཆིས་མོད། དེ་དག་ནི་གོང་དུ་བྲངས་
པའི་(~KU)ན་གཟིགས་ལྟ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་། དེང་དུས་བསྐྱང་ཇི་འདྲ་མང་པོ་ཡིས། །འགྲོ་བ་འདྲེན་པར་

བྱེད་ལ་ཅི་ཞིག་གསུངས། །ཞེས་པའི་ལུང་གིས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཐེག་ཆེན་པར་སྒྲོམས་པ་དག་ལ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པ་བས་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་མཁས་པ་འདི་དག་ལ་
དད་གུས་བརྒྱ་འགྲུར་སྟོང་འགྲུར་དུ་བྱ་བར་རིགས་ཤིང་། གཞན་ཡང་དེང་སང་གི་ཐེག་ཆེན་པར་སྒྲོམས་པ་

མང་པོ་ཞིག་ལས་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་འདི་དག་ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་གི་སྒྲོན་ས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་ན། བདག་ནི་ཆོ་རབས་ཀྱི་འཕྲིང་བ་
གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ་འང་མཁས་པ་དེ་དང་དེ་འདྲ་བར་གྱུར་ནས་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་འཛིན་པར་གྱུར་

ཅིག་ཅེས་སྟིང་ནས་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་ལས་བརྒྱས་པ་དང་མ་གུས་པའི་བསམ་པ་མི་ལམ་དུ་ཡང་མེད་ན། བྱལ་མཐའ་གོང་འོག་གི་འདོད་ཚུལ་དོན་ལ་གང་གནས་དཔྱད་པ་ཙམ་ལ་ངག་གི་
ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་གནས་མ་མཆིས་སོ་སྟམ་མོད། འོན་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ལྟར་བ་འབྱུང་

བའི་སྒྲོ་ཞེས་པ་ལྟར་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ནི་ཆས་ཆེར་ཟབ་ཅིང་ཕྱ་བས་ན། གལ་ཏེ་མི་ཤེས་པའི་དབང་ལས་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་དག་མཆིས་སུ་ཟིན་ན་ཡང་། དེ་དག་ཡུལ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྒྱུན་སྡུར་བཤགས་པར་བབྱིད་ན་དག་པ་དང་ཚངས་པར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། དེ་

དག་ཏུ་མ་ཟད་ད་དུང་བདག་གིས་བཀོད་པའི་གཞུང་འདི་ལ་འགལ་འབྲུལ་གྱི་རིགས་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་སྟེ་པས་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྷན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ལྷུང་སྤངས་པའི་
གཟུ་པོའི་སྒོས་དཔྱོད་དེ་གཞུང་དོན་དང་འགལ་བའི་རིགས་མཆིས་ན་ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་འདི་དང་འདི་ལ་མི་

@37B འཐད་པ་འདི་ལྟར་མཆིས་སོ་ཞེས་གད་བདར་གྱི་ཚུལ་དུ་གསལ་པོར་གླེང་བར་མཛོད་ཅིག་དང་། དེ་ལ་བདག་གིས་ཀྱང་ལུང་དང་རིག་པས་གཞལ་ཏེ་མོར་འབྲུལ་དུ་ངེས་པ་ཉིད་ན་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་བ་དང་དེ་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྒྲི་བོར་མོད་པར་བགྱི་བ་ལས། བདག་གི་སྒྲ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞན་

ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ལ། ཡང་། ལ་ལ་དག་ཕྱོགས་ལྷུང་དང་སྤང་ལྷགས་ཀྱི་བསམ་བས་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་ཅི་རིགས་སུ་སྒྲ་བ་དག་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ་ན།
དེ་དག་ལ་ནི་བརྟོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོད་པར་མི་བྱེད་ཞེས་པ་ལྟར་བཟོད་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ངང་

དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ལས་དོན་མཐུན་གྱི་ལན་བྱ་བའི་གནས་མིན་པས་ཅི་དགའ་བར་ཡང་སྒྲོས་ཤིག་ཅེས་འཕྲོས་བཤད་གྱི་ཚུལ་དུ་གླེང་ནས་སྒྲར་ཡང་ཆོགས་སུ་བཅད་དེ་སྒྲ་བ་ནི། ཨ་ རྒྱས་་
མཚན་པའི་འཛིན་མའི་བྲོན་འདི་ཆོས་ཀྱིས་འགོངས་མཛད་རྒྱན་གྱི་མཆོག །འཕགས་ཡུལ་མཁས་གྲུབ་གངས་

མེད་དབྱས་ན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པར་ཡོངས་གངས་པ། །དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཞེས་སྟན་པའི་སྒྲ་དབྱངས་སྤིད་པ་གསུམ་ན་ལྟང་ངེ་བ། །གང་གི་(,)ཞབས་སེན་མོར་བུའི་ཁུ་སྒྲིས་བྱང་རྒྱབ་
བར་དུ་སྒྲི་བོར་འགོད། །མགོན་དེའི་གསུང་གསང་བ་དེ་འབྱུང་རལ་གྲོང་ནས། །ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གང་།

མོ། །དོན་བཟང་དདུལ་གྱི་བྲེ་མ་འདྲན་པའི་རྒྱན། །བྱབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ཕྱར་བའི་དཔལ་དུ་འབབ། །དེ་ཡི་དགོངས་དོན་གསལ་བྱེད་འཕགས་བོད་ཀྱི། །མཁས་དབང་དུ་མས་ལེགས་པར་
བཤད་པའི་གསུང་། །དེང་སང་དུས་ནའང་དབྱར་སྒྲིས་དྲ་སངས་བཞིན། །ཉམས་པ་མེད་པར་འཁོར་ཡུག་ཁྲོན་འདིར་སྟན།།

སྟོན་རབས་བྱན་དབང་དེ་དང་དེ་དག་གིས། །དགོངས་ཤིང་གཟིགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི། །ཆོག་དོན་འགའ་ཙམ་བདག་ལྟའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས། །ཉིན་མཚན་བསམ་གྱང་དམིགས་སུ་མ་
མཆིས་ན། །སྤྱར་ཡང་གསལ་ལ་ལ་ཡང་གསལ་ཇི་བཞིན་དུ། །དགོངས་དོན་འཆད་པའི་ངལ་བའི་ཁྱར་འཛིན་གྱང་། །མཁས་

ཤིང་ནམ་དཔྱོད་ལྟན་པའི་ཆོགས་ལ་ནི། །བསྐྱབས་ཟིན་སྐྱབ་པའི་རྩལ་དུ་འབྱར་སྤིད་མོད། །འོན་གྱང་དེང་དུས་བདག་འདྲའི་སྒོ་དམན་པལ། །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅས་མཐོང་ཆོ་མགོ་བོ་
མོངས། །མདོར་བསྟུས་སྤིང་བོ་བསྟན་པས་ས་མི་ཆོད། །བར་མ་དོ་རུ་སྟོན་པའི་གར་སྟབས་བསྐྱར། །ལ་ལ་བཀྲགས་པ་ཙམ་

@38A ༄། །གྲིས་ཆོག་པར་འཛིན། །འགའ་ཞིག་ཆོག་དོན་འགའ་ཙམ་བྱུང་དུ་འཛིན། །ཕལ་ཆེར་གྲངས་གྱི་གནད་རྣམས་དགྲུགས་ཤིང་སྒྲིབས། །གཞུང་དོན་མོར་བྱའི་དོ་ཤལ་དུ་མ་
བྱུང་ཐོར། །ལྷག་པར་སྟོན་བྱོན་དམ་པ་རྣམས་གྱི་གསུང་། །ཆེས་ཆེར་ཟབ་ཅིང་བརྒྱིང་བའི་

གཞན་དབང་ལས། །དཀའ་བའི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་ས་འོག་གི་ །གཏེར་བཞིན་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་ཀྱང་མཐོང་། །དེས་ན་གཞུང་ཆེན་འདི་དང་འདི་འདྲ་བའི། །དགོངས་དོན་ཇི་བཞིན་
ཁོང་དུ་རྒྱུད་འདོད་ན། །རྩ་བའི་ཆོག་འགྲེལ་མ་བརྟེན་ལམ་མེར་གསལ། །རིག་པའི་གཤོག་

རྒྱབས་ན་མཁའི་རྒྱ་བཞིན་དཔྱོད། །གོ་དོན་མ་མོར་གནད་གྱི་དོན་པོར་བཟུང་། །རྩོད་བའི་ཆོ་ན་རིགས་པའི་འཕྲུལ་ཆེན་གཤོམས། །ལན་གྱི་ཆོ་ན་དམ་བཅའི་རྩ་བ་བརྟན། །འཆད་པའི་ཆོ་ན་
འགལ་མེད་འབྲེལ་པར་སྒྲ། །ཉམས་སུ་ལེན་ཆོ་སྤངས་གཉིན་མ་མོར་བར། །རང་གཞན་རྒྱུད་ལ་སྟོར་ཐེབས་

ཤེས་གྱུར་ན། །ཐོས་བསམ་ངལ་བ་བསྟན་པའི་དགོས་དོན་གྱི། །སྤིང་པོ་ལག་རྩེར་ལོན་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། །གཞན་དུ་ཆོག་འབྲིར་འཆེལ་བའི་རྩོད་པ་དང་། །རྩ་འགྲེལ་མིག་བཤམ་ཙམ་གྱིས་
ཆོག་འཛིན་དང་། །མགོ་བོ་རྟོངས་པའི་ཐབས་ཙམ་ལྟར་ལེན་བས། །ཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་དགོས་པ་འགྲུབ་

མི་འགྱུར། །དེ་འདྲ་དག་ལ་ཕན་པར་བྱ་ཕྱིར་དང་། །རང་གི་ཡིད་ལ་འང་གོམ་པར་བཤེད་སྒྲུབ་དུ། །གཞུང་ལུགས་འདི་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་མགྱིན་པ་ནི། །ཅུང་ཞིག་ག་ཟེངས་སུ་བསྟོད་པ་ལྟར་
བཤེས་མོད། །དེ་ལྟར་ཡང་དེང་དུས་ཐུབ་བསྟན་ནི། །ལྟག་ཆུ་ཆད་པའི་རྩིང་བཞིན་རྗེ་དམར་གྱུར། །ཆོས་

དང་ཆོས་སྒྲུབ་ལམ་ཁའི་བོང་བ་བཞིན། །རྒྱགས་དང་དྲིགས་པའི་སྐྱོ་པོ་གཙུག་རྒྱན་བཞིན། །ཆོས་པར་སྟོམས་པའི་གང་ཟག་པལ་ཆེར་ཡང་། །ཟང་ཟིང་མོར་དང་སྟན་གྲགས་ལ་སོགས་
པ། །ཆོ་འདིའི་འདུན་ཐབས་རྩིས་སུ་འཛིན་པ་ལས། །ཆོས་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྲིད་མཐར་གྱུར།།

འདི་ལྟའི་དུས་སུ་གཞུང་ལུགས་འདི་འདྲ་བ། །འཆད་དང་རྩོམ་པའི་ངལ་བ་བསྟན་ན་ཡང་། །ཡ་སོ་ཅན་གྱི་བ་སྒྲུང་མང་བའི་ཕྱིར། །སྤིང་དང་རྣ་བའི་བྱུག་རྒྱུར་གྱུར་གྱི་དོགས། །འོན་ཀྱང་
འཇམ་མགོན་མི་ཡི་སྒྲོས་གར་ཅན། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ཙོང་ཁ་བའི། །ཐུགས་བསྐྱེད་ཕྱིན་

@38B ལས་དུས་རིང་བསྐྱལ་བར་ཡང་། །འཇོན་པ་མེད་པའི་བྱིན་རླབས་ལ་བརྟེན་ནས། །བསྟན་པའི་རྩ་ལག་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ། །རྗེས་འབྲང་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤེལ་སྒྲུབ་སུ། །ད་
ལྟའི་དུས་ན་འང་སྤེལ་སྤོད་འཆད་ཉན་དང་། །བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་ལེན་སྟོན་ཀའི་སྒྲུབ་གསལ། །དེ་དག་རྣམས་སུ་

སྒོ་གསལ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན། །གཞུང་བརྒྱའི་གསལ་པར་འདོད་པའི་སྐལ་བཟང་གི། །རིགས་ཅན་དུ་མཁའ་མཆིས་པ་དེ་དག་གི། །ཆེད་དུ་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཀོད། །འདི་ནི་རྩ་བའི་
དགོངས་དོན་གཞི་རུ་བཟུང་། །མང་པོའི་རྒྱས་བཤད་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོར་བསྒྲིལ། །གསལ་མིན་དཀའ་བའི་གནས་

རྣམས་ལྟག་པར་བཀོལ། །རིགས་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱང་ཞར་ལ་སྒྲས། །དེ་ཕྱིར་སྡོན་ཡོད་འགྲེལ་པ་སྦྱར་ཙམ་མིན། །རང་བཟོའི་བཤད་ཡམས་བསྒྲིགས་པའི་འཕྲིང་བའང་མིན། །འདྲ་
ལ་མེ་འདྲའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཙམ། །མཆས་མིན་ཞིབ་མོའི་སྒོ་ཡིས་བརྟགས་ན་ཤེས། །འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་འཆིང་བ་ཀྱན་

ལྟན་ཕྱིར། །ཆོག་དང་དོན་གྱི་ཆ་ལ་འབྲུལ་པའང་། །སྲིད་ན་ཆོས་སྦྱན་ལྟན་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས། །རིགས་དང་རིགས་མིན་དབྱེ་བ་འབྱེད་པར་འོས། །འདི་ནི་མཁས་འདོད་མ་ཡིན་
གྲགས་ཕྱིར་མིན། །ཟང་ཟིང་རྩེད་དང་བཀྱར་སྒྲིའི་ཕྱིར་མིན་ཏེ། །བསྟན་པའི་རྩ་བ་མངོན་པའི་རང་ལྷགས་འདི། །མི་ཉམས་

ཡུན་དུ་གནས་པའི་ཆེད་ཁོན། །འདིར་འབད་དགོ་བ་དུང་དང་ཀྱན་ད་ལྟར། །དཀར་བའི་ཕུང་པོ་གང་ཞིག་བསགས་པ་དེས། །རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་འཇམ་མགོན་སྐྱ་མའི་བསྟན། །བཤད་
སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་དར་ཞིང་རྒྱས་བྱུར་ཅིག། །རྒྱལ་བསྟན་གནས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་རྣམས་ཀྱི། །འདུས་པ་མཐའ་དག་བྱགས་

མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་ཞིང་། །བཤད་དང་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་དབྱར་མཚོ་ལྟར། །འཕལ་བས་སྐྱེ་རྒྱའི་བསོད་ནམས་ཞིང་གྱུར་ཅིག །བསྟན་འཛིན་དམ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་མཐའ་དག་གྱང་། །སྐྱེ་ཆེ་
བརྟན་ཅིང་མཛད་འཕྲིན་ཡར་ལྷུང་འགྲན། །འཆད་ཅིད་ཚུམ་པས་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་པ་ལ། །འཇམ་མགོན་གླུ་མ་ཉིད་

དང་མཚུངས་གྱུར་ཅིག །མདོན་པའི་སྤེ་སྤོད་འདིས་མཚོན་ལུང་རྟོགས་གྱི། །བསྟན་པ་རྣམ་དག་ས་སྤྱིང་བྱུང་གྱུར་ཅིང་། །མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་བསྟན་ལ་སྤི་ཞུ་དང་། །རི་མོར་བྱེད་པས་
ཉིན་མཚན་འདའ་བར་ཤོག །དེ་ཡི་དགོ་མཐུས་ཡངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཀུན། །བདེ་སྤྱིད་ཉིན་མོའི་སྤྲང་བས་ཡོངས་

@39A ༄༄༅། །བྱུང་སྤྱི། །བསྐྱལ་བཟང་རྫོགས་ལྡན་གསར་པའི་ལང་ཆོའི་བཞིན། །ཅི་ཡང་ངོམས་པའི་དགའ་སྟོན་མདོན་གྱུར་ཤོག །ཐོས་བསམ་ལ་གཞིལ་སློ་གྲོས་ཅན་རྣམས་
གྱང་། །ཆོས་བཞིན་སྤྱོད་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། །གཞུང་དོན་རྟོགས་པའི་སློ་གྲོས་རྒྱས་གྱུར་ཏེ།

འཇམ་དབྱངས་གཉིས་པ་ལྟ་བུས་ཡོངས་གང་ཤོག །ཇི་སྤྱིད་རྒྱལ་བསྟན་གནས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། །བདག་གི་བསྟན་བཅོས་འདིས་གྱང་ཐར་འདོད་ལ། །སྤང་དོར་གསལ་བའི་གཉིན་དུ་སྤྲིན་གྱུར་
ཏེ། །ངལ་བའི་འབྲས་བུ་དོན་དང་ལྡན་བར་ཤོག །བདག་གྱང་དེང་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །འཁོར་ལོ་བཞི་

ལྷན་ཏིན་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་འཛིན་པ་དང་། །འཆད་དང་སྦྱབ་པ་སྤིང་པོར་བྱེད་པར་ཤོག །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་ལས་ཡིད་རབ་འབྱུང་། །བསྐྱབ་
གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྩལ་ལ་གནས། །ལྷག་བར་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་གྲོས་གྱིས། །བདག་ལྟའི་ས་བོན་དྲུང་

ནས་འབྱིན་པར་ཤོག །ཡུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གནས་ལ་མཁས། །བདེན་བཞིའི་འཇུག་ལྷོག་སྒྲུང་དོར་མ་ལོར་སྒྲིད། །དེ་མཐུས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་སྤོངས་པའི་ལུན། །གཏན་ནས་
བཅོམ་པའི་གྲོལ་བ་མཆོག་ཐོབ་ཤོག །སྦྱན་དང་མངོན་པར་ཤེས་པའི་དཔལ་མངའ་ཞིང་། །ཚད་མེད་རྣམ་ཐར་

ཟད་པར་ཟིལ་གཞོན་སོགས། །ཡོན་ཏན་ཟད་མི་ཤེས་ལ་དབང་འབྱོར་ཏེ། །རྒྱབས་ཆེན་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་སྦྱོད་པར་ཤོག །མཐར་ཐུག་སྟོབས་བརྩའི་ཁོ་ལག་ཡོངས་སུ་རྩྭ་གས། །ཤེས་བྱ་མ་
འདྲེས་འབྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་རྒྱས། །ཁམས་དང་བསམ་པར་འཆ་མས་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི། །ཀུན་མཁྱེན་

མཆོག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །མདོར་ན་མཁའ་མཉམ་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ། །སྦྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་སྒྲོལ་ཏེ། །གཏན་བདེ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་གོ་འཕང་ལ། །འགོད་པའི་
དེད་དཔོན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིག་གྱུ །ཞེས་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་

བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། སྤང་བདག་ཉིད་མེར་སྲུང་ཐོས་བསམ་མ་ཞོར་བུའི་སྤིང་དུ་སློབ་གཉེར་བགྱིས་སྐབས་དཀའ་གནད་འགའ་ཞིག་ལ་རང་གི་གོ་
རྟོགས་འཆར་ཚུལ་དང་ཚོུད་པའི་རིགས་པ་འབབ་ཚུལ་བརྗེད་བྱང་ལྟ་བུར་བཀོད་པའི་ཡི་ག་རིམ་

@39B འབྱར་ལ་བརྟེན། དོན་གཉེར་ཅན་འགའ་ཞིག་ནས་འདི་དག་ཕྱོགས་སྡེབས་གྱི་གཞུང་ཚན་གོང་འོག་འགྲིལ་བ་ཞིག་བགྱིས་དགོས་ཞེས་བསྐྱེལ་བར་བྱེད་མོད་ཀྱང་། བར་སྐབས་སུ་ནམ་
པར་གཡེང་བའི་གཞན་དབང་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཕྱུན་པས་རིམ་ལུས་ཁར། ཞིབ་ཏུ་བསམ་ཆོ་དེང་སང་མ་བས་བཙུན་

བཟང་གསུམ་འཛོམས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱང་བཏང་སྟོམས་གྱི་ངལ་བསོ་མཛད་པ་ལས་འདི་རིགས་གྱི་སྟོས་པ་ཆེར་མི་མཛད་ན། བདག་ལྟ་བུས་སྟོ་བའི་བྱར་འཛིན་ཀྱང་
(~SKYE)ས་སེངྒེའི་བརྟུལ་ཁྱགས་འཆང་བ་ལྟར་བབ་སུ་མི་འབྲེལ་ཞིང་། མི་མཁས་མཁས་འདོགས་གིས་བདག་ཉིད་སྟོག་པ་ལྟ་

བུའི་ཡག་འབྱུང་བའི་རྒྱར་འབྱུང་རོ་སྟམ་ནས་འདི་བའི་སྟོབས་པ་རྒྱུངས་ཀྱང་། དུས་ཕྱིས་གོངས་ལྟ་མིའི་འདྲན་མཆོག་(~RGYA)ལ་དབང་བཙུ་པ་ཆེན་པོས་མཛོད་གྱི་གསན་གཞེས་བསྐྱུངས་
སྐབས། (~RGYA)ལ་ཆབ་སྲི་ཆེན་མོ་མིན་ཉན་ནས་ཁོ་བོས་བཏབ་པའི་སྤར་གྱི་དཀའ་གནད་བརྗེད་བྱང་འགའ་ཞིག་(~SKU)མ་དུན་དུ་

ཕུལ་བལ་བཏེན། (~GO)ངས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་འདི་ཉིད་མཚུགས་གྲུབ་པར་གྱིས་ཤིག་པའི་བཀའི་སྒྲུང་བ་སྦྱལ་ཅིང་། (~RGYA)ལ་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཞབས་ཞུའི་སྒྲ་མ་གཞུང་ལུགས་
རབ་འབྲམས་ལ་མཁུན་པའི་སྦྱན་རས་ཡངས་པ་འབྲས་སྒོ་གྲིང་ཏེ་འོ་དགོ་བཤེས་ཆོ་དབང་བསམ་འགྲུབ། སེར་སྦྱད་ཆ་དོར་དགོ་

བཤེས་དགོ་འདུན་ཚུལ་བྲིམས། དགའ་ལྡན་ཤར་ཅི་ཐེ་པོ་སྦྱལ་སྦྱ་ཡེ་ཤེས་བྱབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་གསུམ་ནས་ཀྱང་ནན་གྱིས་བསྦྱལ་བ་དང་། ཉི་ཆར་སེར་སྦྱད་རང་གི་སྒྲོབ་གཉེར་བ་སྒྲོན་
ལམ་མིང་བཏགས་ཐོན་ཉེར་གཏུགས་བ་སྒྲོམ་འབོར་དགོ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ། སྒྲོམ་འབོར་རྒྱལ་མཚན་ཆོས་ཇེ། འདུལ་ཉིང་འཛིན་གྲ་ནས་

ཀོང་པོ་ངག་དབང་ཚུལ་བྲིམས། རྒྱལ་རོང་སྒོ་བཟང་བཙོན་འགྲུས། སྒྲོམ་འབོར་འཇམ་དབྱངས་འོད་ཟེར། རོང་པོ་དོན་གྲུབ་ཚུལ་བྲིམས་སོགས་འཛིན་གྲ་གོང་འོག་གི་སྒྲོབ་གཉེར་བ་རྣམས་
ནས་ལྷ་རྩལ་ཏེན་གསུམ་གྱིས་སྒྲེ་བྱངས་ཏུ་སྦྱར་དུ་ཚོམ་ཤིག་པའི་བསྦྱལ་མའི་ཉེར་ལེན་ལ་བཏེན། དེས་ན་གཞན་ལ་ཕན་

པའི་རྒྱར་འགྱུར་ན་འགའ་ཞིག་ནས་ངན་སྦྱས་གྱིས་འཕྲས་གདགས་སུ་ཟེན་ཀྱང་འགལ་བར་མ་མདོན་ལོ་སྟམ་ནས་སྦྱར་ཡང་འགོད་པའི་བྱར་འབྱེར་བ་པོ་ནི། (~GO)ང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་
པོའི་(~SKU)་བཅར་ཞབས་ཞུབ་དར་ཉན་མཁན་པོ་སེར་སྒྲོང་མཁན་བྱར་སྦྱལ་མིང་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དུ་འབོད་པས་རབ་བྱུང་

@40A ཨྲ། །བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོའི་དགུན་ཐོག་(~RJE)་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཞུགས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་སེ་ར་ཆོས་དེ་བསུ་མཚམས་བཅད་ཞིག་བགྱིད་
སྐབས་ནས་མགོ་བརྩམས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་བྱི་ལོ་ནང་གཡེང་བ་དང་ཁ་འདོན་གྱི་སང་དབར་ནམ་གུང་ལ་ཅི་ལྟོགས་སུ་བྲིས་

ཏེ་ལོ་དེ་ཁའི་ནང་(~RGYA)་ལ་དབང་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་སྐུ་འཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་དགེས་ཞིང་། རང་བྱུང་འཕགས་པའི་བསྟེ་གནས་བྱུ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་པོ་
ཏ་ལའི་རང་ཤག་རྟུ་མཇུག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་བགྱིས་པའི་དགོ་བས་འགྲོ་ཀུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་

ལ་རིག་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིག ། །།མེ་ལྷ་སྟེ་སི་(DDHYAm)། འཇམ་བུ་རྒྱ་དཔེ་སྐྱས་དངས་སྤྱིང་བཞིའི་དབུས། །བྱུང་བསྟན་རིན་ཆེན་རྟུལ་བཅེགས་ས་འཛིན་དབང་། །རྣམ་བཞི་གྲུབ་མཐའི་
བང་རིམ་མངོན་མཛེས་པས། །འཇམ་སྤྱིང་ཡངས་པའི་བྱོན་ལ་དགོ་ལེགས་སྤྱིན། །མ་སྤྱད་སྤྱིང་སྟེབས་

ཀུ་སྤྱི་ར་ཡི་གོང་། །བསྐྱབས་སྤྱིས་ལུང་རིགས་འོད་སྣང་སྟོང་འབར་བའི། །སྐུ་མཆེད་སྤྱིད་པའི་འབྲན་བྱེད་བྱུང་དག་གིས། །གོང་འོག་མངོན་པའི་སྤྱིད་ཆལ་མཛེས་པར་བྱས། །དེ་ལས་
བརྗོད་བྱ་ཤེས་བྱའི་གཞི་ལྗེ་པོ། །རྗོད་བྱད་དཔྱོད་གསུམ་དག་པའི་གནས་བརྒྱད་གཞུང་། །ལེགས་ལཡན་

ཆོས་མངོན་མཛོད་ཅེས་གྲགས་པའི་གཏམ། །འཕགས་དང་བསིལ་རིའི་ཁོར་ཡུག་ཁྱོན་འདིར་སྒྲན། །འཇམ་མགོན་ཡབ་སྐུ་རྗེས་འབྲང་སློབ་ཆོགས་ཀྱི། །བྱགས་སློན་ཉིད་ལས་དེང་གི་
བར་དུ་ཡང་། །གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཀྱན་རའི་བྱ་ལམ་ངོགས། །བཀའ་པོ་ཏ་མདའ་ཡི་བཤད་སྒྲིའི་ཆུ་འཛིན་

དགྱིགས། །དེའི་ཕྱིར་སློགས་ལ་གེ་གེའི་སྒྲ་ཅན་མངལ། །བདར་བཏགས་དོན་དམ་ཆས་མངོན་སྒྲུམ་པའི་ཆེད། །ལེགས་བཤད་གསར་པའི་དབྱར་དྲ་དལ་སློགས་པས། །ལྷང་རིགས་སློས་
གར་སྒྲེ་འདིར་སྒྲར་ཡང་སྒྱུར། །དེའི་སྒྲ་དྲ་སྒྲེད་མཁན་ཟུར་མིང་འཛིན་ནས། །ཆོས་སྒྲིན་འཇོད་

མེད་པར་གྱི་རྒྱ་སྒྱར་ཞིང་། །མཁས་བསྐྱུས་བཟེ་རིགས་རོ་མེའི་གར་སྒྲ་བས་ལས། །བྱང་བའི་དགོ་དང་ལྷག་བསམ་རྒྱ་བའི་ཟེར། །ཆོགས་གཉིས་ཀྱུན་འཛིན་ཆལ་དུ་ཉིར་འཕོས་པའི། །དཀར་
བའི་འོད་དང་འགྲོགས་པའི་རྣམ་དཀར་མཐུས། །རྒྱལ་བསྐྱེད་སྒྲིད་འཁྱུ་མེད་རིང་ལུགས་ཆེ། །དུས་མཐར་

@40B འཕེལ་རྒྱས་ཡུན་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག །དེ་འཛིན་འཕྲིན་ལས་མཚན་ཅན་སྒྱུབས་མཆོག་གིས། །མཚོན་པའི་བསྐྱེད་འཛིན་གང་ན་སུ་བཞུགས་རྣམས། །སྒྲིའི་ཏྲག་བཏུན་རྒྱབས་ཆེན་
མཛོད་འཕྲིན་གྱི། །འོད་སྒྲུང་སྤྱིད་ཞིའི་ཁོངས་ལས་བརྒྱལ་གྱུར་ཅིག །མ་སྒྲུད་ཐོས་བསམ་ཞོར་བུས་གཏམས་པའི་གླིང་། །འདིས་

མཚོན་རིས་བྲལ་ཚོགས་ཀྱི་མཚོག་རབ་དག ། ཐུགས་མཐུན་གླིམས་གཙང་བཤད་དང་སྐྱབ་པ་ཡི། ། མཇེད་པས་དབྱར་མཚོའི་དགེ་མཆན་འཕྲོག་གུར་ཅིག ། བསེལ་རིའི་འབྱུང་མོས་བསྐྱོར་
བའི་སྒྲན་སྒྲོངས་འདིའི། ། དཔོན་འབངས་སྡེ་བཞིའི་རྩོམ་ལ་ཕྱག་དོག་པའི། ། མི་དང་མི་

མིན་བསམ་སྒྱུར་རྩལ་མེའི་ལས། ། གང་བརྩམས་མིང་གི་ལྷག་མར་ཞི་གུར་ཅིག ། འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྩལ་ཐུག་འབྱུག་ཚོད་སོགས། ། སྒྲིགས་མའི་རང་མདངས་སྤྱི་རུ་འཕྲོས་པའི་སྒྲོངས། ། ཅི་
མཆིས་ཞི་ཞིང་བདེ་སྐྱིད་རྫོགས་ལྡན་ལ། ། སྒྲོད་པའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་

མངོན་གུར་ཅིག། ། ས་མ་ཉི་དུ་འབྲེལ་ཐབ་སྟོས་བྱེད་ཀྱིས། ། ཐོག་དངས་མཐའ་གྲས་མ་གུར་ཡོད་ཅན་འགྲོས། ། བྱས་བསགས་ཉིས་ཚོགས་བྲབ་འཕྱག་རྒྱ་སྤྲོད། ། དགེ་ཚོགས་མཐོ་རིས་
ཆབ་ཀྱིས་བཀྱས་གུར་ཅིག ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་ལ་ཐོགས་མེད་མཐུ་ལྡན་པའི།

སྐྱར་མཇེད་མགོན་དང་ལས་ཀྱི་གཤེན་རྒྱུ་ལ། ། འདོད་ཁམས་བདག་མོ་ངལ་བསོས་བོ་ལ་སོགས། ། རྣམ་བཞིའི་འབྲིན་ལས་གཡལ་མེད་སྐྱོང་གུར་ཅིག ། བྱད་པར་སྡེ་འདི་སྐྱོང་བའི་
གཡལ་དམ་ཅན། ། དྲིགས་པ་ལྷུ་མ་སྤྲིད་ལི་བྱིན་ཏེ་རྡོ་ཡིས། ། ཐུགས་དམ་མ་གཡེལ་ཡི་

ཤེས་སྒྱུ་མ་རྟུལ། །དུས་ལ་བབ་པོ་མཐུ་དབྱར་སྐྱེད་གྱུར་ཅིག །མདོར་ན་མ་གྱུར་འགོ་རྣམས་སྒྲིས་ཐོབ་དང་། །ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་དང་ཟག་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །སྤྱིད་ཅུའི་ཕ་རྒྱས་ཅུ་སྤྱོར་
དཔུང་བཅོམ་སྟེ། །ཐར་པ་མཆོག་གི་རྒྱལ་ས་ཟིན་གྱུར་ཅིག །ཅེས་ལུང་རིགས་སྒྲུ་བའི་དབང་

ཕུག་མཁན་ཆེན་བཀའ་བློན་གསུམ་ལྷན་སྟླེགས་དུས་ཀྱི་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་སློབ་ཐབས་འཕྲིན་ལས་རྣམས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་གི་ཉིང་བྲུ་ཆོས་མདོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་
བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྲུ་བ་འདི་ཉིད་སྤྲ་མོ་ཞིག་ནས་ལྗགས་ཅུ་མ་ཟིན་

@41A ༄། །འདུག་རུང་། བར་དུ་མ་འཁོད་ཅིང་ཆོས་འབྲིམས་རྣམས་ནས་འདྲི་བའི་ཆ་རྒྱན་འཛོམས་པའང་དཀའ་བ་བཅས། ཡོད་ཡོད་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཞིག་ལས་དཔེ་རྒྱན་མ་འཕེལ་བས།
གྲ་རྒྱུང་རྣམས་ལ་མི་ཕན་པ་འདུག་ན། དེ་དག་ལ་སྒྲུན་པའི་སྤྱད་

དང་། བྱེད་པར་མཁན་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་ཟབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བྱེད་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་སྟེལ་བའི་བགྱི་བ་འདི་རིགས་གོགས་མེད་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅིམ་རུང་སྒྲུམ་
པའི་(BLHA)ག་བསམ་གྱིས་ཀྱུན་ནས་སྤངས་ཏེ། (~)གང་དེའི་བཀའ་བློན་གྱིས་འཆོ་བའི་སློབ་བྱུའི་ཐ་ཤལ་དགོ་སྤྱོད་

གྲིན་པ་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་བྱུང་མིང་འཛིན་སེར་སྤྲེད་ཀོང་པོའི་རབ་འབྱམས་པ་དག་དབང་ཚུལ་བྲིམས་ནས། འབྲེལ་ཐོབ་འདས་གསོན་གྲི་རྒྱུ་དངོས་བྱུང་རིགས་རྒྱང་མི་མཛའ་བར་གཞིར་ལེན་
གྲིས་པར་གྲི་རྒྱུའི་ཐོག་ཏུ་སྒྲིན་པར་བགྲིས་ཤིང་། བྲིས་ཆོས་གྲི་ཡི་གོ་ལའང་ཞིབ་ལྟས་གྲིས་

ཞུས་དག་པར་བགྲིས་པའི་དགོ་བས། བདག་དང་པ་མས་མཚོན་པའི་འགྲོ་ཀུན་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བར་འཇམ་མགོན་བཀའ་བརྒྱུད་གྲི་བསྟན་པའི་སྒྲོར་ཞུགས་ཏེ་བདར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་
གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་བག་ཆགས་བརྟན་པོར་ཐེབས་ཏེ་

དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཟག་མེད་གྲི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་རྒྱུད་ལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་སྦྱར་དུ་སྤིད་པའི་འཁྲུལ་འཁོར་རྩལ་པོར་བྱེད་ཅུས་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག་ཅིས་
སྒྲོན་འདུན་གྲི་མཚམས་སྒྲོར་དང་བཅས་པའི་པར་བྱང་སྒྲོན་ཆེག་འདི་ཡང་རང་ཉིད་གྲིས་སུག་བྲིས་

སུ་བཏབ་པའོ།། །།སྐྱེ་ཇ་ག་ཏི།